

**Jaarstukken
2013**

Gemeente Bedum

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Algemeen	7
2.1 Samenstelling Bestuur	7
2.2 Kerngegevens	8
3. Jaarverslag	11
3.1 Programmaverantwoording	13
3.1.1 Algemeen Bestuur	15
3.1.2 Openbare orde en veiligheid	21
3.1.3 Verkeer, vervoer en waterstaat	25
3.1.4 Economische Zaken	29
3.1.5 Onderwijs	31
3.1.6 Cultuur en recreatie	35
3.1.7 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	39
3.1.8 Volksgezondheid en milieu	47
3.1.9 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	53
3.1.10 Financiën	59
3.1.11 Algemene dekkingsmiddelen	63
3.1.12 Onvoorzien	66
3.2 Paragrafen	67
3.2.1 Lokale heffingen	69
3.2.2 Weerstandsvermogen	73
3.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	83
3.2.4 Financiering	87
3.2.5 Bedrijfsvoering	89
3.2.6 Verbonden partijen	95
3.2.7 Grondbeleid	101
3.2.8 Interbestuurlijk toezicht (IBT)	109
3.2.9 Gemeentelijke subsidies	115
3.2.10 Controle en Onderzoek	117
4. Jaarrekening	121
4.1 Inleiding	123
4.3 Balans per 31 december 2012	128
4.4 Toelichting op de balans	131
4.5 Programmarekening	142
4.6 Toelichting op de programmarekening	145
4.7 Single Information Single Audit (Sisa)	151
4.8 Reserves en voorzieningen	157
5. Controleverklaring	163
6. Vaststellingsbesluit	167
7. Bijlagen	171
7.1 Overzicht begrotingswijzigingen	173
7.2 Toelichting investerings- en financieringsstaat	174
7.2.1 Kredieten	174
7.2.2 Exploitaties	175
7.3 Over te hevelen budgetten	176
7.4 Overzicht bezoldiging topfunctionarissen	179

1. Inleiding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2013. Deze jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer in 2013. Deze verantwoording vindt per programma plaats. Daarnaast wordt in de paragrafen ingegaan op diverse verplichte onderwerpen.

In de jaarrekening komt o.a. het financieel resultaat aan de orde. Daar waar nodig wordt een toelichting gegeven op de posten. De wijze van presenteren sluit grotendeels aan bij de begroting 2013 en de jaarstukken 2012. Er is alleen een wijziging doorgevoerd met betrekking tot de financiële verschillenanalyse. Voorheen werd deze opgenomen in de programmarekening, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dit voorschrijft. Uit de Vraag- en antwoordenrubriek van de BBV is onlangs gebleken dat de analyse ook in het programmaverslag mag worden opgenomen, mits er in de rekening een duidelijke verwijzing is opgenomen naar de plaats waar de analyse te vinden is. Naar aanleiding van opmerkingen in voorgaande jaren vanuit uw raad, hebben we nu gekozen voor een integrale verantwoording in het programmaverslag. Wij denken dat dit de leesbaarheid ten goede komt.

Als we rekening houden met de overheveling van budgetten dan sluit de jaarrekening 2013 met een voordelig saldo van bijna € 369.000. De overheveling van budgetten betreft een bedrag van € 491.606, waarmee het resultaat uitkomt op € 860.537.

Het resultaat kan in grote lijnen als volgt worden weergegeven:

	Resultaat 2013			€ 860.537
a	Overheveling budgetten (doorlopende posten, raad 25-3-2014)	€ 491.606		
				€ 368.931
	<i>Opgebouwd uit:</i>			
	Voordelig:			
b	Saldo primitieve begroting, voor- en najaarsnota	€ 6.500		
c	BTW voordeel reïntegratie	€ 141.000		
d	Verkoop MFC Zuidwolde	€ 111.000		
e	Herijking voorziening wethouderspensioenen	€ 73.000		
f	Wmo	€ 49.000		
g	Rekeningresultaat WSW	€ 28.000		
h	Stelposten	€ 59.000		
i	Bestemmingsplannen	€ 55.000		
j	Algemene Uitkering	€ 88.000		
k	Automatisering	€ 70.000		
l	Dividend	€ 31.000		
m	Rentelast Folkerda	€ 20.000		
n	Verhuizing stichting Welzijn	€ 20.000		
o	Onvoorzien	€ 24.000		
p	Overige verschillen per saldo	€ 40.431		
	Totaal voordeel		€ 815.931	
	Nadelig:			
q	Bespaarde rente eigen fin. Middelen	€ 176.000-		
r	Leges rij- en reisdocumenten	€ 51.000-		
s	Voorziening grex bedrijvenpark fase 1+2	€ 55.000-		

t	Begraafrechten	€ 48.000-		
u	Urentoerekening	€ 44.000-		
v	Bijstandsverlening	€ 38.000-		
w	NASB:Combinatiefunctionaris	€ 35.000-		
			€ 447.000-	
				€ 368.931

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de verschillen van de realisaties met de begroting verwijzen wij u naar de verschillende programmaverantwoordelingen in de jaarrekening.

Naast de reguliere jaarlijks terugkerende werkzaamheden zijn er ook activiteiten ontplooid en projecten ontwikkeld die in het oog springen. Enkele belangrijke staan hieronder weergegeven:

- Samenwerking BMW;
- Elektronische overheid;
- Bestuurlijke inrichting provincie Groningen;
- Beleidsplan Openbare Verlichting;
- Regionalisering brandweer;
- Voortgang in de ontwikkeling van het centrumplan/nieuwbouw Bederawalda;
- Uitbreiding op o.a. het terrein Vogelzang en Ter Laan 4;
- Start planvorming Rondweg;
- Verbetering agrarische structuur buitenwegen;
- Aanleg kunstgrasvoetbalveld;
- Voorbereiding vervanging technische installaties zwembad;
- Voorbereiding decentralisaties (Wet werken naar vermogen, AWBZ en Jeugdzorg);
- Afvalwaterbeleidsplan;
- Totstandkoming ODG (Omgevingsdienst Groningen).

Wij stellen u voor:

1. het jaarverslag en de jaarrekening 2013 met een resultaat van € 860.537 vast te stellen;
2. het resultaat voor een bedrag van € 491.606 te bestemmen voor nog uit te voeren werkzaamheden 2013;
3. het resterend resultaat van de punten 1 en 2 ad € 368.931 toe te voegen aan de (vrij aanwendbare) algemene reserve.

De vrij aanwendbare algemene reserve zou na toevoeging van het rekeningresultaat uitkomen op € 5.109.680. Hierop liggen claims voor een bedrag van € 2.054.993 (exclusief de saldi van de begrotingen uit de meerjarenraming).

Daarbij adviseren wij om behoudend om te gaan met aanvullende claims op de algemene reserve. Op het moment van schrijven van dit voorstel zijn de gevolgen van de voorjaarsnota en de gevolgen van de mei-/junicirculaire nog niet bekend. Eventuele realisatie van nog uitstaande overige nieuwe beleids-voornemens zullen worden meegenomen in de financiële kaders voor de begroting 2015, wanneer er meer bekend is over de financiële consequenties.

Bedum, 20 mei 2014

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

R. Wiltjer

De burgemeester,

drs. H.P. Bakker

2. Algemeen

2.1 Samenstelling Bestuur

De samenstelling van de raad is als volgt geweest:

Leden van de raad	Namens
P.C.J.S. Draaisma	PvdA
J. Heres	PvdA
G. Slob	PvdA
J.G.A. Peters	CDA
Joh. de Vries	CDA
A.R. Wijnstra	CDA
M.W.F. Broekmans	Gemeentebelangen
A. Heite	Gemeentebelangen
A. Karapetian	Gemeentebelangen
T. Kuipers	Gemeentebelangen
L.M. Lap	Gemeentebelangen
H.T. Hoiting	Fractie Hoiting
J. Berghuis	ChristenUnie
H. Mulder	ChristenUnie
K.W. Hoekzema	VVD

drs. H.P. Bakker	Voorzitter
------------------	------------

H. Reijsoo	Griffier
------------	----------

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders is als volgt geweest:

Leden van het college van burgemeester en wethouders	
drs. H.P. Bakker	Burgemeester
E. Zwart	PvdA
H. te Velde	CDA
M. van Dijk	ChristenUnie

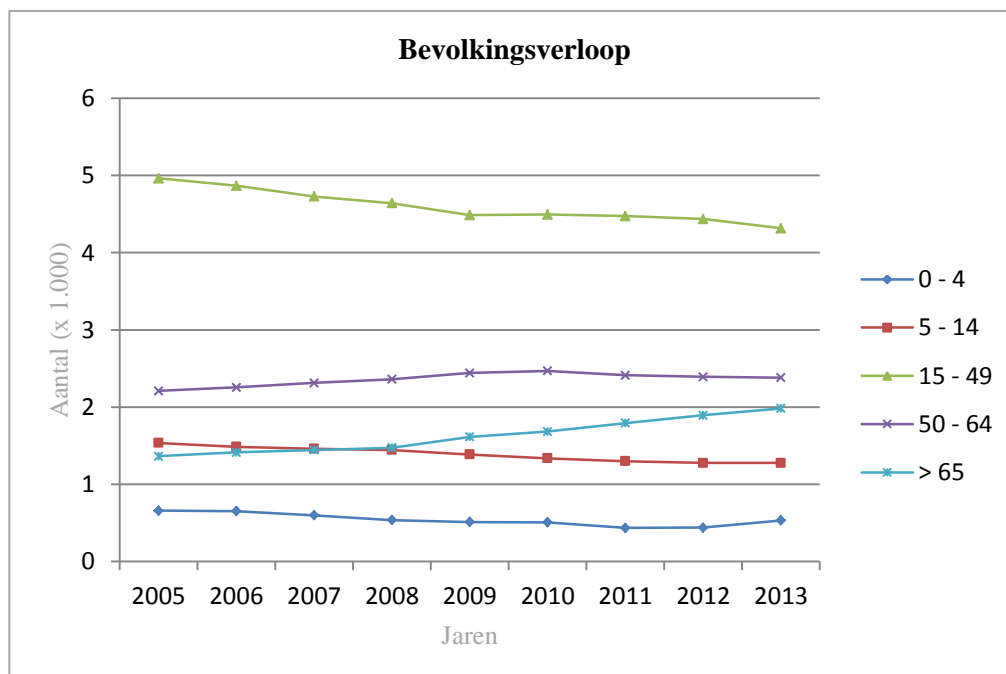
R. Wiltjer	Gemeentesecretaris
------------	--------------------

2.2 Kerngegevens

	31-12-2012	31-12-2013
Sociale structuur		
Aantal inwoners	10.550	10.494
waarvan:		
Jonger dan 20 jaar	2.543	2.490
65 jaar en ouder	1.895	1.984
Bijstandsverlening	101	123
Bijstandsbesluit zelfstandigen	3	1
IOAW	6	11
IOAZ	0	0
Aantal werknemers werkzaam bij sociale werkgemeenschappen	70	70

Bevolkingsverloop (per 31 december)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Aantal inwoners</i>	10.675	10.550	10.462	10.444	10.491	10.507	10.550	10.494
<i>Waarvan:</i>								
0-4 jaar	653	600	538	513	509	435	441	534
5-14 jaar	1.486	1.462	1.446	1.387	1.338	1.301	1.277	1.278
15-49 jaar	4.867	4.728	4.642	4.485	4.493	4.473	4.435	4.316
50-64 jaar	2.255	2.314	2.361	2.443	2.468	2.414	2.392	2.382
65 jr. & ouder	1.414	1.446	1.475	1.616	1.683	1.794	1.895	1.984

Fysieke structuur per 31 december

	2012	2012 (opp.)	2013	2013 (opp.)
oppervlakte gemeente		4.496 ha		4.496 ha
waarvan: binnenwater		39 ha		39 ha
historische kern		0 ha		0 ha
aantal woningen	4.394			
aantal eenheden bijzondere woonbestemming	308			
aantal wooneenheden	3			
aantal woonschepen	22			
woonruimten *			4.781	
lengte van de wegen	92,9 km	423.227 m ²	92,9 km	423.227 m ²
waarvan: wegen buiten de bebouwde kom	40,9 km	155.167 m ²	40,9 km	155.167 m ²
wegen binnen de bebouwde kom	52,1 km	268.060 m ²	52,1 km	268.060 m ²
lengte fiets / ruiter- en wandelpaden	14,0 km	31.547 m ²	14,0 km	31.547 m ²
rest verharding (trottoirs / parkeerplaats)		156.951 m ²		156.951 m ²
totaal verharding		611.725 m ²		611.725 m ²
lengte waterwegen	12,0 km		12,0 km	
aantal m ² openbaar groen		330.901 m ²		330.901 m ²
aantal m ² sportaccommodaties		155.530 m ²		155.530 m ²
aantal m ² begraafplaatsen		61.178 m ²		61.178 m ²

* Met ingang van 1 januari 2012 maakt het CBS gebruik van de landelijke voorziening BAG deze kent alleen de definitie woonruimten. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen woningen, eenheden bijzondere woonbestemming, wooneenheden en woonschepen.

3. Jaarverslag 2013

3.1 Programmaverantwoording

Inleiding

Op de volgende bladzijden zijn de programma's opgenomen. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten om bepaalde maatschappelijk gewenste effecten te verwezenlijken.

Het programma is voor uw raad een handvat om op hoofdlijnen te kunnen besturen. Het is kaderstellend, budgetbepalend en biedt mogelijkheden om te kunnen controleren. Hiervoor wordt per programma in de begroting aangegeven:

- wat we willen bereiken;
- wat we er voor gaan doen;
- wat het mag gaan kosten.

Na afloop van het jaar leggen wij verantwoording af door opnieuw de programma's te presenteren en daarbij aan te geven:

- wat hebben we bereikt;
- wat hebben we er voor gedaan;
- wat heeft het gekost.

NB: in deze jaarrekening verantwoorden we op basis van het bestuursprogramma 2010 – 2014, zoals vastgesteld door uw raad op 12 mei 2010.

Na de programma's is een hoofdstuk "Algemene dekkingsmiddelen" opgenomen. De presentatie sluit aan bij de presentatie zoals die is gegeven in de begroting 2013.

Ten slotte treft u aan een hoofdstuk met de onderbouwing van de post "Onvoorzien".

De voorschriften schrijven voor dat bij het onderdeel "programmaverantwoording" ook wordt ingegaan op het verloop van de post onvoorzien gedurende het rekeningsjaar.

3.1.1 Programma: 0 Algemeen Bestuur

Wat willen we bereiken

Het gemeentebestuur is gedegen, benaderbaar en staat open voor kritiek. Onze burgers moeten de handelingen van dat bestuur in transparantie kunnen volgen. Het bestuur stelt alles in het werk om het vertrouwen van de burgers te behouden; de kloof tussen bestuur en burger moet worden verkleind.

Uitgangspunt is een zelfstandige gemeente Bedum. Waar samenwerking nodig is om taken goed uit te kunnen voeren zal samenwerking worden gezocht.

De inwoners van de gemeente worden in een zo vroeg mogelijk stadium bij de vorming van beleid betrokken. Onze burgers hebben recht op een optimale informatievoorziening van de kant van de gemeente. Optimalisering van de dienstverlening aan onze inwoners is een permanent proces.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Politieke en bestuurlijke agenda

In het duale stelsel is het aan de raad om gewenste ontwikkelingen aan te geven en daarin te sturen. Het college geeft daar vervolgens uitvoering aan en stelt de raad in de gelegenheid via bestuursrapportages zijn controlerende taak uit te oefenen. Die controle wordt mede bevorderd door een adequate en actieve informatievoorziening door het college.

De behandeling van de voorjaarsnota en de begroting blijven bij uitstek de gelegenheid voor de raad om politieke en bestuurlijke prioriteiten (bij) te stellen.

Dit bestuursprogramma vormt mede de basis voor de Lange Termijn Agenda.

2. Samenwerking

Partijen kiezen voor een zelfstandige gemeente Bedum, die zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk is voor de diensten aan de burger. Dit staat samenwerking met andere gemeenten op gelijkwaardig niveau niet in de weg. Die samenwerking moet gericht zijn op verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening aan de burgers en op efficiencyvoordeel. De directe dienstverlening aan burgers moet zoveel mogelijk plaatsvinden vanuit het gemeentehuis.

3. Externe subsidies

De gemeente probeert haar beleidsdoelstellingen mede te realiseren met inzet van externe subsidies.

4. Relatie met de burger

Bestuur en organisatie werken extern gericht. Het participeren van inwoners en (belangen)organisaties bij het tot stand komen en uitvoeren van het lokale beleid is vanzelfsprekend. Burgers worden in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij de vorming van nieuw beleid. De gemeente geeft daarbij duidelijk aan wat de doelstelling is van het betrekken van inwoners en (belangen)organisaties bij gemeentelijk beleid en bij de uitvoering daarvan en welke de randvoorwaarden zijn. Van tevoren moet duidelijk zijn wat de procesgang zal zijn. De werkwijzen van gemeenteraad, commissies, college en organisatie worden hierop afgestemd.

Daarom blijven wij inzetten op de 'dorpenrondes-nieuwe-stijl' waarbij de dorpen en wijken één keer in de twee jaar worden bezocht. Ook willen we de gemeenteraad een zichtbare rol geven in de dorpenrondes. De agenda dient actuele onderwerpen en/of gerichte thema's te bevatten.

Onze burgers hebben recht op een optimale informatievoorziening van de kant van de gemeente. Daarom gaan we onverkort uitvoering geven aan het beleid zoals dat is neergelegd in de gemeentelijke communicatienota. De terugkoppeling van de resultaten van inspraakrondes naar burgers/belanghebbenden zal verder verfijnd worden.

Naast externe gerichtheid is er nadrukkelijk aandacht voor de interne planning- en controleaspecten.

Optimalisering van de dienstverlening aan onze inwoners is een permanent proces. In het kader van het project 'Waar staat je gemeente' zal de kwaliteit van de dienstverlening meetbaar gemaakt worden en gespiegeld worden aan die van andere gemeenten. Klantvriendelijkheid aan onze inwoners staat centraal; hieronder verstaan we ook het vereenvoudigen én verminderen van de administratieve rompslomp.

5. Elektronische overheid

In de communicatie met de burger en voor het eigentijds aanbieden van gemeentelijke diensten worden de ICT-mogelijkheden verder uitgebouwd. In dit kader zal actief invulling gegeven worden aan het programma 'Antwoord©' om de gemeente toe te rusten als centraal overheidsloket, voor zover daarvoor financiële middelen beschikbaar kunnen worden gesteld.

6. De gemeente als werkgever

De gemeente probeert het beste uit haar medewerkers te halen. Zij voert daarom een modern personeelsbeleid met ruimte voor het combineren van werk en zorgtaken.

Van de medewerkers wordt gevraagd om door scholing en een flexibele werkhouding in veranderende omstandigheden aan burger en organisatie de juiste kwaliteit te bieden.

De personeelsformatie moet zijn afgestemd op de eisen die wij aan ons ambtelijk apparaat stellen.

7. Bedum over de grenzen

De gemeente stimuleert de kennis van en belangstelling voor de wereld om ons heen. Zij zet daarom de contacten met Zbąszynek en Amt Peitz voort en biedt daarmee een solide basis aan uitbouw door particulier initiatief.

8. Handhaving

Tegen niet-naleving van rechtsregels moet consequent worden opgetreden. Het vastgestelde handhavingsbeleid en de daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's bieden daarvoor het kader.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Politieke en bestuurlijke agenda

In het verslagjaar is de bestuurlijke agenda onder andere gedomineerd door de voorbereiding op de regionalisering van de brandweer, de vorming van de Omgevingsdienst Groningen (ODG) en de voorbereiding op de voorgenomen decentralisaties. De regionalisering van de brandweer is per 1 januari 2014 geëffectueerd en onze vrijwilligers en onze medewerker operationele voorbereiding zijn per die datum in dienst getreden van de Veiligheidsregio. Vooralsnog huisvest Bedum een aantal professionals voor het cluster Ten Boer, Bedum, Winsum en De Marne in afwachting van een meer permanente regeling voor de huisvesting. De ODG is per 1 november operationeel en ons loket functioneert als front-office voor de aanvragen die onder de bevoegdheid van de Omgevingsdienst vallen en waarvoor wij bevoegd gezag zijn.

Tevens is dit jaar de vorming van de nationale politie een feit geworden. Al deze aanpassingen in de structuur zijn van rijkswege ingezet als bijdrage aan een grotere veiligheid. Of dat doel uiteindelijk wordt gerealiseerd, zal de toekomst uitwijzen. In elk geval beefde de bodem in onze provincie vaker dan in alle jaren daarvoor. Door de minister zijn onderzoeken in gang gezet die begin 2014 zijn opgeleverd en die antwoord moeten geven hoe in de toekomst wordt omgegaan met gaswinning en de veiligheid van de inwoners in dit gebied.

Zowel provinciaal als in het verband van BMW bereiden we ons voor op de komende decentralisaties. Een complex proces omdat het wetgevingstraject niet helder is en het kabinet tijdens de rit steeds de spelregels wijzigt. Dit maakt de voorbereiding extra ingewikkeld en financieel niet zonder risico, nu wij de taken over krijgen met kortingen oplopend tot 25% en toch vanuit Den Haag de opdracht krijgen om garanties te geven op omvang en kwaliteit van de geleverde dienst.

Tot slot is in het verslagjaar inzet gepleegd op de besluitvorming in de gemeenteraden van de gemeenten in het Hoogeland en Eemsdelta gebied (G7) om deze variant te onderzoeken als alternatief voor de varianten zoals die door de commissie Jansen in het rapport Grenzeloos Gunnen zijn opgenomen. De Hoogeland variant, waarin Bedum, Winsum, Eemsmond en De Marne opgaan in een nieuwe gemeente en waarin de Eemshaven onder het gezag van de fusiegemeente Eemsdelta wordt gebracht, is door uw raad als niet toekomstbesteding gekwalificeerd.

2. Samenwerking

De samenwerking in BMW en BMW E verband is onverminderd doorgezet. Maar nieuwe initiatieven tot intensivering van de samenwerking zijn niet gezet. Hiermee wordt voorkomen dat wijzigingen worden doorgevoerd die in een later stadium in het kader van de discussie over de bestuurlijke inrichting van Groningen als ongewenst moeten worden beschouwd.

3. Externe subsidies

Voor de uitvoering van ons beleid wordt onverkort invulling gegeven aan dit onderdeel van het bestuursprogramma. Zo is subsidie aangevraagd voor het project “stimuleren van naoberschap”. De toekenningsbeschikking is begin 2014 ontvangen. Verder zijn subsidies toegekend voor het project buurtcoaches, Het Nieuwe Werken, verkeerseducatie en in het kader van de lokale educatieve agenda.

4. Relatie met de burger

In 2013 is het onderzoek in het kader van www.waarstaatjegemeente.nl herhaald. De waardering voor onze dienstverlening is onverminderd hoog en dat beschouwen we op waarde omdat deze diensten met minder formatie worden geleverd. Ook de waardering voor het bestuur is licht toegenomen. Het onderzoek leverde ook aanbevelingen en verbeterpunten op die op dit moment worden uitgewerkt en worden betrokken in de verdere verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening.

5. Elektronische overheid

Zoals hiervoor aangegeven vindt op dit moment een gedachtewisseling plaats over de verdere verbetering van onze dienstverlening op alle kanalen, waarlangs wij diensten leveren. In dat onderzoek wordt meegenomen de verdere invulling van Antwoord©, uitbreiding van ons aanbod van producten via de gemeentewinkel en de invoering van een zaakstelsel. Al die aanpassingen worden qua nut en noodzaak ook gewogen in het licht van de discussie rond de bestuurlijke inrichting van onze provincie. Ter ondersteuning van die dienstverlening is ingestemd met de aansluiting op VIND. Dit stelsel is een hulpmiddel in de beantwoording van klantvragen. Voor het gebruik van onze gemeentewinkel is DigiD voorwaarde. Van rijkswege is hiervoor een audit afgenomen. Deze diende voor 31 december afgerond te zijn. De uitslag wordt in de loop van 2014 verwacht.

6. De gemeente als werkgever

In het verslagjaar is het intranet verder in de organisatie uitgerold. Gebleken is dat dit instrument steeds beter functioneert als middel om informatie eenduidig over te dragen. Het functioneren van de organisatie is, overeenkomstig het bepaalde in het Organisatiebesluit, geëvalueerd. De in het verleden doorgevoerde wijzigingen functioneren naar behoren en ook door externe partijen, zoals de accountant, wordt via rapportages bevestigd dat de gemeente in control is. Dat betekent dat voor de komende jaren voornamelijk geen wijzigingen in de structuur noodzakelijk zijn.

In BMW verband is gewerkt aan harmonisering van de rechtspositie op weg naar een gemeenschappelijk HRM beleid. Effectivering hiervan wordt in de loop van 2014 verwacht.

7. Bedum over de grenzen

Op 6 augustus 2003 werd een partnerschapsovereenkomst getekend door de toenmalige Amtsdirecteur van het Amt Peitz, Dr. Guido Odendahl en de toenmalige burgemeester van de gemeente Bedum, Mr.Drs. Wilte Everts. In het verslagjaar is tijdens het Fischerfest van 9 t/m 12 augustus 2013 uitgebreid stil gestaan bij het 10-jarig bestaan van de jumelagetussen de gemeente Bedum en het Amt Peitz. De gemeente Bedum heeft zich op zondag 11 augustus 2013 gepresenteerd tijdens de grote optocht, die in het kader van het Fischer-fest werd georganiseerd.

Voorts hebben delegaties van de partnergemeenten Zbaszynek en het Amt Peitz opnieuw deelgenomen aan de herdenking van de oorlog- en geweldsslachtoffers. Bedum is daarmee één van de weinige gemeenten in Nederland waar vertegenwoordigers uit Duitsland deelnemen aan de “dodenherdenking”.

In het tweede weekeinde van september 2013 heeft een delegatie van de gemeente Bedum deelgenomen aan de jaarlijkse oogstfeesten in de Poolse partnergemeente Zbaszynek. Ook werden in december 2013 tijdens de Weihnachtsmarkt in het Amt Peitz weer kilo's kaas, zoute haring en liters mosterdsoep verkocht.

De R.A. Venhuisschool heeft in het verslagjaar invulling gegeven aan het Comeniusproject. Thema van dit tweejarig project is Cultuur in de breedste zin van het woord. Het Comeniusproject 2012-2014 is een samenwerking tussen de R.A. Venhuisschool, de Krabat Grundschule Jänschwalde (Amt Peitz, Duitsland), de Ladock Church of England School (Engeland), de École Privée Notre-Dame des-Arts Sacré-Coeur uit Riom (Frankrijk) en het Institution Sainte-Thérèse Les Cordeliers uit Clermont Ferrand (Frankrijk). In het

verslagjaar werd door een delegatie van onderwijzers een bezoek gebracht aan de school in Engeland. Daarnaast werden de resultaten van de culturele projecten over- en weer toegezonden.

8. Handhaving

Zoals eerder gemeld is de Omgevingsdienst Groningen (ODG) per 1 november 2013 gestart met het uitvoeren van taken op het gebied van de fysieke leefomgeving voor de Groninger gemeenten en de Provincie Groningen. Tot deze taken behoren ook verschillende toezichthoudende- en handhavingstaken. Voor de gemeente Bedum betreft de uitvoering door de ODG de basistaken milieu, toezicht en handhaving bij een beperkt aantal bedrijven en inrichtingen alsmede vergunningverlening voor het aspect milieu. Het betreft op jaarbasis circa 400 uur. De ODG is gevestigd in Veendam. Bedum heeft zich in de overdracht van taken beperkt tot de wettelijke, maar er zijn ook gemeenten die de Wabo taken integraal hebben overgedragen aan de ODG. U hebt daartoe, mede vanwege de hoge (ontvlechting)s kosten niet besloten. Daarnaast heeft de Werkorganisatie DEAL in 2013 milieutoezichtstaken voor de gemeente Bedum uitgevoerd.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder ‘uitvoering bestuursprogramma’, hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij de volgende onderwerpen noemen.

Drank- en Horecawet

Per 1 januari 2013 is de gewijzigde Drank – en Horecawet in werking getreden. Met deze wijziging is het toezicht op de uitvoering van deze wet bij de gemeenten gelegd. Doel van de wet is onder andere het terugdringen van alcoholgebruik onder de jeugd. De toezichtrol vullen wij op dezelfde wijze in als voorheen rijk met inzet van de Nvwa. In uw vergadering van 12 december 2013 hebt u de “para commerciële verordening gemeente Bedum” vastgesteld. De verordening is een middel om overmatig alcoholverbruik tegen te gaan en moet oneerlijke concurrentie met para commerciële instellingen tegengaan.

Commissie bezwaarschriften

Vanaf 1 september 2011 hebben wij een intergemeentelijke commissie bezwaarschriften voor de BMW-gemeenten. Deze externe, onafhankelijke adviescommissie heeft tot taak om de bestuursorganen – raad, college en de burgemeester – te adviseren over de te nemen beslissingen op bezwaarschriften. De commissie is ingesteld op grond van de Verordening Intergemeentelijke Commissie Bezwaarschriften gemeenten Bedum, De Marne, Winsum 2011. Op deze wijze wordt aan de burgers in de drie gemeenten op dezelfde wijze rechtsbescherming geboden. Uiteraard wordt primair ingezet om het geschil via de minnelijke weg, dat wil zeggen zonder tussenkomst van de commissie, op te lossen. Indien dit niet tot mogelijkheden behoort, wordt de commissie om advies gevraagd. In 2013 is over 5 bezwaarschriften advies aan de commissie gevraagd.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Inspraakverordening, vastgesteld d.d. 29 januari 2004;
- Nota jeugd en veiligheid, vastgesteld d.d. 29 januari 2004;
- Integriteitscode, vastgesteld d.d. 19 februari 2004;
- Regeling burgerinitiatief, vastgesteld d.d. 25 maart 2004;
- Algemene Plaatselijke verordening, vastgesteld (wijzigingen) d.d. 8 juli 2010;
- Financiële verordening gemeente Bedum, vastgesteld d.d. 22 maart 2007;
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Bedum (art. 213), vastgesteld d.d. 20 december 2007;
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Bedum, vastgesteld 20 december 2007;
- Handhavingsbeleidsplan en handhavingsuitvoeringsprogramma 2011-2014, vastgesteld d.d. 22 september 2011;

- Handhavingsbeleidsplan Omgevingsrecht 2011-2015 BMW-gemeenten, vastgesteld d.d. 28 juni 2011 (B&W);
- Organisatiebesluit 2008, d.d. 1 juli 2008;
- Regeling faciliteiten voor studie en persoonlijke ontwikkeling d.d. 1 januari 2008;
- Mandaatstatuut 2008, d.d. 28 oktober 2008;
- Verordening Intergemeentelijke Commissie Bezwaarschriften gemeenten Bedum, Winsum en De Marne d.d. 21 april 2011;
- Communicatienota, vastgesteld d.d. 23 april 2009.
- Para commerciële verordening gemeente Bedum, vastgesteld d.d. 12 december 2013

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	153.984	204.135	175.670	-50.151
Lasten	1.567.823	1.726.103	1.564.249	158.280
Resultaat voor bestemming	-1.413.839	-1.521.968	-1.388.579	108.129

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten	
Budgetoverheveling			
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.		51.000	V
Te verklaren verschillen			
- De herijking van de wethouderspensioenen pakt lager uit dan geraamd (€ 55.000). Daarnaast zijn de loonkosten, inclusief sociale lasten, van de huidige bestuurders lager uitgevallen dan begroot. Op begrotingsbasis wordt rekening gehouden met een index op de loongerelateerde kosten. Een verhoging is er echter vrijwel niet geweest.		73.000	V
- In het licht van een eventuele herindeling is besloten om de samenwerking met Winsum en De Marne niet verder uit te breiden. Het gevolg van dit besluit is, dat de inhuur van de procesbegeleider niet gecontinueerd hoefde te worden.		19.000	V
- De post burgerlijke stand laat in totaliteit een voordeel zien van ruim € 6.000. Deze wordt veroorzaakt door lagere kosten van lijkschouwing, minder vergoedingen voor babsen en een voordeel op overige kosten.		6.000	V
- De vergoeding van de raadsleden was enigszins te ruim begroot, hierdoor ontstaat een voordelig verschil.		8.000	V
Het doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek is in eigen beheer uitgevoerd. Het budget voor dit doel is daardoor niet gebruikt.		5.000	V
- Bij de uitgifte van rij- en reisdocumenten zijn we afhankelijk van de aanvragen. De ingekomen leges zijn achter gebleven bij de raming.	51.000	N	
- Overige kleine afwijkingen.	849	V	3.720 N
Totaal	-50.151		158.280

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 de volgende kredieten beschikbaar gesteld:

	Krediet	Uitgaven	Restant
Telefooninstallatie gemeentehuis	€ 50.000	€ -	€ 50.000
3 CV ketels gymzaal De Vlijt	€ 16.892	€ -	€ 16.892
Gemeentehuis-2 CV ketels-	€ 8.264	€ 4.361	€ 3.903
Gebouw buitendienst-afrastering terrein	€ 11.730	€ 1.268	€ 10.462

Producten die onder dit programma vallen

00100 Raad en commissies
00200 College van burgemeester en wethouders
01200 Bestuursondersteuning
01300 Voorlichting algemeen
01400 Kabinetszaken
01450 Representatie
02000 Rij- en reisdocumenten
02200 Burgerlijke stand
02400 Naturalisatie en geslachtsnaamwijziging
02600 Gemeentelijke basisadministratie bevolking
02700 Verkiezingen
02800 Leges algemeen
02850 Secretarieleges
02900 Bestuurlijke samenwerking
02910 Internationale contacten
02950 Raadsgriffie
02970 Ondersteunende activiteiten

3.1.2 Programma: 1 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Onze burgers hebben recht op een veilige woonomgeving. Ondanks het feit dat Bedum één van de veiligste gemeenten in Noord Nederland is, blijft die veiligheid een permanent punt van aandacht van het gemeentebestuur.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Politie

Jaarlijks zullen de prioriteiten van de gemeenteraad met betrekking tot de lokale politiezorg aan de politieorganisatie kenbaar worden gemaakt. In elk geval moet de politie in voldoende mate bereikbaar en herkenbaar in de gemeente aanwezig zijn. In overleg met de politie zullen speerpunten worden geformuleerd, op basis van actuele feiten en thema's.

2. Bestrijding van rampen en calamiteiten

Plannen ter bestrijding van rampen en calamiteiten dienen actueel te zijn. De betrokken functionarissen dienen door regelmatige oefening goed geprepareerd te zijn.

Ter voorkoming van calamiteiten dienen de regels inzake brandveiligheid strikt en zorgvuldig te worden gehandhaafd.

3. Sociale veiligheid

In de wijze van inrichting en verlichting van de openbare ruimte wordt sociale veiligheid bevorderd.

4. Huiselijk geweld

Huiselijk geweld moet worden teruggedrongen. De gemeente wil er via voorlichting aan bijdragen dat slachtoffers en derden worden gestimuleerd tot het doen van aangifte.

5. Toezicht in de buurt

Ter vergroting van de betrokkenheid en sociale cohesie van de burgers stimuleert de gemeente het toezicht in de buurt en het gemeenschappelijke verantwoordelijkheidsgevoel voor gemeentelijke voorzieningen zoals speeltuinen, speelveldjes en andere plekken voor sport, spel en recreatie.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Politie

Binnen de Nationale Politie wordt binnen de noordelijke eenheid gewerkt aan een Regionaal Beleidsplan 2015 – 2018. Hierin worden lokale prioriteiten van de gemeenten samengebracht met de landelijke prioriteiten van de politie en het OM. Voor deze periode zal het veiligheidsbeleid "IVB-Bedum in beeld" worden geactualiseerd. In 2013 zijn de voorbereidingen daartoe getroffen.

2. Bestrijding van rampen en calamiteiten

Met de inwerkingtreding van de Wet op de Veiligheidsregio's is de verantwoordelijkheid voor rampenbestrijding en crisismanagement neergelegd bij de Veiligheidsregio's. In het verslagjaar is gestaag verder gewerkt aan de verdere professionalisering van crisismanagement. Dit betekent onder meer dat per 1 april 2014 de inzet van medewerkers in onze provincie van 2.000 wordt teruggebracht naar ongeveer 400 medewerkers. Dit wordt gerealiseerd door de inzet van zogenaamde expertteams. Bedum heeft zich hiervoor jarenlang ingezet en die inzet wordt nu geëffectueerd.

3. Sociale veiligheid

In 2013 is het *Beleidsplan Openbare Verlichting Gemeente Bedum 2013-2018 'Duurzaam verlichten. Voor nu en voor de toekomst'* door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee wordt maximaal recht gedaan aan het verbeteren van de kwaliteit van de openbare verlichting: met het behalen van maximale energiebesparing, onder andere door toepassing van LED verlichting, tegen zo beperkt mogelijke kosten. Binnen de kaders van dit beleidsplan wordt invulling gegeven aan dit beleidsdoel.

4. Huiselijk geweld

De aanpak van huiselijk geweld is ondergebracht bij OGGz en ASHG. De SW&D voert de afspraken rond de aanpak huiselijk geweld uit en rapporteert over het aantal meldingen. In 2013 zijn er geen huisverboden opgelegd.

5. Toezicht in de buurt

In het najaar van 2013 is gestart met de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor is een terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. In 2011 is dit onderzoek voor het laatst in de gemeente Bedum gehouden. De uitkomsten van de monitor worden in het voorjaar van 2014 verwacht.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder 'uitvoering bestuursprogramma', hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij de volgende onderwerpen noemen.

Burgernet

Vanaf 2010 nemen wij deel aan Burgernet. De deelnemers aan Burgernet kunnen op deze wijze de politie in een acute situatie snel van informatie voorzien. De gemeente Bedum is nog steeds koploper wat het aantal deelnemers betreft. In 2013 zijn er 5 Burgernetacties in Bedum geweest.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Startnotitie IVB, vastgesteld d.d. 21 september 2006;
- IVB Bedum in beeld, vastgesteld d.d. 28 mei 2009;
- IVB Bedum in beeld, Stand van zaken april 2011;
- Rampenplan Bedum, vastgesteld d.d. 28 juni 2005, geactualiseerd augustus 2009;
- Notitie 'Groninger aanpak van (huiselijk) geweld in afhankelijkheidsrelaties', november 2010.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	0	1.000	1.000	-1.000
Lasten	602.894	618.847	601.196	15.953
Resultaat voor bestemming	-602.894	-617.847	-600.196	14.953

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten
Budgetoverheveling		
- Van dit programma zijn geen middelen overgeheveld naar 2014.		
Te verklaren verschillen		
- De materiaal- en onderhoudskosten van de brandweer zijn lager uitgevallen dan begroot. Tevens vallen de kapitaallasten wat lager uit dan begroot, doordat per 1 januari 2013 niet alle investeringen zijn afgerond.		6.000 V
- Ons aandeel in de kosten van de Veiligheidsregio is in de loop van het jaar iets aangepast. Daardoor ontstaat er een voordeel ten opzichte van de begroting.		6.000 V
- Overige kleine afwijkingen.	1.000 N	3.953 V
Totaal	-1.000	15.953

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen kredieten beschikbaar gesteld.

Producten die onder dit programma vallen

04000 Personeelsbeleid en –beheer brandweer
04100 Materiaal en materieel brandweer
04200 Brandmelding en alarmering brandweer
04300 Regionale taken brandweer
04400 Rampenbestrijding
06000 Uitvoering bijzondere wetten
06500 Openbare orde en veiligheid

3.1.3 Programma: 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat willen we bereiken

Een goede bereikbaarheid is een basisvoorwaarde voor een dynamische, toekomstgerichte gemeenschap. Het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets wordt gestimuleerd. Een verkeersveilige leefomgeving staat hoog op de agenda van het gemeentebestuur.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Onderhoud infrastructuur

Wij willen het onderhoudsniveau van onze wegen en straten op het huidige peil houden. Ook moeten de bermverhardingen duurzaam worden verbeterd.

1. Openbaar vervoer

Wij willen de huidige openbaar vervoerverbindingen minimaal in stand houden. Het station zal, meer dan nu het geval is, een knooppunt voor verschillende vervoersmodaliteiten moeten gaan vormen.

3. Fietsverbinding Bedum-Groningen

Wij willen een hoogwaardige, veilige fietsverbinding tussen Bedum en de stad Groningen.

4. Vrachtverkeer en geparkeerde vrachtauto's

Wij willen vrachtverkeer zoveel mogelijk weren uit de kernen én die kernen niet belasten met geparkeerde vracht- en dienstauto's.

5. Veiligheidszones bij scholen

Wij willen veiligheidszones instellen bij de basisscholen.

6. Verkeersplan

Er wordt een verkeersplan opgesteld. Goede bereikbaarheid en een verkeersveilige leefomgeving staan hierbij hoog op de agenda.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Onderhoud infrastructuur

In 2013 is het project 'Verbetering Agrarische Structuur Buitenwegen Bedum' uitgevoerd. Hierbinnen zijn de wegen Ter Laan, de Munnikeweg, de Noordwolderweg, de Lageweg/Stadsweg en het Winsumertreepad constructief verzwaaard en tevens zijn de wegbermen voorzien van bermbeton. Ook aan de Oosterseweg zijn de bermten voorzien van bermbeton. Hierbij is tevens invulling gegeven aan de wens om een duurzame oplossing te vinden voor onze bermten, die in het verleden altijd werden aangevuld met asfaltgranulaat.

Naast het onderhoud aan onze buitenwegen hebben we plaatselijk reparaties uitgevoerd aan straatwerk en asfaltverhardingen, waarbij tevens het gehele gebied rond de sporthal te Bedum is voorzien van nieuw asfalt. Daarnaast hebben we eind 2013 een weginspectie uitgevoerd, die de basis vormt voor het nieuw op te stellen beheerplan wegen 2014-2018.

Het groot onderhoud aan onze bruggen heeft zich afgelopen jaar voornamelijk gericht op groot onderhoud aan onze stalen en metselwerk bruggen.

2. Openbaar vervoer

In verband met het afblazen van de plannen voor de Regiotram moeten de plannen voor het stationsgebied worden herzien. Een gewenste koppeling van de bus aan de trein, en in de toekomst de tram, is niet meer mogelijk. In de loop van 2014 komen wij hierop terug.

In 2012 is besloten tot het invoeren van het zogenaamde DRIS (Dynamisch ReizigersInformatie Systeem). De uitvoering stond gepland voor 2013; deze is verschoven naar 2014; de kosten worden gedragen door de Regio Groningen-Assen. Op één na, deze volgt in 2014, zijn alle bushaltes inmiddels voorzien van verhoogde instapplateaus.

3. Fietsverbinding Bedum-Groningen

Eind 2013 is het tracé in de gemeente Bedum gereed gekomen. Het tracé in de gemeente Groningen wordt gelijktijdig uitgevoerd met de werkzaamheden aan de Noordzeebrug. In het voorjaar van 2014 worden er nog bomen en hagen geplant. Ook moet er nog een schuilgelegenheid komen bij de opstelplaats bij de rotonde aan de Waldadrift; een plan hiervoor is in voorbereiding. Naar verwachting wordt het fietspad in het najaar van 2014 officieel geopend.

4. Vrachtverkeer en geparkeerde auto's

In 2011 heeft ons college, gelet op de huidige problematiek, besloten af te zien van een algeheel parkeerverbod voor vrachtauto's binnen de bebouwde kommen. In geval van aanwijsbare overlast door een geparkeerde vrachtauto wordt opgetreden met behulp van de APV van Bedum.

5. Veiligheidszones scholen

Dit onderwerp is een onderdeel van het Gemeentelijk Verkeersveiligheidsplan. Eind 2013 is, samen met een extern bureau, het project gestart. In het voorjaar van 2014 worden de eerste resultaten verwacht (o.a. uitkomst enquête onder ouders, leerkrachten, leerlingen en omwonenden over de beleving van de verkeersveiligheid rondom de scholen).

6. Verkeersplan

Het Verkeersplan is in 2012 vastgesteld en geldt als uitgangspunt bij het opstellen en uitvoeren van verkeersveiligheidsmaatregelen.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder 'uitvoering bestuursprogramma', hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij het volgende noemen.

Rondweg Bedum

Bij de vorming van het nieuwe college van Gedeputeerde Staten begin 2013 is besloten in te zetten op de realisering van een rondweg aan de noordoostzijde om Bedum; in het collegeprogramma hebben zij daarvoor middelen gereserveerd. In 2013 is het proces van planvorming gestart. Hierbij wordt de bevolking en dus ook de bewoners van Ter Laan en het betreffende buitengebied en aanwonenden van omliggende wegen, zoals Ter Laan, St Annerweg, Boterdiep Wz en, Wroetende Mol, betrokken. Naar alle waarschijnlijkheid zal in de loop van 2014 het proces van planvorming afgerond worden. Besluitvorming over een mogelijk tracé zal dan aan de orde zijn, waarna het vervolgtraject om te komen tot realisering gestart kan worden.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Verkeersveiligheidsplan vastgesteld d.d. 20 september 2012;
- Beheerplan wegen 2009 – 2013, vastgesteld d.d. 17 december 2009;
- Rapportage Onderhoud Bruggen 2008 – 2012, vastgesteld 24 april 2008.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	229.764	1.197.314	18.657	-967.550
Lasten	3.303.757	4.613.451	2.295.247	1.309.694
Resultaat voor bestemming	-3.073.993	-3.416.137	-2.276.590	342.144

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten		Lasten	
Budgetoverheveling				
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.	970.000	N	1.048.000	V
Te verklaren verschillen				
- Het restantbudget van het onderhoud van de wegen is via programma 9 (toevoegingen in onttrekkingen aan de reserves) toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Onderhoud Wegen'.			341.000	V
- De kosten van inzet van personeel op dit onderdeel vallen wel hoger uit dan begroot. Omdat het project van de reconstructie van de buitenwegen geraamd is in de exploitatie, kunnen we voor dit onderdeel de uren niet activeren.			44.000	N
- Het product onderhoud en bediening bruggen laat een overschrijding zien als gevolg van een gemaakte inhaalslag op het onderhoud van de bruggen. Deze wordt via programma 9 gedekt uit de bestemmingsreserve 'Bruggen'. De ontvangsten van de provincie in het kader van de brugbediening zijn hoger uitgevallen dan geraamd.	5.000	V	83.000	N
- Door lagere energielasten, minder schades aan lichtmasten (cq. vaker verhaal op derden) en lagere kapitaallasten, valt het product Openbare verlichting voordeliger uit dan geraamd.			38.000	V
- Overige kleine afwijkingen.	2.550	N	9.694	V
Totaal	-967.550		1.309.694	

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen kredieten beschikbaar gesteld:

Producten die onder dit programma vallen

07000 Deklagen en bestratingen buiten de bebouwde kom
07100 Deklagen en bestratingen binnen de bebouwde kom
07102 Gereedschappen wegen
07200 Onderhoud wandelpaden
07300 Bermen en sloten buiten de bebouwde kom
07400 Onderhoud goten, bermen en sloten en schoonhouden straten binnen de bebouwde kom
07500 Onderhoud en bediening bruggen
07600 Openbare verlichting
07700 Straatmeubilair enabri's
07800 Gladheidbestrijding
07900 Voorlichting en klachtenafhandeling
08000 Inritvergunningen
08100 Overige zaken (binnen bebouwde kom)
08200 Onderhoud duikers
09000 Bewegwijzering en straatnaamborden
09100 Verkeer en verkeersveiligheid
09500 Openbaar vervoer en verkeer
10000 Onderhoud kade, kademuur en beschoeiing

3.1.4 Programma: 3 Economische Zaken

Wat willen we bereiken

Het gemeentebestuur erkent volmondig het belang van een dynamische, toekomstgerichte en gezonde plaatselijke economie. Het bestuur speelt tijdig in op ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan een versterking van het plaatselijke bedrijfsleven. Het belang van overleg met ondernemers, al dan niet georganiseerd, spreekt voor zich. Het gemeentelijk apparaat kenmerkt zich door een ondernemersvriendelijke houding.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Economisch beleid

Wij willen met voortvarendheid uitvoering geven aan het geformuleerde economische beleid. De gemeente voert hierbij een actief voorwaardenscheppend beleid ter versterking van de lokale economie. Met het bedrijfsleven vindt gestructureerd overleg plaats.

2. Oost-Westverbinding

Wij blijven streven naar de aanleg van een Oost-Westverbinding, zoals opgenomen in het gemeentelijk structuurplan.

3. Revitalisering oudste deel bedrijventerrein

Wij willen inzetten op revitalisering van het oudste deel van het bedrijventerrein in Bedum.

4. Bedrijvenpark Boterdiep

Wij willen ruimte bieden aan ondernemers door de positieve ontwikkeling van het Bedrijvenpark Boterdiep een vervolg te geven.

5. Restrictief beleid zondagopenstelling winkel

Het restrictieve beleid ten aanzien van de openstelling van winkels op zondagen zetten we voort.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Economisch beleid

In de notitie “Economisch beleid in de gemeente Bedum” is een aantal zaken genoemd waarop de gemeente zich wil (blijven) inzetten. Op een aantal van deze onderwerpen (zoals arbeidsmarktbeleid en infrastructuur) wordt elders nader ingegaan.

Ook in 2013 heeft er regelmatig overleg plaatsgevonden met het bestuur van de Bedrijvenvereniging van de gemeente Bedum (BvgB). Er is een aantal bedrijfsbezoeken afgelegd.

In het kader van communicatie en promotie was de gemeente in november 2013 wederom aanwezig op het “Plein Bedum” tijdens de Promotiedagen voor het Bedrijfsleven in Martiniplaza te Groningen. Het “Plein Bedum” was volledig bezet; er was zelfs sprake van een wachtlijst.

Ambtelijke en bestuurlijke contacten met bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel en het MKB hebben regelmatig plaatsgevonden. In 2013 is de gemeente Bedum gestegen van plaats 15 naar plaats 7 bij het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente in de provincie Groningen.

In 2013 heeft er een zogenaamd “mysterie cliënt” onderzoek plaatsgevonden, uitgevoerd door de Kamer van Koophandel, in het kader van de dienstverlening aan ondernemers. Het onderzoek bestond uit telefonische vragen en vragen via de mail. De gemeente Bedum scoorde goed in dit onderzoek.

Nu ook het bestemmingsplan Zuidwolde is vastgesteld, voorzien alle bestemmingsplannen voor de kernen en voor het buitengebied in de mogelijkheid voor het hebben van een beroep of bedrijf aan huis.

2. Oost-Westverbinding

Zie Programma 2 onderdeel Rondweg Bedum.

3. Revitalisering oudste deel bedrijventerrein

Er is geen aanvang gemaakt met een onderzoek naar de mogelijkheden voor het oudste deel van het bedrijventerrein. De economische omstandigheden geven weinig of geen mogelijkheden voor revitalisering en/of het realiseren van een andere bestemming, zoals woningbouw.

4. Bedrijvenpark Boterdiep

In 2013 zijn geen kavels verkocht. Overigens zijn er nog maar weinig uitgeefbare kavels.

5. Restrictief beleid zondagopenstelling winkel

In 2013 zijn er geen ontwikkelingen op dit vlak geweest.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder 'uitvoering bestuursprogramma', hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij het volgende noemen.

Centrumplannen

De voortgang van en ontwikkelingen over de centrumplannen zijn beschreven in programma 8 – ruimtelijke ordening.

Bestaand beleid

- Gemeentelijke marktverordening, vastgesteld d.d. 22 september 2005;
- Notitie Economisch Beleid in de gemeente Bedum, vastgesteld d.d. 17 december 2009;
- Verordening Winkeltijden, vastgesteld d.d. 15 december 2011.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	99.906	88.319	88.319	11.587
Lasten	129.792	131.052	127.849	1.260
Resultaat voor bestemming	-29.886	-42.733	-39.530	12.847

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten
Budgetoverheveling		
- Van dit programma zijn geen middelen overgeheld naar 2014.		
Te verklaren verschillen		
- Door de tijdelijke verhuur van gebouwen zijn de huurinkomsten hoger dan begroot. Daar staan wel wat extra kosten tegenover.	14.000 V	3.000 N
- Overige kleine afwijkingen	2.413 N	1.740 V
Totaal	11.587	-1.260

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen kredieten beschikbaar gesteld:

Producten die onder dit programma vallen

12000 Straatmarkten

12100 Economische zaken, incl. promotie en acquisitie

12500 Marktgeden

13000 Nutsbedrijven

3.1.5 Programma: 4 Onderwijs

Wat willen we bereiken

Het onderwijs vervult een cruciale rol in het bieden van zekerheden en perspectief aan jongeren. In de ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs vervult het gemeentebestuur een actieve, betrokken rol, ook door de verbindingen met peuterspeelzalen en allerlei vormen van opvang.

1. Lokaal onderwijsbeleid

Aangezien de lokale rol van de gemeente in het (algemene) onderwijsbeleid verandert en de verantwoordelijkheid van de lokale schoolbesturen toeneemt, hoeven wij ons in de komende jaren minder te richten op specifieke onderwijsvoorzieningen, zoals huisvesting. Wij kunnen de aandacht dan meer richten op algemene welzijnsvoorzieningen ten behoeve van de leeftijdscategorie tot 23 jaar. Daarbij willen wij met name noemen het creëren van kinderopvang (bijv. peuterspeelzalen), buitenschoolse opvang en voorzieningen met een breder aanbod voor de doelgroep. Lokaal onderwijsbeleid wordt daarmee meer en meer lokaal welzijnsbeleid.

2. Openbaar onderwijs

De gemeente Bedum heeft het openbaar onderwijs ondergebracht bij de Stichting Marenland en is schoolbestuurlijk niet meer verantwoordelijk voor het openbaar onderwijs. Met deze verzelfstandiging geeft de gemeente invulling aan haar verantwoordelijkheid om de kwaliteit en de continuïteit van het openbaar basisonderwijs voor de toekomst zeker te stellen.

De gemeente bewaakt vanuit het toezichthoudend orgaan de wijze waarop Marenland invulling geeft aan de uitgangspunten van openbaar basisonderwijs en de door de gemeente overgedragen schoolbestuurlijke taken.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Lokaal onderwijsbeleid

Implementatie wet OKE

De handhaving op de kinderopvang is in uitvoering. Hierbij zijn geen bijzonderheden op te merken.

LEA

In het kader van het programma en overzicht onderwijshuisvesting heeft er in november OOGO plaatsgevonden met de schoolbesturen.

Herziene verordening Leerlingenvervoer

De wetswijziging Passend Onderwijs maakt een aanpassing van de modelverordening leerlingenvervoer noodzakelijk. Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt de modelverordening te vereenvoudigen.

2. Openbaar onderwijs

De stichting openbaar onderwijs Marenland werkt hard aan de realisatie van kwalitatief goede scholen en kindvoorzieningen in de regio Noordoost Groningen.

Er wordt intensief samen gewerkt met de stichting Noordkwartier voor Christelijk Primair Onderwijs, stichting Kids2b, gemeenten, oudervertegenwoordigers en vele andere belanghebbenden.

De samenwerking heeft ongeveer anderhalf jaar geleden geleid tot de eerste gedachten over een fusie tussen de schoolbesturen Marenland en Noordkwartier.

De portefeuillehouders onderwijs zijn in het Overleg en Toezicht Orgaan (OTO) van Marenland door beide bestuursvoorzitters hierover geïnformeerd.

De onderzoeksfase is inmiddels afgerond: nu zullen het bestuur van Marenland en de Raad van Toezicht van Noordkwartier een voorgenomen fusiebesluit nemen.

In de loop van 2014 zal Stichting Marenland de raden van de betrokken gemeenten benaderen met het verzoek om een besluit te nemen ten aanzien van de voorgenomen fusie.

De schoolbesturen van de basisscholen in Zuidwolde zijn in gesprek om te kijken hoe de beide scholen kunnen samenwerken. De precieze uitwerking daarvan is nog niet bekend. In 2014 willen beide schoolbesturen deze samenwerking verder uitwerken.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bedum, vastgesteld d.d. 20 april 2006;
- Beleidsmatig Integraal huisvestingsplan Bedum, vastgesteld 23 april 2009;
- Procesplan Brede School, vastgesteld door B&W op 8 april 2008;
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bedum, vastgesteld d.d. 28 mei 2009;
- Regionale notitie “Sluitende aanpak voortijdig schoolverlaters”;
- Statuten “Stichting openbaar primair onderwijs Appingedam, Bedum, Delfzijl, Loppersum en Ten Boer”.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	46.623	25.301	50.876	21.322
Lasten	846.975	849.463	856.227	2.488
Resultaat voor bestemming	-800.352	-824.162	-805.351	23.810

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten
Budgetoverheveling		
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.		19.000 V
Te verklaren verschillen		
- Door meer te vervoeren kinderen en ongunstiger uitvallende ritten zijn de kosten van het leerlingen vervoer hoger uitgevallen dan begroot.		17.000 N
- De baten vallen voornamelijk hoger uit doordat de gymzalen sinds 2013 worden verhuurd aan het onderwijs. De scholen ontvangen gelijktijdig een subsidie voor het huren van ruimte voor de gymlessen. Zowel de baten als de lasten wijken hierdoor af.	12.000 V	13.000 N
- De huisvestingslasten van het basisonderwijs zijn lager uitgevallen dan begroot door onder andere een afrekening van het Integraal Huisvestings Programma (IHP) van 2010.		10.000 V
- Door een vergoeding voor een van onze medewerkers die in de samenwerking op het gebied van de leerplicht wordt ingezet vallen de inkomsten in het kader van de leerplicht hoger uit.	9.000 V	
- Overige kleine afwijkingen	322 V	1.488 N
Totaal	21.322	-2.488

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen extra kredieten beschikbaar gesteld.

Producten die onder dit programma vallen

15000 Openbaar basisonderwijs – algemeen
15200 Gymnastiekonderwijs (openbaar)
15250 Openbaar basisonderwijs huisvesting algemeen
15300 Togtemaarschool: huisvesting
15500 RA Venhuisschool: huisvesting
17000 Bijzonder onderwijs – algemeen
18300 Gymnastiekonderwijs (bijzonder)
18400 Overschrijding (art.102 WBO)
19000 Bijzonder basisonderwijs huisvesting algemeen
19100 Sint Walfridusschool
19200 Dr. K.Schilderschool
19300 De Regenboog
19400 De Haven Onderdendam
19500 De Akker Zuidwolde
21000 Onderwijsbegeleiding
21100 Leerplichtwet
21200 Overige voorzieningen onderwijs
21300 Leerlingenvervoer

3.1.6 Programma: 5 Cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken

De Bedumer bevolking maakt veel gebruik van de verschillende sportvoorzieningen die de gemeente rijk is. De sportnota geldt als richtinggevend voor het sportbeleid in de komende jaren. Op basis van deze sportnota gaan we de mogelijkheden onderzoeken om de bestaande voorzieningen te verbeteren.

Wij streven ernaar de culturele voorzieningen zoveel mogelijk in stand te houden. Dit geldt temeer omdat voorzieningen als de muziekschool en de bibliotheek een belangrijke functie vervullen in de ontwikkeling van de jeugd.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Recreatie en toerisme

Particulier initiatief tot uitbreiding en verbetering van recreatieve voorzieningen wordt ondersteund. Toeristische trekpleisters worden nadrukkelijker onder de aandacht gebracht. Daarbij is een rol voor de VVV weggelegd.

2. Fiets- en wandelpaden

Een goede bewegwijzering met toelichting voor fietsers en wandelaars moet de toeristische belangstelling voor het platteland vergroten.

Uitbreiding van het aantal fiets- en wandelpaden wordt nagestreefd, zo mogelijk met cofinanciering vanuit het Investeringsbudget Landelijk Gebied of vanuit andere bronnen.

3. Sport

We gaan onderzoeken of er mogelijkheden zijn om, door aanleg van kunstgras, het gebruik van sportvelden te vergroten en de exploitatiekosten van de groene velden te verlagen.

4. Vrijwilligerswerk

De gemeente zorgt voor een goede ondersteuningsstructuur van het vrijwilligerswerk.

De maatschappelijke waardering voor vrijwilligerswerk wordt tot uitdrukking gebracht door regelmatig vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties in het zonnetje te zetten.

5. Bibliotheek

Wij willen de toegankelijkheid zoveel mogelijk in stand houden door o.a. nieuwe vormen van distributie van literatuur te onderzoeken.

6. Zwembad

In samenwerking met het bestuur van stichting "De Beemden" wordt onderzocht of uitbreiding van het oppervlakte zwembad mogelijk is.

7. Muziekschool

Wij ondersteunen het streven van het stichtingsbestuur om de muziekschool exploitabel te houden.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Recreatie en toerisme

Per 1 januari 2014 is samenwerkingsovereenkomst tussen de deelnemende Friese en Groninger gemeenten met de VVV Lauwersland beëindigd. Voor de afhandeling van de lopende zaken is een termijn afgesproken van 3 maanden, tot 1 april 2014. Gedurende deze periode zullen de gemeenten hun betalingsverplichting nakomen. Voor de lokale vestiging aan de Kapelstraat wordt op particulier initiatief aan een mogelijke doorstart gewerkt van de VVV Bedum. Dit gaat onder de VVV-licentie van Marketing Groningen.

Toeristisch recreatieve ondernemers in de gemeente Bedum zijn tevens gewezen op de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij het initiatief van R&T-ondernemers in de gemeente De Marne die zich gevonden hebben in Stichting Promotie Waddenland.

2. Fiets- en wandelpaden

De fietsroute plus in 2013 in gebruik genomen (zie ook programma 2).

Het gebiedsplan Woldstreek is afgerond (zie programma 8). Bij de verkoop van de gronden wordt een deel voor het later kunnen realiseren van fiets- en wandelpaden uitgesloten; dit tracé blijft eigendom van de gemeente.

3. Sport

De aanleg van het kunstgrasvoetbalveld is gerealiseerd. De basis voor deze succesvolle aanleg is gelegen in de constructieve en plezierige samenwerking tussen de betrokken partijen. Voor Noord Nederlandse begrippen ligt hier nu een bijzonder kunstgrasvoetbalveld met LED-verlichting. Ook dat laatste is in de voetballende noordelijk regio een noviteit, vanwege het duurzame karakter. De feestelijke opening heeft plaats gevonden op 26 oktober 2013. De aanleg is binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

Ook heeft 2013 in het teken gestaan van de voorbereidingen op presentatie en vaststelling van de nieuwe beleidsnota “Sport- en bewegen 2013 – 2019 gemeente Bedum”, onder de titel: “Samenwerken, vernieuwen, binden en boeien”. Ook hier is gebruik gemaakt van het brede maatschappelijk veld van partners om tot een samenhangende nota te komen. Uit de behandeling van de sportnota in de commissie en raad bleek waardering voor de inhoud, het proces en het uiteindelijke resultaat. De sport- en beweegnota is na behandeling op respectievelijk 3- en 16 september 2013 vastgesteld. Op basis van de in de sport- en beweegnota genoemde actiepunten is tijdens de raadsvergadering van 20 februari 2014 het activiteitenjaarprogramma 2014 e.v. aan de raad aangeboden en vastgesteld. Hierin is ook aandacht voor de in het bestuursprogramma opgenomen analyse van exploitatiekosten van de (groene) natuurgrasvelden. Dit jaarprogramma 2014 e.v. is geen statisch werkdocument maar zal gedurende de uitvoering, indien daartoe aanleiding is, ingevuld/bijgesteld worden.

4. Vrijwilligerswerk

In 2013 zijn met de Stichting Welzijn Bedum speerpunten afgesproken voor het welzijnswerk, waaronder het vrijwilligerswerk. Er zijn afspraken gemaakt over hoe dit in de begroting en jaarverslag terug komt. Vanaf 2014 wordt er volgens de nieuwe speerpunten gewerkt.

In 2013 zijn de reguliere taken op het gebied van vrijwilligerswerk uitgevoerd, waaronder de koppeling van vraag en aanbod. Ook grote projecten zoals de vakantiespeelweken en de Hoogelandster fiets3daagse zijn in 2013 georganiseerd. Hiervoor zetten veel vrijwilligers zich in.

5. Bibliotheek

Het nieuwe concept retail is in de bibliotheek in Bedum uitgevoerd. De opening heeft in augustus plaatsgevonden. Dit is gekoppeld aan uitvoering van (onderhouds)werkzaamheden in en aan het gebouw de Meenschaar, waarin de bibliotheek is ondergebracht.

6. Zwembad

Op 19 september 2013 heeft uw raad unaniem ingestemd met ons voorstel om de vervanging van de technische installaties in het sportcomplex De Beemden te doen in samenwerking met het Waterbedrijf Groningen. De gemaakte keuze is daarbij dat de warmteopwekking primair plaatsvindt door een warmtepomp in combinatie met een warmtewisselaar bij FrieslandCampina Domo. Om deze benutting van de industriële restwarmte uit het afvalwater mogelijk te maken wordt tussen de locatie van FrieslandCampina Domo en het complex De Beemden een warmtedistributieleiding aangelegd. Inmiddels hebben wij een adviesbureau opdracht verstrekt om, in samenwerking met het Waterbedrijf Groningen, de plannen verder uit te werken en de aanbesteding voor te bereiden.

7. Muziekschool

Samen met het bestuur en de directeur van de muziekschool Hunsingo zijn de gemeenten Eemsmond en Bedum aan het onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de muziekschool voor de toekomst een goede financiële basis te geven. Er moet echter ook bezuinigd worden. Welke consequenties dat heeft voor de muziekschool en de gemeente moet onderzocht worden.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder 'uitvoering bestuursprogramma', hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij de volgende onderwerpen noemen.

Groenbeheerplan

In oktober 2013 is het "Groenbeheerplan Gemeente Bedum 2013-2018" vastgesteld. Daarna is een begin gemaakt met de uitvoering van de deelplannen uit het groenbeheerplan, waaronder omvorming,

Verbouw De Meenschaar

In verband met de verhuizing van de Stichting Welzijn Bedum naar De Meenschaar is € 88.227 beschikbaar gesteld voor onderhoud en realisatie van kantoorruimte. Voor het overgrote deel zijn de werkzaamheden uitgevoerd, de laatste werkzaamheden zullen begin 2014 afgerond/-gerekend worden.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Projectplan Buurt-Onderwijs-Sport (BOS) Impuls;
- Notitie Stimulering Vrijwilligerswerk gemeente Bedum (vastgesteld);
- Convenant "Groninger Sport Model" (ondertekend);
- Subsidieverordening gemeente Bedum, vastgesteld op 9 juni 2011;
- Beleidsnota Sport 2009-2013 "Sport als middel en/of sport als doel?";
- Beleidsnota Sport en Bewegen 2013 – 2019 "Samenwerken, vernieuwen, binden en boeien" vastgesteld op 19 september 2013;
- Beleidsplan Wmo 2012-2015, vastgesteld door de raad op 26 januari 2012;
- Groenbeheerplan, vastgesteld d.d. 17 oktober 2013.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	246.669	276.996	277.973	-30.327
Lasten	2.555.368	2.664.754	2.422.963	109.386
Resultaat voor bestemming	-2.308.699	-2.387.758	-2.144.990	79.059

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten	
Budgetoverheveling			
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.		55.000	V
Te verklaren verschillen			
- Het product sporthal De Beemden laat lager uitvallende lasten zien door lagere kapitaallasten. Deze verlaging is om technische redenen op de post 'saldo kostenplaatsen' verwerkt.		47.000	V
- Het product sport laat een overschrijding zien van ruim € 34.000 als gevolg van de kosten voor de combinatiefunctionaris. Deze wordt ingehuurd via het Huis voor de Sport. Hiervoor hebben we in 2013 middelen ontvangen in de Algemene Uitkering.		35.000	N
De subsidie van de st. Welzijn valt lager uit dan begroot door de verhuizing van de st. Welzijn van De Schakel naar De Meenschaar.		20.000	V

- De bibliotheek in Zuidwolde is gesloten. Daardoor zijn er minder huuropbrengsten. Deze zijn inmindering gebracht op de subsidie. Tevens zijn er kosten gemaakt voor de verbouw van de bibliotheek in Bedum.	19.000	N	4.000	N
- Doordat de renovatie van het oostelijk veld van de vv Noordwolde dit jaar niet is gerenoveerd, vallen de kosten in verband met de sportvelden in Noordwolde lager uit. Mocht in de loop van 2014 of 2015 alsnog worden besloten tot renovatie van dit veld, dan zullen de benodigde middelen moeten worden vrijgemaakt.			16.000	V
- De huuropbrengsten van de voetbalvelden in Bedum zijn lager uitgevallen dan begroot door de fusie van de twee voetbalverenigingen. Een deel van de huurtarieven worden nl. bepaald door een tarief per veld per vereniging. Aangezien de twee verenigingen nu één zijn geworden, betekent dit minder opbrengsten. Wij werken daarom momenteel aan een herziening van de tariefstructuur.	5.000	N		
De onderhoudskosten van de sportvelden zijn lager uitgevallen dan begroot.			7.000	V
- Overige kleine afwijkingen	6.327	N	3.386	V
Totaal	-30.327		109.386	

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 de volgende kredieten beschikbaar gesteld:

	Krediet	Uitgaven	Restant
Installatie zwembad	€ 395.000	€ 7.420	€ 387.580
Kunstgrasveld	€ 441.000	€ 387.468	€ 53.532

Producten die onder dit programma vallen

23000 Openbare bibliotheek Bedum
 24000 Stichting Muziekschool Hunsingo
 24100 Stichting Welzijn Bedum
 24200 Overig vormings- en ontwikkelingswerk
 25000 Sportzaken – algemeen
 25100 Sportvelden Bedum: gebouwen
 25101 Sportvelden Bedum: terreinen
 25102 Sportvelden Bedum: materieel
 25200 Sportvelden Onderdendam: gebouwen
 25201 Sportvelden Onderdendam: terreinen
 25202 Sportvelden Onderdendam: materieel
 25300 Sportvelden Noordwolde: gebouwen
 25301 Sportvelden Noordwolde: terreinen
 25302 Sportvelden Noordwolde: materieel
 25400 Tennisbanen Bedum
 25500 Tennisbanen Zuidwolde
 25700 Sporthal De Beemden
 25800 Zwembad De Beemden
 27000 Kunstbeoefening/kunstbevordering
 27100 Overige kunst
 28000 Monumenten – Gebouwen
 28100 Monumentenzorg, overige cultuur en oudheidkunde
 29000 Natuurbescherming (kapvergunningen)
 29100 Natuurbescherming (subsidies/kapitaallasten)
 30000 Plantsoenen, parken en ander openbaar groen
 30002 Gereedschappen plantsoenen
 30200 Volkstuinen
 30300 Overige openluchtrecreatie
 32000 Speelterreinen

3.1.7 Programma: 6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening

Wat willen we bereiken

We willen de jeugd kansen geven op te groeien naar een volwaardige plaats in de samenleving. Het al ingezette jeugdbeleid wordt onverkort voortgezet en, als ontwikkelingen daarom vragen, bijgesteld en verfijnd. Wij streven naar maatwerk als het gaat om het bieden van kansen voor onze jeugd. Wij zoeken welbewust contact met jongeren en gaan de dialoog op basis van wederzijds respect aan.

De gemeente speelt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een steeds grotere rol in het aanbod van zorgvoorzieningen. Die rol wint door de vergrijzing nog aan extra gewicht. Met de Wmo willen wij allen die zijn aangewezen op voorzieningen ondersteunen in zelfstandige en volwaardige deelname aan de samenleving.

De huidige economische crisis gaat ook aan de Bedumer samenleving niet geheel voorbij. Wij willen voorkomen dat werkloosheid leidt tot een gebrek aan toekomstperspectief. De marges waarbinnen de gemeente op het gebied van werk en inkomen kan opereren, zijn smal. De beleidsvrijheid die gemeenten in deze is gegund, wordt door ons optimaal benut.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De gemeente zorgt voor een laagdrempelig aanbod van voorzieningen die steun bieden aan mensen die afhankelijk zijn van zorg.

We willen de hulpvraag van de burger steeds meer centraal stellen in het kader van “de kanteling”.

Wij willen het gemeentelijk zorgloket doorontwikkelen en nog breder onder de aandacht brengen.

2. Werk

Extra aandacht moet worden gegeven aan mensen die blijvend aan de kant dreigen te raken. Samenwerking tussen gemeente en andere betrokken partijen in het UWV WERKbedrijf moet daarop gericht zijn.

Indien het perspectief op een reguliere baan volledig ontbreekt, moeten alternatieve vormen van werk en vrijwilligerswerk als structurele oplossing maatschappelijk worden aanvaard.

In nauwe samenspraak met het plaatselijke bedrijfsleven willen we komen tot maatregelen die de werkgelegenheid bevorderen.

3. Sociale werkvoorziening

Aan modernisering van de sociale werkvoorziening wordt meegewerkt om ook in de toekomst aan mensen een juiste plek te kunnen bieden en tegelijk een gezonde exploitatie mogelijk te maken.

4. Kinderopvang

De capaciteit van alle vormen van kinderopvang en buitenschoolse opvang moet gelijke tred houden met de maatschappelijke behoefte.

5. Jeugdbeleid

Wij zetten in op een verdere ontwikkeling van het jeugdbeleid. De jeugd wordt actief opgezocht en waar mogelijk betrokken bij beleidsvorming, bijvoorbeeld door middel van een digitaal jeugdloket.

We komen tot de realisering van een Centrum voor Jeugd en Gezin waarin, bestaande organisaties, zoals het JOT-team en het consultatiebureau, gaan samenwerken.

De mogelijkheden van maatschappelijke stages gaan we nader uitwerken.

6. Minimabeleid

De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid dat jaarlijks na evaluatie opnieuw wordt vastgesteld.

Met maatschappelijke organisaties wordt overleg gezocht om te bevorderen dat meer personen die daarvoor in aanmerking komen, van bestaande regelingen gebruik maken. Wij maken ons sterk om de toegang tot voorzieningen voor financieel zwakkeren te blijven waarborgen.

7. Schuldhelpverlening

De toegang tot schuldhelpverlening dient laagdrempelig te zijn. De burger moet goed worden geïnformeerd over de mogelijkheden en de bijbehorende consequenties. Wij gaan beleid ontwikkelen dat gericht is op het voorkomen van schulden.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

In 2013 zijn de voorbereidingen voor een nieuw automatiseringssysteem gestart. Gekozen is om aan te sluiten bij het bestaande pakket van Sociale Zaken, namelijk Civision samenlevingszaken. Voor de Wmo wordt gebruik gemaakt van de module Zorg. De voorbereidingen zijn opgepakt met de gemeenten De Marne, Eemsmond en Winsum. De inrichting van het pakket ziet er voor de 4 gemeenten grotendeels hetzelfde uit. Overgang naar het nieuwe systeem vindt plaats in de eerste helft van 2014.

Ter voorbereiding op de decentralisatie AWBZ en Jeugd, de invoering van de Participatiewet en de wijzigingen in de Wmo per 1 januari 2015, is de stuurgroep en de projectgroep TIS (Transities in Samenhang) in werking gesteld. Deze projectgroep zorgt voor borging van de onderwerpen die onder deze decentralisaties vallen.

Het onderwerp Jeugd is grotendeels provinciaal ondergebracht. Voor de andere onderwerpen geldt dat er een aantal provinciale werkgroepen zijn en daarnaast gemeentelijke (in BMW-verband) werkgroepen zijn.

In 2013 is de visie op het Sociaal Domein voor de 4 gemeenten opgesteld en vastgesteld. Daarop volgend is de Kadernota 3 D opgesteld. Deze is begin 2014 vastgesteld.

In 2013 is een nieuwe aanbesteding voor de Hulp bij het huishouden (HH) uitgevoerd voor de BMW-DAL gemeenten. Er zijn nieuwe overeenkomsten met de huidige aanbieders gesloten. Vooruitlopend op de aankondigde bezuinigen per 1 januari 2015 op de HH is de werkgroep HH in 2013 gestart met het verkennen van de mogelijkheden om de HH op een andere manier te organiseren. Dit heeft geresulteerd in een uitgangspuntennotitie HH die inmiddels is vastgesteld.

In 2013 is de voorbereiding op een nieuwe aanbesteding voor hulpmiddelen gestart. Het bestek voor de aanbesteding is in 2013 vastgesteld. Het daadwerkelijke aanbestedingstraject start in 2014.

2. Werk

Vanuit Soza BMW is gekozen voor één jaarverslag 2013 voor de drie BMW gemeenten. Deze wordt apart geagendeerd. Hieronder zijn de doelstellingen benoemd.

Welke successen kunnen we melden?

- De basis op orde. De samenvoeging van Sociale Zaken en Werk van drie gemeenten bracht ook aan het licht dat er allerlei verschillende applicaties werden gebruikt voor de uitvoering van het werk. Voor drie gemeenten waren dat er meer dan 10. In 2013 hebben we volop ingezet om alle werkzaamheden en processen op te nemen in één applicatie namelijk Civision Samenlevingszaken. Alle werkzaamheden rondom aanvragen van alle regelingen, rapportages, correspondentie, uitkeringen, mutaties, koppelingen met andere gegevensbestanden, administratie, debiteuren, trajecten naar werk enz. vindt vanuit Civision Samenlevingszaken plaats. Het wordt hier in één alinea genoemd, maar er is heel veel werk verzet om dat goed voor elkaar te krijgen.
- De stijging van de WWB was door de economische recessie niet meer tegen te gaan. Echter, de verhouding tot de rest van Nederland is zodanig dat de uitgaven grotendeels blijven passen in de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten.
- De grote opgave ligt voor ons werkgebied niet op het terrein van werk, maar op het terrein van leefbaarheid en vitaliteit. Op dat terrein worden in het kader van het project Meedoen en in samenwerking met andere instellingen projecten ontwikkeld.
- Voor de vier gemeenten BMW is gezamenlijk nieuw minimabeleid ontwikkeld. Dat is in december in een oriënterende gezamenlijke bijeenkomst met vertegenwoordigers van de vier raden besproken. Na vaststelling in de raden geeft dit minimabeleid de kaders voor de uitvoering in vier gemeenten.

Wat wilden we bereiken?

De volgende doelstellingen wilden we bereiken:

1. het totale bestand gemeentelijke uitkeringsgerechtigden (WWB/IOAW/IOAZ/BZ) blijft stabiel;
2. het volume van de doelgroep niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van de beroepsbevolking is in de BMW-gemeenten 1% lager vergeleken met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen 1% lager;
3. 80% van de nieuwe uitkeringsgerechtigden hebben binnen 5 werkdagen een werk-intake en een uitkeringsintake en weten aan welke activiteiten zij deelnemen;
4. van de uitkeringsgerechtigden, waarvan is geschat dat zij binnen 2 jaar uitstromen naar regulier werk, neemt 95% deel aan een re-integratie traject;
 - a. Uitkeringsgerechtigden die binnen een ½ jaar kunnen uitstromen naar regulier werk worden geholpen op het Werkplein;
 - b. Uitkeringsgerechtigden die tussen een ½ jaar en 2 jaar kunnen uitstromen naar regulier werk volgen een traject bij werkgevers of in de gezamenlijke werkleeromgeving van Werkplein/Ability;
5. 50% van de uitkeringsgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt leveren hun tegenprestatie door maatschappelijk actief te zijn;
6. Alle burgers met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum worden benaderd om gebruik te maken van inkomensondersteunende voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstelling 1: Het bestand blijft stabiel

Dat is helaas niet gelukt. In 2012 en ook het eerste kwartaal van 2013 leek het erop dat de economische recessie niet zou leiden tot grote stijging van het uitkeringenbestand. Helaas bleek dat wel het geval te zijn en is ook het bijstandsbestand van de BMW-gemeenten gestegen. Tot negatieve financiële consequenties heeft dat niet geleid, omdat de gemeenten in de pas lopen met de landelijke ontwikkelingen en het landelijk verdeelmodel hierop is aangepast.

Doelstelling 2: Doelgroep NWW is 1% lager dan in de rest van de arbeidsmarktregio.

Ultimo 2013 was de doelgroep NWW (niet-werkende werkzoekende) landelijk 9,7% ten opzichte van de beroepsbevolking. Eind 2012 was dat nog 7,3%.

In de arbeidsmarktregio Groningen, dat is provincie Groningen en Noord-Drenthe, bedroeg het percentage ultimo 2013 12,1% tegen een percentage van 9,5% eind 2012.

Zowel landelijk als regionaal is er dus over geheel 2013 sprake van een significante stijging van de doelgroep Niet-Werkende Werkzoekenden. De recessie komt in deze cijfers sterk tot uiting.

Voor de gemeenten Bedum, De Marne en Winsum bedroegen de percentages over 2012 respectievelijk 6,2%, 8% en 7,2%.

Op 31 december 2012 waren deze percentages respectievelijk gestegen naar 7,6%, 9% en 8,1%.

De BMW-gemeenten zitten met dit aandeel zelfs nog ruim onder het landelijk gemiddelde van 9,7% en vergeleken met de arbeidsmarktregio meer dan 3% lager.

De NWW-doelgroep zijn alle werkzoekenden, dus zowel met een WW-uitkering als met een bijstandsuitkering, die een arbeidsverplichting hebben.

Doelstelling 3: 80% van de aanvragers heeft binnen 5 werkdagen duidelijkheid

De wettelijke termijn voor de afhandeling van aanvragen om bijstand is 8 weken (56 dagen). Vanaf 4 weken heeft een aanvrager om algemene bijstand recht op een voorschot. Het is dus zaak om in elk geval binnen 28 dagen een aanvraag om een uitkering te hebben afgehandeld.

We streven ernaar om zo snel mogelijk zo veel mogelijk aanvragers duidelijkheid te geven. Deze doelstelling is zeer ambitieus. In onze managementinfo kunnen we wel de gemiddelde looptijd van 100% van alle

aanvragen genereren, maar niet of een deel van de aanvragers binnen 5 werkdagen is afgehandeld. Van de 296 aanvragers om een WWB-uitkering is de gemiddelde looptijd van de afhandeling 6 dagen. Daaruit leiden wij af dat de doelstelling van 80% binnen 5 dagen is gehaald.

Doelstelling 4: re-integratietraject voor ieder die binnen 2 jaar naar regulier werk kan

In 2013 zijn we begonnen met invulling te geven aan een vertaling van Werk aan de Winkel in de dienstverlening op Werkplein en in de samenwerking met Ability en andere instellingen.

Op het Werkplein Noord-Groningen wordt iedereen, naast alle aanvragen om uitkeringen en andere vormen van dienstverlening, geholpen voor rechtstreekse bemiddeling naar werk. Hierin wordt ook nauw samengewerkt met Werkplein Eemsdelta onder meer via de gezamenlijke projecten in het kader van de Provinciale Versnellingsagenda en de aanpak Jeugdwerkloosheid. Inmiddels is op het Werkplein een Jongerenloket geopend.

Als er meer nodig is dan directe bemiddeling, vindt aanmelding plaats bij het Test- en Trainingscentrum (TTC) in Wehe (samenwerking Ability en Werkplein).

Bij het TTC is de focus gericht op regulier werk. Het resultaat is dat van de 69 aangemelde deelnemers 50% heeft geleid tot uitstroom c.q. beëindiging van de uitkering.

Binnen het TTC duren de trajecten 13 weken.

Indien na deze periode meer tijd nodig is, komt een werkervaringsplaats in aanmerking. Het liefst plaatsen wij bij een reguliere werkgever. Als dat niet lukt, vindt plaatsing binnen Ability of één van de andere werkervaringsprojecten plaats.

Op deze manier begeleiden we alle deelnemers die op korte of langere termijn naar regulier werk kunnen.

Doelstelling 5: klanten met grotere afstand tot arbeidsmarkt zijn maatschappelijk actief

Een andere vertaling van Werk aan de Winkel die we al in gang hebben gezet, betreft de dienstverlening in het kader van het domein Leefbaarheid. Er zijn verschillende definities van leefbaarheid te geven, maar wat wordt beoogd is dat iedereen zoveel mogelijk deelneemt aan en betrokken is bij de samenleving.

Samen met de verschillende organisaties binnen het BMW-terrein die vrijwilligerswerk organiseren, wordt hieraan invulling gegeven.

Daarnaast wordt samen met andere instelling en organisaties invulling gegeven aan een Pact voor Samenredzaamheid. Om de grote maatschappelijke opgaven van de samenleving, waarvan de verantwoordelijkheid voor een belangrijk deel op het bord van de gemeente komt te liggen, vorm te geven, hebben we elkaar hard nodig.

Tenslotte: Er komt in april een uitgebreid jaarverslag WWB 2013. Daarnaast zullen er aparte jaarverslagen worden gepubliceerd: RMC Noord-Groningen (betreft Voortijdig Schoolverlaten), Sociale Recherche Noord & Oost-Groningen en Leerplicht BMW.

Meting

Meting	Bedum	De Marne	Winsum
Effect-indicatoren	resultaat 2013	resultaat 2013	resultaat 2013
- groei uitkeringsbestand	22,7%	10,8%	15,0%
- cliënten die bemiddelbaar zijn	66%	66%	66%
Prestatie-indicatoren	resultaat 2013	resultaat 2013	resultaat 2013
- Doorlooptijd aanvraag - toekenning	6 dagen	6 dagen	6 dagen
- Doorlooptijd aanvraag - traject	6 dagen	6 dagen	6 dagen
- Inzet werkleer- en scholingsinstrumenten	66%	66%	66%
Kengetallen	resultaat 2013	resultaat 2013	resultaat 2013
- Cliënten in de WWB	135	225	252
- Plaatsingen vanuit WWB-uitkering in regulier werk	18	37	29
- Bijz. bijstand chronisch zieken gehandicapten	25	99	107
- Toekenningen participatiefonds	10	118	189
Toekenningen stimuleringsfonds	87		
- Toekenningen langdurigheidtoeslag	59	108	127
- Toekenningen computerregeling	0	7	6
- Tegemoetkoming scholieren VO	10	7	15
- Cliënten in schuldhelpverlening			
<i>Budgetbeheerregeling</i>	41	85	67
<i>Crisissituaties</i>	3	1	9
<i>Spreekuurbezoek</i>	56	108	70
<i>Afgifte WSNP-verklaringen</i>	5	11	6
<i>Deelname OGGZ-overleg</i>	2	6	7

4. Kinderopvang

Door de GGD zijn inspecties uitgevoerd bij de kinderdagverblijven, gastouders en buitenschoolse opvang. Er hoefde niet gehandhaafd te worden.

Het jaarverslag over 2013 wordt in het voorjaar van 2014 gemaakt en naar www.waarstaatjegemeente.nl gestuurd.

5. Jeugdbeleid

Het CJG wordt in de samenwerking van de gemeenten BMW-E verder vormgegeven en ingevuld. De invulling maakt onderdeel uit van de door de raden van BMW-E vastgestelde visienota en kadernota voor de 3 decentralisaties. In deze kadernota gaan we uit van het functioneel model, waarin we in Bedum de basiszorg verder gaan uitwerken in het komende jaar. De rol van de CJG-coördinator, zoals in Bedum al enige jaren werkzaam, zal in dat model een structurele positie krijgen.

6. Minimabeleid

Gedurende het jaar 2013 is nog uitvoering gegeven aan het vigerende Minimabeleid, zoals vastgesteld in de notitie minimabeleid van 2007.

Tegelijk is in BMW-E-verband gewerkt aan de opstelling van nieuw minimabeleid: "Minimabeleid 't Hoogeland". Deze notitie is in december in een gezamenlijke bijeenkomst besproken met vertegenwoordigers van de vier gemeenteraden. Gestreefd wordt naar een uniform minimabeleid voor de BMW-E-gemeenten. In het voorjaar 2014 zullen de raden het nieuwe en zoveel als mogelijk geharmoniseerde minimabeleid vaststellen. Het voorgestelde minimabeleid is kaderstellend. Uitwerking zal nader moeten

plaatsvinden in beleidsregels minimabeleid. Deze beleidsregels zijn in 2013 in concept inmiddels voorbereid en zullen in het voorjaar 2014 door de colleges worden vastgesteld. Daarnaast wordt voorgesteld maatschappelijke en particuliere organisaties meer en meer bij de uitvoering te betrekken. Met deze organisaties zullen in 2014 nadere afspraken moeten worden gemaakt.

Voorts heeft de staatssecretaris in de loop van het jaar besloten gemeenten extra budget te geven voor bestrijding van armoede en schulden met daarbij het uitdrukkelijk verzoek om gericht iets te doen voor kinderen, bijvoorbeeld een kinderpakket, zoals aanbevolen door de Kinderombudsman. Dit was voor ons aanleiding om in december te besluiten het extra budget aan te wenden voor de verstrekking van een ‘fashioncheck’ aan ouders/verzorgers van kinderen tot 18 jaar. Het maximaal inkomen van de ouders/verzorgers is daarbij gesteld op maximaal 110% van het minimumloon.

7. Schuldhulpverlening

Voor de schuldhulp wordt dienstverlening ingekocht bij de Groningse kredietbank. Dit bestaat voornamelijk uit het verzorgen van spreekuur (binnen het ZorgLoket een dagdeel per twee weken), schuldbemiddeling en –sanering, budgetbeheer, afgeven van WSNP-verklaringen. De aantallen staan vermeld onder ‘Kengetallen’. De totale kosten van schuldhulpverlening zijn in 2013 licht gestegen ten opzichte van 2012, namelijk van € 46.828,-- naar € 47.779,--.

Daarnaast zijn vrijwilligers van Humanitas ingeschakeld om mensen thuis te helpen hun administratie op orde te krijgen en hen toe te leiden naar de hulpverlening van de GKB. Humanitas is hiervoor door de gemeente gesubsidieerd.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

WMO

- Startnotitie Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), vastgesteld door B&W op 2 mei 2006;
- Notitie burgerparticipatie en de Wmo in de gemeente Bedum vastgesteld door B&W op 2 mei 2006;
- Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld door de raad op 9 juni 2011;
- Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld door B&W op 31 mei 2011;
- Beleidsplan Wmo 2012-2015, vastgesteld door de raad op 26 januari 2012;
- Verstrekkingsboek Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Besluit (financieel) Wet maatschappelijke ondersteuning;

Sociale Zaken

- Startnotitie Wet werk en bijstand;
- Verordening Re-integratie, vastgesteld door de Raad op 29 april 2010;
- Notitie participatiebudget, vastgesteld door de Raad op 29 april 2010;
- Beleidsregels re-integratie, vastgesteld door B&W op 23 maart 2010;
- Verordening Wet Inburgering, vastgesteld door de Raad op 29 april 2010;
- Verordening Werkleeraanbod WIJ, vastgesteld door de Raad op 3 juni 2010;
- Beleidsregels werkleeraanbod WIJ, vastgesteld door B&W op 13 juli 2010;
- Maatregelverordening WIJ, vastgesteld door de Raad op 3 juni 2010;
- Toeslagenverordening WIJ, vastgesteld door de Raad op 3 juni 2010;
- Maatregelverordening WWB, vastgesteld door de Raad op 8 juli 2010;
- Toeslagenverordening WWB, vastgesteld door de Raad op 8 juli 2010;
- Maatregelverordening Ioaw en Ioaz, vastgesteld door de Raad op 8 juli 2010;
- Intern controleplan;
- Debiteurenbeleidsplan 2004-2005;
- Notitie minimabeleid maart 2007;
- Verordening Stimuleringsfonds;

Overig

- Nota jeugdbeleid 2008-2012;

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	3.585.808	3.247.164	3.169.589	338.644
Lasten	6.121.214	5.849.384	5.731.215	-271.830
Resultaat voor bestemming	-2.535.407	-2.602.220	-2.561.626	66.813

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten		Lasten	
Budgetoverheveling				
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.			14.000	V
Te verklaren verschillen				
- Bijstandverlening/IOAW/IOAZ: de inkomsten en uitgaven zijn sterk aan elkaar gerelateerd. Overschrijdingen in de lasten zullen veelal ook leiden tot overschrijdingen aan de batenzijde. Door een toename van het aantal bijstandsccliënten zijn de kosten hoger uitgevallen dan de ramingen. Ook de rijksvergoedingen zijn door de stijgingen van het aantal bijstandsccliënten (op macro niveau) gestegen.	373.000	V	411.000	N
- De producten leef- en woonvoorzieningen in het kader van de WMO laten een voordeel ten opzichte van de begroting zien van bijna € 50.000. Met name de post woonvoorzieningen is erg gevoelig voor schommelingen, doordat een paar grote woningaanpassingen een groot beslag kunnen leggen op het budget.			49.000	V
- Doordat het jaar 2013 door Abilty met een minder negatief saldo is afgesloten dan in de begroting was opgenomen, is er een voordeel ten opzichte van de ramingen ontstaan.	9.000	V	37.000	V
- De kosten voor inburgering zijn hoger uitgevallen doordat het aantal inburgeringsplichtigen hoger uitvalt dan waar de rijksvergoeding rekening mee houdt.	25.000	N	3.000	V
- Doordat er strakker wordt geïndiceerd zijn de kosten voor huishoudelijke hulp lager uitgevallen. Ook zijn de eigen bijdragen wat hoger uitgevallen.	6.000	V	25.000	V
Een provinciale subsidie voor het project 'kwetsbare kinderen in de wijk' was dubbel geraamd.	16.000	N		
- Doordat de rioolheffing een eigenaarsbelasting is geworden, is de raming voor kwijtschelding van de rioolrechten vrijwel niet aangesproken. Er zijn echter meer vergoedingen verstrekt aan minima. Per saldo doordoor een voordelig saldo t.o.v. de ramingen van ruim € 6.000.			6.000	V
Overige kleine afwijkingen.	8.356	N	5.170	V
Totaal	338.644		-271.830	

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen extra kredieten beschikbaar gesteld.

Producten die onder dit programma vallen

34000 WWB: algemeen
34001 WWB: hercontroles
34002 WWB: individuele trajectbemiddeling
34003 WWB: verhaal/terugvordering
34004 WWB: sociale recherche
34600 Bijzondere bijstandsverlening
34700 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
36000 Sociale werkvoorziening
36500 Participatie budget: reïntegratie
37000 Inkomensvoorziening werkloze werknemers
37100 Inkomensvoorziening gewezen zelfstandigen
37500 Gemeentelijk minimabeleid stimuleringsfonds
38000 Maatschappelijke dienstverlening
38200 Ouderenwerk
38600 Bijstandsmaatschappelijk werk – algemeen
38700 Inburgering
38950 Huishoudelijke hulp
39000 Jongerenwerk, jeugdhulpverlening
39100 Dorpshuizen en verenigingsgebouwen
42100 Peuterspeelzalen gemeente Bedum
42500 Kinderdagverblijven
42600 Wmo: leefvoorzieningen gehandicapten
42700 Wmo: woonvoorzieningen gehandicapten

3.1.8 Programma: 7 Volksgezondheid en milieu

Wat willen we bereiken

Wij kiezen daar waar dat mogelijk is voor duurzaamheid. Dit is in het belang van de huidige en de toekomstige generaties. Daar waar het principe dat de vervuiler betaalt opgeld kan doen, wordt dat ook tot uitdrukking gebracht. Een aanhoudende zorg voor een goede kwaliteit van water, bodem en lucht spreekt voor zich.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Millenniumdoelstellingen

We streven ernaar millenniumdoelstellingen te realiseren;

2. Openbare verlichting en energiebesparing

We gaan onderzoeken of alternatieve vormen van (openbare) verlichting en een verdergaande besparing op energie toepassing kunnen krijgen;

3. Afval

Het uitgangspunt van scheiding aan de bron van (huishoudelijk) afval in stand houden, tenzij nascheiding aantoonbaar efficiënter en goedkoper is;

4. Afvalstoffenheffing

Zolang andere vormen van heffing niet onomstotelijk leiden tot vermindering van de afvalstroom en/of geen recht doen aan de mate waarin het milieu daadwerkelijk wordt belast, zal het uniforme tarief per huishouden worden gehandhaafd.

5. Rioleringsplan

Voor het beheer en onderhoud van de riolering wordt het geactualiseerde rioleringsplan gevolgd.

Waar nieuwe riolering wordt aangelegd, is de scheiding van afvalwater en hemelwater het einddoel.

Waar mogelijk wordt hemelwater afgekoppeld van de riolering.

6. Milieuhandhaving

Regelgeving en handhaving zijn onlosmakelijk verbonden met milieuaspecten. Op basis van een integraal handhavingsuitvoeringsprogramma worden prioriteiten gesteld in het kader van de handhaving met de nadruk op potentiële milieurisico's. Uitgangspunt is een adequate uitvoering van de integrale handhaving.

7. Volksgezondheid

De aandachtspunten uit de Nota lokaal gezondheidsbeleid worden successievelijk opgepakt.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Millenniumdoelstellingen

In 2011 is de stand van zaken in onze gemeente over de millenniumdoelstellingen aan u voorgelegd. De toen ingezette beleidslijn, namelijk dat wordt voortgeborduurd op de lopende projecten, voornamelijk op het gebied van milieu en klimaat (millenniumdoel zeven), is gecontinueerd.

2. Openbare verlichting en energiebesparing

Zoals reeds eerder vermeld is in 2013 het Beleidsplan Openbare Verlichting Gemeente Bedum 2013-2018 vastgesteld. Tevens is het tijdelijke contract voor onderhoud van onze OVL installatie met Imtech beëindigd en heeft de aanbesteding van het beheer en onderhoud plaatsgevonden, waaruit is voortgekomen dat Tauw het nieuwe beheer zal verzorgen en Ziut het nieuwe onderhoud zal verzorgen voor de komende vier jaar.

3. Afval

Er ligt voor gemeenten een nieuwe uitdaging op het gebied van optimalisatie van de recyclingdoelstellingen voor veel gemeentelijke deelstromen. Het gratis brengen van grof vuil per 1 januari 2014 is daartoe een

ingezette stap. Het vervolg daarop zal in 2014 verder worden vormgegeven. Ook de afvalstoffenheffing zal dan worden geëvalueerd.

4. Afvalstoffenheffing

Zie voorgaande punt (punt 3).

5. Rioleringsplan

In 2013 zijn verschillende maatregelen uit het GRP en het Waterplan gerealiseerd. Zo zijn de laatste woningen in het buitengebied (nabij de bebouwde kom) aangesloten op de riolering. De doorstroombaarheid van de vijvers in het Geert Reinderspark is aangepakt door alle duikers te reinigen. De duikers in de gemeente Bedum zijn geïnteriseerd. Deze inventarisatie zal in 2014 worden uitgewerkt in een beheer- en onderhoudsplan. De riolering in de Prof. Boermastraat is omgebouwd van een gemengd naar een gescheiden riolering. Vervolgens is meegedacht in de ontwerpfasen van verschillende ontwikkelings- en herinrichtingsplannen over het vormgeven van (afval)watersystemen.

Afvalwaterbeleidsplan

In 2013 heeft de clustersamenwerking BMW/NZV een nieuw gezamenlijk product gerealiseerd. Het Afvalwaterbeleidsplan is de vervanger van de individuele gemeentelijke rioleringsplannen. In het hoofddocument van het Afvalwaterbeleidsplan is de gezamenlijke visie en een maatregelenpakket gedefinieerd. In de gemeentelijke specificaties zijn de individuele maatregelen en de rioolheffing vastgelegd. Het Afvalwaterteam BMW/NZV heeft de regie gekregen over de realisatie van het gezamenlijke maatregelenpakket.

Samenwerking in waterketen

Op zowel regionaal- als op clusterniveau wordt momenteel concreet toegewerkt naar samenwerking. Er wordt gewerkt aan verschillende producten waaronder gezamenlijk gemalenbeheer, gezamenlijk bestek reinigen en inspecteren van vrijvervalriolering en gezamenlijk gegevensbeheer.

Grondwaterbeleid

Na het Grondwaterbeleidsplan, dat onderdeel is geworden van het Afvalwaterbeleidsplan BMW/NZV, is in 2013 een Basis Grondwatermeetnet voor de clustersamenwerking BMW opgesteld. De daadwerkelijke realisatie van het meetnet in de bebouwde omgeving zal in 2014 plaatsvinden.

6. Milieuhandhaving

Het betreft hier de wettelijke taken toezicht en handhaving Wet milieubeheer. De daadwerkelijke uitvoering van de milieuhandhaving (aanschrijvingen) vindt plaats conform de handhavingsstrategie en werkwijze Wabo in de provincie Groningen van 2009. Daarnaast geldt dat de bedrijven een eigen verantwoordelijkheid hebben in het kader van de milieuwetgeving. Alle reguliere controles zijn uitbesteed aan de samenwerkingsorganisatie DEAL tot 1 november 2013; daarna worden een aantal inrichtingen door de Omgevingsdienst Groningen (ODG) gecontroleerd onder mandaat (basismilieutaken). In 2013 is in totaal circa 300 uur aan de uitvoering besteed. Met 300 uur kan de reguliere controle, zoals aangegeven in het gemeentelijk handhavingsbeleidsplan, worden uitgevoerd. De in 2013 ingeplande controles zijn gebaseerd op de uitgangspunten van het handhavingsuitvoeringsprogramma voor dat jaar.

7. Volksgezondheid

Aan de speerpunten zoals deze zijn opgenomen in de nota Lokaal Gezondheidsbeleid wordt uitvoering gegeven. Het betreft hier aandacht voor de bestrijding van overgewicht, het ontmoedigen van het roken, het inperken van het alcoholgebruik (met name onder jongeren). Hierbij wordt deelgenomen aan het project "MakklukZat", de verhoging van de leeftijd van 16 naar 18 jaar voor het kopen en in bezit hebben van alcohol. Voor 1 juli 2014 dient in dit kader een Preventie- en Handhavingsplan te worden vastgesteld door uw gemeenteraad. In de gemeente Bedum wordt tevens de aandacht gevestigd op eenzaamheid onder ouderen.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder ‘uitvoering bestuursprogramma’, hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij de volgende onderwerpen noemen.

Klimaat/energiebeleid

Binnen het milieubeleidsplan zijn per milieuthema doelstellingen opgenomen. Met het opstellen van nieuw milieu- en klimaatbeleid is in 2013 niet gestart. In 2012 is gestart met het project De Helpende Hand van de provincie Groningen; dit project gaat specifiek over energiebesparing in de bestaande bouw.

Milieu

In 2013 is het intergemeentelijk bodembeleidsplan door de 7 gemeenten in Noord-Groningen (G7) geactualiseerd en vastgesteld. Verantwoordelijkheden verschuiven van het Rijk naar provincies en gemeenten. Kernbegrippen zijn risicobeheersing, ‘van saneren naar beheren’, inpassing van het bodembeleid en de ordening van de ondergrond in de ruimtelijke ordening, ontwikkeling van duurzame benutting van de ondergrond en een gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreiniging. In het intergemeentelijk bodembeleidsplan worden die aspecten beschreven, waar het landelijk bodembeleid ruimte laat voor eigen invulling.

Door 18 Groninger gemeenten, de provincie Groningen en Waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's is in 2013 een regionale Nota bodembeheer opgesteld. De nota beschrijft het landelijk geldende beleid ten aanzien van het (opnieuw) toepassen van grond en baggerspecie als bodem. Daarnaast is specifiek beleid voor het gebied van de 18 deelnemende gemeenten opgenomen. Het beleid is zowel gericht op de toepassing van grond en baggerspecie afkomstig van binnen als van buiten het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Daardoor is het eenvoudiger geworden om grond tussen de deelnemende gemeenten te verplaatsen. Het doel van de nota is gericht op het verkrijgen van een optimale afstemming tussen de bodemfunctie en de plaatselijke bodemkwaliteit door het meest gunstig toepassen van grond en baggerspecie. De regionale Nota bodembeheer is bedoeld voor diegenen die te maken hebben met de uitvoering van grond- en baggerwerken. Bodemkwaliteitskaarten maken onderdeel uit van de regionale Nota bodembeheer.

De grondwatersanering van het voormalige gasfabrieksterrein is in 2013 voortgezet middels het afpompen en zuiveren van verontreinigd grondwater. Er is een plan van aanpak opgesteld voor het funderen van het nieuw te bouwen appartementengebouw i.v.m. de aanwezigheid van verontreiniging in de diepe bodem. De stabiele eindsituatie moet behaald zijn binnen 10 jaar na uitvoering van de grondsanering, dus voor juli 2020.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Milieubeleidsplan 2009-2012, vastgesteld in mei 2009;
- Intergemeentelijk bodembeleidsplan gemeenten Noord-Groningen 2014–2018; vastgesteld 3 december 2013;
- Handhavingsbeleidsplan Omgevingsrecht 2011-2015 BMW-gemeenten, d.d. 28 juni 2011 (B&W);
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2014, d.d. 17 februari 2010;
- Waterplan vastgesteld in 2009;
- Stedelijke Wateropgave d.d. april 2008;
- Nota lokaal gezondheidsbeleid 2013 – 2017, vastgesteld 30 mei 2013;
- Afvalstoffenverordening, d.d. 25 maart 2004;
- Notitie Toezicht en handhaving bij evenementen, vastgesteld in 2009;
- Gemeentelijk Afvalstoffen Plan 2009-2012 d.d. 17 november 2009;
- Handhavingsbeleidsplan en uitvoeringsprogramma 2011-2014, vastgesteld d.d. 22 september 2011

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	2.315.292	2.297.796	2.271.342	17.496
Lasten	2.855.173	3.180.797	2.841.757	325.624
Resultaat voor bestemming	-539.881	-883.001	-570.415	343.120

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten		Lasten	
Budgetoverheveling				
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.	16.000	N	270.000	V
Te verklaren verschillen				
- De rioolrechten zijn ook budgettair neutraal in de begroting verwerkt. Een tekort of overschot ten opzichte van de inkomsten uit de rioolheffing worden gemuteerd op de bestemmingsreserve Riolering. Dit gebeurt echter in het programma financiën. Daardoor is op dit programma een voordeel te zien dat in het programma financiën extra wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve Riolering.			143.000	V
- Door de administratieve verwerking van de doorgeschoven BTW op de jeugdgezondheidszorg, zijn zowel de baten als de lasten hoger uitgevallen.	61.000	V	64.000	N
- We hebben een subsidie van € 20.000 van de provincie ontvangen, waar nog verplichtingen tegenover staan. Deze waren niet geraamd.	20.000	V	20.000	N
- De begraafrechten zijn dit jaar achtergebleven bij de ramingen. Gezien de fors hogere baten in 2012, blijkt eens te meer het grillige en niet te voorspellen karakter van deze post.	48.000	N		
De bijdrage aan de hulpverleningsdienst is wat hoger uitgevallen.			9.000	N
- Overige kleine afwijkingen	496	V	5.624	V
Totaal	17.496		325.624	

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 de volgende kredieten beschikbaar gesteld:

	Krediet	Uitgaven	Restant
Vervanging riolering (50 jaar)	€ 553.100	€ -	€ 553.100

Producten die onder dit programma vallen

43100 Volksgezondheid
44000 Gemeenschappelijke geneeskundige dienst (GGD)
44500 Jeugdgezondheidszorg
44900 Destructie
45000 Heffing&invordering Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
45100 Ophalen en afvoeren van huishoudelijk afval
45200 Inzameling glas
45300 KGA/WEB/ICT en metaal
45500 Inzameling oud papier
46000 Heffing en invordering rioolrechten
46100 Riolen
46200 Rioolgemalen
47000 Beleidsadvisering milieu
47100 Verlening milieuvergunningen
47200 Handhaving (controle) milieubeheer
47300 Milieucommunicatie
47400 Afwikkeling milieuklachten
47500 Bodem
47600 Geluidhinder
47700 Gemeentelijke interne milieuzorg
47800 Klimaatbeleid
49000 Begravingen en onderhoud begraafplaatsen
49400 Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
49500 Rioolrechten
49900 Begraafplaatsrechten

3.1.9 Programma: 8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken

In de gemeente Bedum is het goed wonen. Het gemeentebestuur streeft naar een woningbouwbeleid dat rekening houdt met en inspeelt op de demografische ontwikkelingen en de (woon)wensen van verschillende doelgroepen. Het bestuur vindt duurzaam bouwen belangrijk.

De gesprekken over de ontwikkeling van de centrumplannen voor Bedum zijn hervat. Het einddoel moet een aantrekkelijk, leefbaar dorpscentrum zijn, waarin de verschillende functies in balans zijn.

Het gemeentebestuur streeft naar een optimaal onderhoudsniveau van gemeentelijke eigendommen en de openbare ruimte.

Het gemeentebestuur koestert het groene, open buitengebied. In dat gebied moeten de agrarische, toeristische en recreatieve functies in harmonie naast elkaar kunnen bestaan en de kans krijgen zich verder te ontwikkelen. Het bestuur creëert daarvoor de randvoorwaarden.

Hieraan verbinden wij de volgende keuzes:

1. Woningbouw

Wij willen komen tot meer afwisseling in de woningbouw en inspelen op de behoefte aan zowel betaalbare woningen als luxe appartementen, bijvoorbeeld voor senioren.

Het convenant met woningstichting Wierden en Borgen moet worden geactualiseerd.

We willen bevorderen dat er duurzaam en toekomstbestendig wordt gebouwd.

2. Centrumplannen

De ontwikkeling van de centrumplannen voor Bedum is onderwerp van gesprek met betrokken partijen. Aan de raad is najaar 2010 de melding van de stand van zaken toegezegd.

3. Bestemmingsplan buitengebied

Op basis van het bestemmingsplan voor het buitengebied willen we aan vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen een andere bestemming geven en 'verrommeling' van ons buitengebied voorkomen. Daarnaast willen we voorwaarden scheppen die bijdragen aan een gezonde, vitale landbouwsector. De open ruimte tussen de kernen willen we handhaven en waar mogelijk versterken.

4. Recreatieve fietspaden

Wij willen minimaal instandhouding en waar mogelijk uitbreiding van recreatieve fietspaden.

5. Gebiedsplan De Woldstreek

Wij willen in samenspraak met de gebruikers en bewoners plannen uitwerken om te komen tot een Gebiedsplan voor De Woldstreek tussen Zuidwolde en Groningen.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. Woningbouw

Regionaal Instemmingsmodel

In 2013 is voor het eerst gewerkt met het instemmingsmodel Regio Groningen-Assen. Dit model is bedoeld als kader waarbinnen afwijkingen op de gemaakte afspraken, die zijn vastgelegd in planningslijsten voor zowel wonen als bedrijventerreinen, worden besproken met als doel regionale instemming te verkrijgen.

Vogelzang

De woningstichting Wierden en Borgen wil 15 patiowoningen realiseren. Voor dit project heeft Wierden en Borgen nog geen concreet plan op de markt gebracht.

Terrein voormalige gasfabriek

Hoewel het in 2013 in de planning lag om te starten met de bouw van appartementen op de locatie Gasfabriek, heeft de woningstichting Wierden en Borgen het indienen van een vergunning uitgesteld. De vertraging is onder andere te wijten aan aanpassingen in het plan om dit beter aan te sluiten op de woningmarkt. Recent heeft de woningstichting herhaaldelijk uitstel laten uitmonden in afstel. Ons college beziet de contractuele afwikkeling en zoekt andere ontwikkelingsmogelijkheden.

Almastraat

Van de koopwoningen aan de Almastraat die casco zijn opgeleverd, zijn inmiddels nog 2 in de verkoop. In de loop van 2013 zijn de plannen van woningstichting Wierden en Borgen voor vervangende nieuwbouw aan de Almastraat bekend geworden. De bedoeling is om 35 grondgebonden woningen te realiseren; de start is voorzien in 2014.

Bederawalda

Voor de locatie is een plan uitgewerkt dat voorziet in 12 grondgebonden woningen en 47 appartementen met een ontmoetingsruimte. De inspraak op het ontwerpbestemmingsplan is in 2013 gestart. Met woningstichting Wierden en Borgen hebben we een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Het bestemmingsplan zal in 2014 verder in procedure worden gebracht.

Ter Laan 4

De verkoop van kavels in de vrije sector en van projectmatige woningbouw stagneert door de crisis op de woningmarkt. Vanzelfsprekend heeft dit gevolgen voor de grondexploitatie. In de betreffende paragraaf en in de al eerder aangeboden actualisatie grondexploitatie per 31-12-2013 is hier gedetailleerd op ingegaan.

Voor de instandhouding van de bouwweg is een omgevingsvergunning verleend.

De Plank

Voor de locatie is een plan uitgewerkt dat voorziet in de sanering van de bodem en de bouw van 20 woningen. De plannen zullen in 2014 in procedure worden gebracht.

Krijthe State

Voor de 'bankenlocatie' op de hoek Molenweg/Boterdiep Wz te Bedum is een plan ontwikkeld dat voorziet in de bouw van 9 appartementen. De plannen zullen in 2014 in procedure worden gebracht.

2. Centrumplannen

Onder de noemer "centrumplannen" zijn meerdere deelplannen te onderscheiden. Op dit moment het meest concreet is het plan Bederawalda; de stand van zaken daarvan is hiervoor omschreven. In het totaal plan zijn verder twee ontwikkellocaties opgenomen; één op de plaats van het thuiszorggebouw/voormalig politiebureau en één op de plaats van het huidige parkeerterrein. Op de eerste streven we nieuwbouw na met op de begane grond commerciële voorzieningen (winkels, deels ter vervanging van de winkel in De Nieuwe Vliet) en op de verdiepingen appartementen. Met een marktpartij en met de woningstichting is hierover meerdere malen overleg geweest; dit heeft nog niet tot een concreet resultaat geleid. Voor de tweede ontwikkellocatie hebben wij een intentieovereenkomst met de huisartsen afgesloten om te komen tot een zorgcentrum (huisartsenpraktijk met andere zorgfuncties); hieraan gekoppeld is dan een herontwikkeling op de huidige huisartsenpraktijklocatie. Aan de tweede ontwikkellocatie is ook gekoppeld een uitbreiding met toevoeging van de bestaande bakkerij; dit laatste is gedaan op verzoek van de ondernemers en past in de centrumplannen om op die manier meer 'gevelwand' te krijgen rond het te maken plein; ook hierover hebben we overleg gepleegd met betrokkenen.

3. Bestemmingsplan buitengebied

In het bestemmingsplan Buitengebied hebben zich geen bijzondere ontwikkelingen voorgedaan. Het opstellen van het gebiedsplan de Woldstreek was mede bedoeld om sturing te geven aan de geformuleerde beleidsdoelstellingen.

4. Recreatieve fietspaden

Ontwikkelingen rondom recreatieve fietspaden zijn onder andere opgenomen bij het volgende punt over de Woldstreek en bij programma 2.

5. Gebiedsplan Woldstreek

Bij de start van het project De Woldstreek in 2009 is de opdracht gegeven om te komen tot een gebiedsplan. Uiteindelijk heeft het proces geleid tot "Het perspectief voor De Woldstreek", waarbij de landbouwvariant nader is uitgewerkt. Het perspectief geeft voor het gebied de kwaliteiten en kansen van landschap, cultuurhistorie, natuur, landbouw, recreatie en zorgwonen weer. Het perspectief heeft niet de status van een beleidsdocument gekregen. Wel zal er bij initiatieven voor het gebied getoetst worden of het desbetreffende initiatief past binnen de kaders van het perspectief. Met de totstandkoming van het perspectief d.d. 27 maart 2013 is het project ten einde gekomen.

Met de verkoop van de aangekochte gronden voor de agrarische sector is in 2013 gestart. Hierbij wordt een deel behouden, namelijk de ondergrond van in de toekomst aan te leggen recreatieve wandel-/fietspaden en de ondergrond om een ontwikkeling 'zorgwonen' mogelijk te kunnen maken.

Wat hebben we in 2013 nog meer gedaan

Naast de diverse onderwerpen die staan opgenomen onder 'uitvoering bestuursprogramma', hebben diverse andere onderwerpen aandacht gehad in 2013. Op deze plaats willen wij de volgende onderwerpen noemen.

Leader / Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)

In 2013 is het Leaderprogramma beëindigd. Vanuit het gebied is ingezet op een nieuw Leaderprogramma vanaf 2015. De provincie kiest er echter voor om deze middelen in te zetten voor Oost-Groningen.

Regio Groningen – Assen

De actualisatie van de Regiovisie Groningen-Assen is in 2013 afgerond. Besluitvorming bij de deelnemers heeft plaatsgevonden eind 2013 c.q. begin 2014. Aan de uitvoering van de actualisatie wordt nu verder vorm gegeven. In 2013 zijn twee bijeenkomsten voor raad- en statenleden georganiseerd.

Bestemmingsplannen

Met de vaststelling van het bestemmingsplan Zuidwolde Kern zijn de bestemmingsplannen geactualiseerd. De dekking door actuele bestemmingsplannen bedraagt nagenoeg 100%.

Aardbevingen

De 'aardbevingsproblematiek' heeft veel tijd gekost. Twee panden zijn vanwege omvangrijke aardbevings schade door de NAM aangekocht.

Basisadministraties en Geografische Informatie Systemen

In 2013 is gewerkt aan de verdere implementatie Basisadministratie Gebouwen en Adressen (BAG). In vervolg op het besluit van december 2012 om de GIS-samenwerking met de gemeenten De Marne, Winsum, Grootegast, Marum en Zuidhorn uit te breiden met de gemeente Groningen, waarbij deze laatste de invoering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) voor de zes anderen gaat verzorgen, is gestart met de voorbereiding van de BGT. Invoering hiervan is verplicht uiterlijk 1 januari 2017.

Omgevingsdienst Groningen (ODG)

Het milieudeel over de ODG is opgenomen bij Programma 6. Voor de overige Wabo-taken hebben wij besloten deze in principe zelf te blijven uitvoeren. Het proces van onderzoek of voldaan wordt aan de kwaliteitseisen, zoals die door het Rijk gesteld gaan worden, loopt; op voorhand is duidelijk dat daaraan niet voldaan wordt. Dus wordt in dat proces ook meteen gewerkt aan een verbeterplan. In 2014 zullen de resultaten bekend zijn.

Startersleningen

Om de woningmarkt voor starters te stimuleren wordt door veel gemeenten het instrument 'startersleningen' gebruikt. Hierdoor wordt het voor starters mogelijk het nu niet te financieren deel tussen de koopsom en de maximale hypotheek te dichten. In 2013 zijn we gestart met de voorbereiding van een nota over al dan niet invoering in onze gemeente; besluitvorming zal in 2014 plaats gaan vinden.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Structuurplan Bedum - Onderdendam, vastgesteld op 6 juli 2006;
- Welstandsnota, vastgesteld op 27 mei 2004;
- Basisplan detailhandel, vastgesteld op 27 mei 2004;
- Notitie Behoedzaam vernieuwen, structuurplan+ vastgesteld augustus 2004;
- Woonplan 2002-2010, vastgesteld op 19 december 2002;
- Woonschepenverordening, vastgesteld op 1 juli 1999;
- Nota Archeologiebeleid, vastgesteld 22 maart 2007;
- Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart Regio Noord-Groningen – gemeente Bedum, vastgesteld 26 februari 2009;
- Bouwverordening, vastgesteld 16 december 2010;
- Monumentenverordening, vastgesteld 8 juli 2010;
- Brandpreventiebeleid bestaande bouw, vastgesteld op 13 april 2004;
- Brandbeveiligingsverordening, vastgesteld op 16 september 2010;
- Bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld 17 december 2009;
- Bestemmingsplan Bedum kern, vastgesteld 26 juni 2008;
- Bestemmingsplan Bedrijvenpark Boterdiep fase 1, vastgesteld 27 mei 2004;
- Bestemmingsplan Bedrijvenpark Boterdiep fase 2, vastgesteld 26 juni 2008;
- Bestemmingsplan Bedum-Kern locatie Vogelzang / Gemeentelijke Kwekerij, vastgesteld 24 januari 2008;
- Bestemmingsplan Ter Laan 4, vastgesteld 20 december 2007;
- Bestemmingsplan Dagbesteding Zuidwolde, vastgesteld 2 oktober 2008;
- Bestemmingsplan Oosterseweg 8, Zuidwolde, vastgesteld 8 juli 2010;
- Bestemmingsplan Noordwolde Kern, vastgesteld 28 juni 2012;
- Bestemmingsplan Buitengebied Landgoed 'De Vrie Heerlykhyed' Westerdijkshorn 14 te Bedum;
- Bestemmingsplan Onderdendam, vastgesteld 26 januari 2012;
- Bestemmingsplan Bedum Kern locatie Gasfabriek, vastgesteld 28 juni 2012;
- Bestemmingsplan Bedum Kern locatie HEMA, Grotestraat 14-16, vastgesteld 28 september 2010;
- Bestemmingsplan Zuidwolde Kern, vastgesteld 17 oktober 2013;
- Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011, vastgesteld 16 december 2010.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	638.864	322.387	332.494	316.477
Lasten	1.671.453	1.396.636	1.274.114	-274.817
Resultaat voor bestemming	-1.032.589	-1.074.249	-941.620	41.660

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten		Lasten	
Budgetoverheveling				
- Een deel van het verschil betreft budgetten die zijn overgeheveld naar 2014.			32.000	V
Te verklaren verschillen				
- Op het product bouwgrondexploitatie ontstaat bij zowel de baten als de lasten een overschrijding. Dit wordt veroorzaakt door de administratieve verwerking van de rentoerekening aan de post onderhanden werk. Verder is er een overschrijding op de begrote lasten door de vorming van een voorziening in verband met een verwacht verlies op de grondexploitaties van het bedrijvenpark Boterdiep fase 1 en 2 voor ruim € 55.000.	312.000	V	381.000	N
- De bestemmingsplannen van Noordwolde, Zuidwolde en Onderdendam zijn vastgesteld en het proces is afgerond. De nog resterende middelen vallen nu vrij. Tevens is er een bijdrage ontvangen van de provincie en van de gemeente Groningen in de planvorming van de Woldstreek.	20.000	V	35.000	V
- De rente op de lening aan de woningcoöperatie, die wij doorbelasten aan W&B, valt lager uit dan geraamd.	29.000	N	29.000	V
- Door de bijdrage voor de rentelasten Folkerda vanuit de grex Ter Laan 4, die ten gunste is geboekt van de post gronden en landerijen (Folkerda) is een voordelig saldo t.o.v. begroting ontstaan.	26.000	V		
- Doordat de invoering van de Grootschalige Basiskaart Topografie (GBT) langzamer verloopt dan gepland, valt de belasting van het budget van het product BAG/GIS lager uit dan geraamd.			18.000	V
- De ontvangen leges in het kader van omgevingsvergunningen zijn iets lager uitgevallen dan begroot.			11.000	N
- Door o.a. de vervanging van een hekwerk aan De Vliet, zijn de kosten op gronden en landerijen wat hoger uitgevallen.			9.000	N
- Overige kleine afwijkingen	12.523	N	12.183	V
Totaal	316.477		-274.817	

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma zijn, naast de structurele middelen die beschikbaar zijn, in de begroting 2013 geen kredieten beschikbaar gesteld:

Producten die onder dit programma vallen

50000 Structuur- en bestemmingsplannen
 50100 Planologische procedures (vrijstellingen)
 50200 Juridische procedures
 51000 Woningbouw toegelaten instellingen
 51100 Gemeentewoningen
 52000 Stedelijke vernieuwing
 53000 Bouw-, woning- en welstandstoezicht
 53100 Gebruiksvergunningen
 53200 Integrale handhaving
 53300 BAG/GIS
 53500 Ligplaatsen woonschepen
 54500 Leges omgevingsvergunningen
 55000 Gronden en landerijen
 55100 Bouwgrondexploitatie

3.1.10 Programma: 9 Financiën

Wat willen we bereiken

1. (Meerjaren)begroting

Er wordt jaarlijks gestreefd naar een sluitende begroting. De meerjarenbegroting dient tenminste sluitend te zijn.

2. Vrij aanwendbare reserve

De ondergrens van de vrij aanwendbare reserve voor onverwachte tegenvallers en calamiteiten moet worden herzien.

3. Lokale lasten

De gemeentelijke belastingen en tarieven volgen in de regel het tempo van de inflatie. Een toename van de belastingdruk wordt echter niet uitgesloten.

Uitvoering bestuursprogramma

Hieronder wordt aangegeven wat de realisatie is van de uitvoering van het bestuursprogramma, zoals dat is opgenomen in de begroting 2013.

1. (Meerjaren)begroting

Bij het opstellen van de begroting 2013 was er sprake van een sluitende begroting voor 2013 en een sluitende meerjarenraming voor de jaren 2014-2017. Er was echter onduidelijkheid over de hoogte van de aangekondigde rijksbezuinigingen. In de septembercirculaire is daar meer duidelijkheid over gekomen. De verwachte tekorten in de komende jaren lopen fors op. Uw raad heeft daarom bij de begroting 2014 een uitgebreid maatregelenpakket vastgesteld, waarmee de verwachte tekorten in de meerjarenraming bij de begroting 2014 kunnen worden opgevangen. Bij de kaderstelling voor de begroting 2015 e.v. zal er een keuze gemaakt moeten worden uit dit pakket.

2. Vrij aanwendbare reserve

De nota "Weerstandvermogen gemeente Bedum" is door uw raad op 29 maart 2012 vastgesteld. De gewenste minimale omvang van de vrij aanwendbare algemene reserve is hierbij bepaald op € 1.700.000. Voorts is in de nota Weerstandvermogen aangegeven dat het verstandig is een extra buffer aan te houden van € 600.000 voor het noodzakelijk onderhoud aan de openbare ruimte. Minimaal moet de vrij aanwendbare algemene reserve dus € 2.300.000 bedragen. In de paragraaf weerstandvermogen kunt u zien dat de vrij aanwendbare algemene reserve ultimo 2013 € 4.740.750 minus claims € 2.685.757 bedraagt.

Bepalend is echter de benodigde weerstandcapaciteit. Bij de begroting 2014 is reeds geconstateerd dat de beschikbare weerstandcapaciteit dalende is en de vastgestelde benodigde weerstandcapaciteit benadert. Dit beeld is niet veranderd. Als we daarbij ook de toegenomen onzekerheden door de economische crisis betrekken, dan is het verstandig om terughoudend om te gaan met de inzet van de vrij aanwendbare reserve.

3. Lokale lasten

De lokale lasten zijn in de begroting verwerkt conform de door uw raad vastgestelde verordeningen en tarieven.

Bestaand beleid

Bestuurlijke kaders:

- Financiële verordeningen gemeente Bedum (o.g.v. art. 212 Gemeentewet), vastgesteld door de raad op 22 maart 2007;
- Controleverordening gemeente Bedum (o.g.v. art. 213 Gemeentewet), vastgesteld door de raad op 20 december 2007;
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Bedum (o.g.v. art. 213a Gemeentewet), vastgesteld door de raad op 20 december 2007;
- Nota waardering en afschrijving vaste activa, vastgesteld door de raad op 22 maart 2007;
- Nota reserves en voorzieningen, vastgesteld door de raad op 16 december 2010;
- Nota “Weerstandsvermogen gemeente Bedum”, vastgesteld op 29 maart 2012.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	335.786	100.862	37.757	234.924
Lasten	336.447	549.034	469.545	212.587
Resultaat voor bestemming	-661	-448.172	-431.788	447.511

De verschillen kunnen als volgt worden verklaard:

	Baten	Lasten
Budgetoverheveling		
- Van dit programma zijn geen middelen overgeheld naar 2014.		
Te verklaren verschillen		
- De post onvoorziene uitgaven is niet aangewend.		24.000 V
- Met succes is bij de belastingdienst een verzoek ingediend ter compensatie van de BTW in het kader van reïntegratie over de jaren 2007 t/m 2011.	141.000 V	
- Niet alle stelposten zijn in 2013 benut. Als gevolg daarvan een overschot.		59.000 V
- Als gevolg van de wettelijk verplichte realisatie van een koppeling tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de WOZ, zijn de uitvoeringskosten van de WOZ hoger uitgevallen.		14.000 N
- Saldi kostenplaatsen: Dit saldo is opgebouwd uit de diverse saldi van de interne kostenplaatsen, voor zover ze niet worden doorbelast naar de externe producten. De belangrijkste afwijkingen in deze saldi zijn: Een overschrijding op de apparaatskosten binnendienst door o.a. inhuur van personeel, dat overigens wordt afgedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve frictie personeelskosten. De verkoop van het multifunctionele gebouw in Zuidwolde. Een budgetoverheveling van automatisering, waarbij de werkelijke kosten wel functioneel zijn doorbelast. Verder is een verlaging van de kapitaallasten bij de voorjaarsnota begroot op deze post, maar zijn de werkelijke kapitaallasten uiteraard functioneel geboekt.	94.000 V	143.000 V
- Overige kleine afwijkingen	76 N	587 V
Totaal	234.924	212.587

Kredieten 2013

Voor de uitvoering van dit programma worden naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting in 2013 geen kredieten beschikbaar gesteld.

Producten die onder dit programma vallen

57000 Renten, dividenden en winstaandelen

58000 Bespaarde rente

59000 Algemene uitkering uit het gemeentefonds

60000 Onvoorziene uitgaven

60100 Algemene uitgaven en inkomsten (stelposten)

60400 Wet waardering onroerende zaken

60500 Onroerende-zaakbelastingen gebruikers

60600 Onroerende-zaakbelasting eigenaren

60700 Roerende-zaakbelastingen

60800 Hondenbelasting

60900 Lasten heffing en invordering belastingen

61000 Saldi van kostenplaatsen

62000 Mutaties in de reserves

Deze producten vallen allemaal voor wat betreft de beleidsmatige kant onder dit programma. Voor wat betreft de financiële kant valt een deel van de producten niet binnen dit programma. Het gaat daarbij om de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene uitgaven. Op grond van de nieuwe voorschriften mogen de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene uitgaven niet toegerekend worden aan de programma's. Deze baten en lasten worden apart toegelicht in de volgende hoofdstukken. Op het totaal overzicht van baten en lasten in de jaarrekening komen de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene uitgaven apart tot uitdrukking. Dit geldt ook voor de mutaties in de reserves.

3.1.11 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen dient volgens de voorschriften ten minste te omvatten:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- dividend;
- saldo van de financieringsfunctie;
- saldo tussen de compensabele BTW en de uitkering uit het BTW- compensatiefonds;
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Ze zijn immers bedoeld om te dienen als dekkingsmiddel voor alle programma's.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Lokale heffingen	1.576.653	1.586.593	1.555.594	-9.940
Algemene Uitkering	9.531.089	9.442.248	9.343.381	88.841
Dividend	168.516	137.470	563.946	31.046
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Compensabele BTW versus uitkering uit BTW- compensatiefonds	0	0	0	0
Totaal	11.276.258	11.166.311	11.462.921	109.947

Lokale heffingen

Een aantal lokale heffingen is aan te merken als algemeen dekkingsmiddel. Het betreft dan die heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Het gaat om de onroerende-zaakbelastingen, roerende zaakbelasting en de hondenbelasting. Heffingen zoals de riool- en reinigingsrechten en de afvalstoffenheffing vallen niet onder de begripsomschrijving. De opbrengsten hiervan worden rechtstreeks verantwoord op de programma's.

In onderstaande tabel worden de werkelijke opbrengsten voor 2013 in relatie tot de ramingen weergegeven. In de paragraaf lokale heffingen wordt dieper ingegaan op het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.

Lokale heffingen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
OZB gebruikers	209.634	241.223	210.223	-31.589
OZB eigenaars	1.307.416	1.276.481	1.276.483	30.935
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	1.873	1.151	1.150	722
Hondenbelasting	57.730	67.738	67.738	-10.008
Totaal	1.576.653	1.586.593	1.555.594	-9.940

In de raadsvergadering van 6/8 november 2012 zijn de tarieven voor 2013 vastgesteld. De aanslagen zijn met dagtekening 28 februari 2013 verzonden.

Voor een verklaring van het verschil verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering

De gemeente ontvangt uit het gemeentefonds een algemene uitkering van het rijk. Deze uitkering is vrij besteedbaar.

In onderstaande tabel wordt de realisatie van de algemene uitkering voor 2013 weergegeven.

Algemene uitkering	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Algemene uitkering	9.531.089	9.442.248	9.343.381	88.841
Totaal	9.531.089	9.442.248	9.343.381	88.841

De raming voor wijziging is berekend op basis van de zogenaamde septembercircularie 2012. Daarbij is rekening gehouden met de bekende vaste en variabele gegevens van de gemeente die de grondslag zijn voor de berekening van de algemene uitkering. In de voor- en najaarsnota 2013 is de algemene uitkering bijgesteld tot een bedrag van € 9.442.248.

De werkelijke opbrengst 2013 ligt € 88.841 hoger dan de raming na wijziging. In de najaarsnota 2013 hebben we de raming al met € 80.000 verhoogd. Daarbij is ook aangegeven dat de laatste maanden nogal eens schommelingen laten zien in zowel positieve als negatieve zin. Dit jaar pakt het positief uit en komen we bijna € 90.000 hoger uit dan de bijgestelde begroting.

Dividend

Dividend en rente	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Aandelen BNG	7.845	6.055	6.055	1.790
Essent N.V.	149.256	120.000	120.000	29.256
NV Electriciteitsbedrijf	11.415	11.415	11.415	0
NV Waterleidingmij Groningen	0	0	0	0
Totaal	168.516	137.470	137.470	31.046

Jaarlijks ontvangt de gemeente van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten een dividenduitkering uit hoofde van het aandelenbezit in de bank. In 2013 is een dividenduitkering ontvangen over 2012 van € 7.845. Dit is € 1,49 per aandeel (5.265 aandelen).

Aan rente hebben we een bedrag ontvangen van € 57.955. Dit betreft rente van onze aandeelhouderslening aan Enexis.

Als gevolg van de verkoop van onze aandelen Essent hebben we aandelen gekregen in een aantal nieuwe BV's. Voor deze aandelen hebben we ook dividend ontvangen in 2013, te weten:

- Enexis € 81.534
- Publiek Belang BV € -
- Attero BV € 5.340
- Vordering op Enexis BV € -
- Verkoop vennootschap BV € 4.426

Aan rente achtergestelde lening NV Elektriciteitsbedrijf Groningen en Drenthe (Enexis) is € 11.415 ontvangen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Overige algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Bespaarde rente	620.437	444.202	426.476	176.235
Totaal	620.437	444.202	426.476	176.235

Bij de bespaarde rente gaat het om de rente over de reserves en voorzieningen. De reserves en voorzieningen worden ingezet als financieringsmiddel, waardoor er niet geleend hoeft te worden. Deze rente is grotendeels toegevoegd aan de Algemene reserve.

De post bespaarde rente 2013 laat bij de jaarrekening een positief saldo zien van ruim € 178.000. De verklaring is dat de stand van de reserves en voorzieningen op 1 januari 2013 hoger is dan bij de begroting geschat omdat wij ervan uitgaan dat claims grotendeels worden besteed in het jaar waarin de begroting wordt opgesteld.

Saldo van de financieringsfunctie

De gemeente heeft voor de financiering van de diverse investeringen langlopende leningen aangetrokken. Het saldo van deze leningen bedraagt per 31-12-2013 € 18.977.751.

Naast de langlopende geldleningen worden ook de reserves en voorzieningen gebruikt als financieringsmiddel. Per 31-12-2013 bedraagt de omvang € 10.877.404 (exclusief het niet vrij aanwendbare deel). Dit is exclusief het rekeningsaldo 2013.

Indien het saldo van bovenstaande bedragen niet toereikend is om het totaal van de uitgaven te financieren, wordt veelal (afhankelijk van de behoefte en de rentestand) kort geld aangetrokken door middel van rekening-courantovereenkomsten of kasgeldleningen. In 2013 zijn geen langlopende leningen aangetrokken. In de primitieve begroting 2013 is de totale rentelast berekend op € 1.324.295. Dit is inclusief de berekende rente over de eigen financieringsmiddelen en de geraamde rentevergoeding voor onze liquide middelen.

De werkelijke rentelast (lasten en baten) 2013 bedraagt inclusief rente eigen financieringsmiddelen € 1.504.256 er is een verschil ten opzichte van de raming van € 179.961.

De kostenplaats kapitaallasten laat een aantal voor- en nadelen zien. De rente op langlopende leningen laat een voordeel zien. De rente op onze rekening-courant laat een klein nadelig verschil zien. Het grootste verschil laat zich verklaren door het voordeel op onze bespaarde rente (zie ook overige algemene dekkingsmiddelen).

3.1.12 Onvoorzien

Onvoorzien	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	23.851	23.851	-23.851
Totaal	0	-23.851	-23.851	23.851

Het beleid in de gemeente Bedum is om een post onvoorzien beschikbaar te hebben voor incidentele uitgaven van € 2,27 per inwoner. Bij de opstelling van de begroting 2013 is uitgegaan van 10.507 inwoners. De post onvoorzien 2013 voor incidentele uitgaven komt dan uit op € 23.851.

Naast een post onvoorzien voor incidentele uitgaven is voor structurele onvoorziene zaken geen bedrag beschikbaar in de exploitatie.

De post onvoorzien is in 2013 niet gebruikt.

3.2 Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten schrijft in artikel 26 voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden die ook staan opgenomen in de begroting. Het gaat om de volgende paragrafen:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- interbestuurlijk toezicht (IBT)
- gemeentelijke subsidies
- controle & onderzoek

In de paragrafen dient te worden ingegaan op de realisatie van het beleid met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die in het verleden versnipperd in de begroting stonden, nu worden gebundeld. Hierdoor ontstaat een beter totaal inzicht.

3.2.1 Lokale heffingen

In deze paragraaf informeren wij u over:

- de gerealiseerde inkomsten;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- het gerealiseerde beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale belastingdruk;
- een beschrijving van het gerealiseerde kwijtscheldingsbeleid.

Gerealiseerde inkomsten

Lokale heffingen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
OZB gebruikers	209.634	241.223	210.223	-31.589
OZB eigenaars	1.307.416	1.276.481	1.276.483	30.935
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	1.873	1.151	1.150	722
Hondenbelasting	57.730	67.738	67.738	-10.008
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	1.115.872	1.131.318	1.131.318	-15.446
Rioolrechten	984.780	988.181	988.181	-3.401
Leges Burgerzaken	152.776	204.135	204.135	-51.359
Bouw- en gebruiksvergunningen	113.642	124.234	168.234	-10.592
Begraafrechten	94.222	142.704	142.704	-48.482
Marktgelden	4.734	6.919	6.919	-2.185
Totaal	4.042.679	4.184.084	4.197.085	-141.405

De totale opbrengst lokale heffingen ligt € 138.843 onder de raming na wijziging. Hierin is de meeropbrengst geraamd van de vastgestelde tariefstijgingen 2013 evenals de correcties uit de najaarsnota (raad 12 december 2013). Voor de meeste belastingen/heffingen geldt dat het resultaat conform de raming is gerealiseerd.

Enkele opmerkingen op hoofdlijnen.

- Bij de hondenbelasting zien we de laatste jaren een daling van de opbrengst omdat er minder honden zijn. Wellicht heeft de economische crisis hiermee te maken. Jaarlijks wordt er nu ¼ deel van de gemeente gecontroleerd. Het afgelopen jaar leverde dat ongeveer 20 honden op.
- In 2013 blijven de leges Burgerzaken wederom sterk achter bij de raming, met name bij de rij- en reisdocumenten. Bij de leges Burgerzaken zijn we afhankelijk van de aanvragen.
- Bij Begraafrechten zien we een minderopbrengst van ruim € 53.000. Het aantal uitgegeven graven en begravingen lag in 2013 aanzienlijk lager dan in 2012.

Hoofdlijnen diverse heffingen

De gemeente Bedum kent de volgende heffingen:

- a. onroerende zaakbelasting;
- b. belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- c. hondenbelasting;
- d. afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- e. rioolheffing;
- f. overige rechten.

De heffingen die onder de punten a, b en c genoemd zijn, dienen voor het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. De afvalstoffenheffing, reinigingsrechten, rioolheffing en de overige rechten hebben een relatie met de door de gemeente te verstrekken diensten en mogen maximaal 100% kostendekkend zijn (exclusief BTW).

WOZ en onroerende zaakbelastingen

Gebruikers van alle woningen (alleen eigenaren), bedrijfspanden, overige gebouwen en bouwgrond worden hiervoor aangeslagen. Deze belastingen worden geheven over de waarde van de onroerende zaak, de zogenaamde WOZ-waarde. Voor het heffingsjaar 2013 geldt de waarde met peildatum 1-1-2012.

De WOZ-beschikkingen en de aanslagen OZB 2013 – totaal 4.700 - zijn met dagtekening 28 februari 2013 verstuurd.

Er zijn 111 bezwaarschriften (2,3%) binnengekomen en afgehandeld, minder dan in 2012 (164). Het aandeel bezwaren van professionele bureaus was wel fors, 53. Hiervan zijn er 21 gegrond verklaard. Totaal is in deze gevallen ruim 10.000 euro aan proceskostenvergoeding uitbetaald. Omdat er ook nog lopende beroepszaken van 2012 in 2013 zijn afgehandeld, is in de najaarsnota € 15.000 bijgeraamd. Van de 111 bezwaarschriften waren 104 gericht tegen de WOZ-waarde en/of afbakening. Hiervan hebben 53 geleid tot een verlaging van de waarde. Naar aanleiding van de afhandeling van de bezwaarschriften zijn er dit jaar 4 beroepschriften ingediend, waarvan 10 door een commerciële partij.

Naast de bezwaren in het kader van de WOZ zijn er drie bezwaarschriften ingediend tegen de aanslag afvalstoffenheffing, twee tegen de rioolheffing en twee tegen de hondenbelasting.

Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten

Onder de naam 'belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten' wordt belasting geheven van eigenaren en gebruikers van binnen de gemeente gelegen woon- of bedrijfsruimten, die duurzaam aan een plaats gebonden zijn en dienen tot permanente bewoning of permanent gebruik, maar niet onroerend zijn. Deze belastingen komen qua karakter overeen met de onroerende-zaakbelastingen. De maatstaf van heffing is de waarde van de roerende zaak. Roerende zaken, zoals woonboten, zijn geen WOZ-objecten. De gemeente laat derhalve roerende zaken separaat taxeren.

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een belasting geheven op het houden van één of meer honden. In 2012 is besloten om jaarlijks een deel van de gemeente te controleren, dit in plaats van tweejaarlijks een volledige controle.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Er zijn twee reinigingsheffingen: de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.

De reinigingsrechten worden geheven voor de ophaal- en verwerkingskosten van bedrijfsafval, terwijl de afvalstoffenheffing huisvuil betreft. Iedere woning binnen de gemeente wordt hiervoor aangeslagen, ongeacht het feit of men wel of niet gebruik maakt van de diensten. Door uw raad is het dekkingspercentage ingaand 2010 vastgesteld op 100%.

Rioolheffing

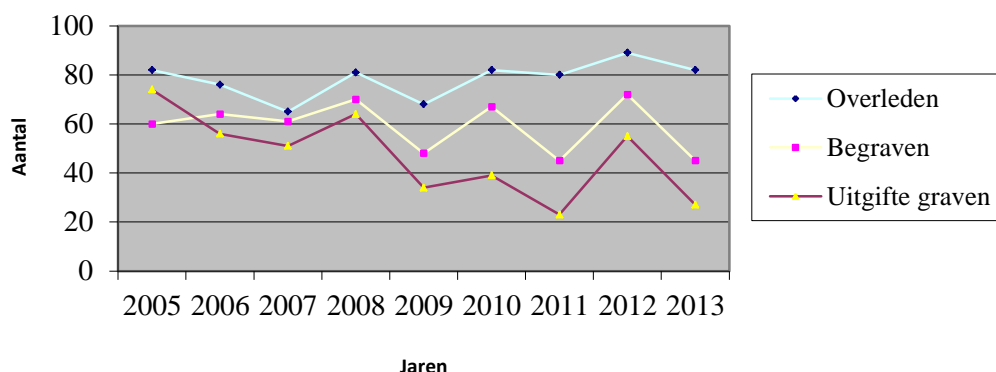
Ter dekking van de kosten onderhoud, vervanging en nieuwe aanleg (m.u.v. exploitatiegebieden) wordt een rioolrecht geheven van eigenaren van woningen, bedrijven etc.

Voor een beter beheer en onderhoud, maar ook op grond van de wettelijke verplichting is een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vastgesteld. In de raadsvergadering van 17 februari 2010 is het Verbreed GRP vastgesteld. Ingaande 2011 hebben we de BTW op de rioolinvesteringen ook meegenomen in de tariefberekening. Hierdoor is het tarief in 2011 en 2012 gestegen met 13,75%.

Begraafrechten

In de raadsvergadering van 25 juni 2009 is het voorstel over de kostendekkendheid van de exploitatie van de begraafplaatsen aangenomen. Het oude voorstel om de tarieven kostendekkend te maken is hiermee herzien. Ook is vastgesteld dat het tarief voor 2009 de basis is voor verdere ontwikkelingen van de tarieven. Het aantal begravenissen voor 2013 is 45 en het aantal uitgegeven graven 27. Dit heeft geleid tot minder inkomsten dan 2012. De realisatie laat een negatief verschil zien van ruim € 53.000 ten opzichte van de begroting 2013. Dit bevestigt het grillige karakter van de opbrengst van deze rechten.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Overleden	82	76	65	81	68	82	80	89	82
Begraven	60	64	61	70	48	67	45	72	45
Uitgifte graven	74	56	51	64	34	39	23	55	27

Overige rechten

Naast bovengenoemde heffingen bestaat er in de gemeente Bedum nog een aantal andere heffingen. Het gaat daarbij om leges, begraafrechten en marktgelden. Het betreft hier rechten die worden geheven naar aanleiding van een gemeentelijke dienstverlening.

Een opsomming van de diensten waarvoor in de legesverordening een vergoeding wordt gevraagd, voert in het kader van deze programmarekening te ver. Bekend zijn met name de dienstverlening voor de burgerlijke stand, de gemeentelijke basisadministratie, afgifte van reisdocumenten en bouwvergunningen. De “verordening op de heffing en invoering van leges 2012” bevat een uitgebreide tarieventabel.

Degene die een standplaats inneemt, dan wel koopwaar op de markt uitstalt, heeft tegenover de gemeente een marktgeldplicht. Voor de tariefberekening maakt men gebruik van de frontbreedte en geldt de strekkende meter als maatstaf.

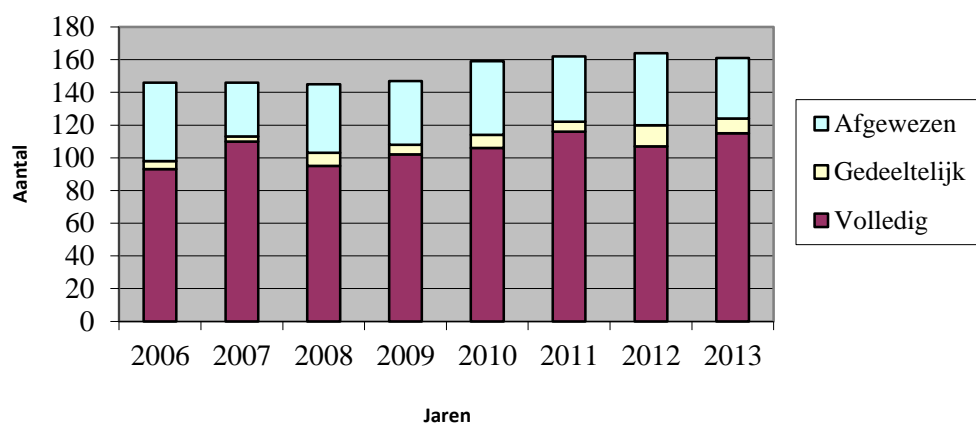
Belastingcapaciteit

In de paragraaf “Weerstandvermogen” (zie volgende paragraaf) wordt ingegaan op de belastingcapaciteit.

Kwijtscheldingsbeleid

In de begroting 2013 is een bedrag geraamd van € 46.500 voor het verstrekken van kwijtschelding op de aanslagen afvalstoffenheffing en rioolrechten. Voor de overige heffingen is het krijgen van kwijtschelding uitgesloten in de belastingverordening. Over het jaar 2012 is, conform het vastgestelde beleid, kwijtschelding verleend voor een totaal bedrag van bijna € 34.000. Daar de rioolheffing nu een eigenarenheffing betreft wordt hiervoor nog nauwelijks kwijtschelding verleend. Het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2013 bedroeg 161. Hiervan zijn 115 volledig kwijtgescholden en 9 gedeeltelijk. De rest is afgewezen.

Meerjarig verloop kwijtscheldingsverzoeken

3.2.2 Weerstandsvermogen

Gemeenten lopen steeds meer risico's bij de uitvoering van een toenemend takenpakket in een complexer wordende samenleving; risico's die gepaard gaan met de uitvoering van de door de rijksoverheid opgelegde (openeinde) regelingen (bijv. WMO) of met eigen beleid (bijv. grondexploitaties).

Voor een aantal risico's heeft de gemeente maatregelen getroffen zoals het afsluiten van een verzekering, het vormen van een voorziening of andere beheersmaatregelen. Voor andere risico's is dit niet het geval. Wanneer deze laatste categorie risico's zich voordoet en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, is een financiële buffer noodzakelijk om te voorkomen dat deze onverwachte tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of tot een drastische beleidsbijstelling. Deze financiële buffer wordt uitgedrukt in het weerstandsvermogen.

Het begrip "Weerstandsvermogen"

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van niet afgedekte risico's op te vangen zonder dat het beleid en de daaraan verbonden activiteiten moeten worden gewijzigd. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de volgende elementen:

1. De beschikbare weerstandscapaciteit: de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
2. De benodigde weerstandscapaciteit: over hoeveel middelen moet (wil) de gemeente kunnen beschikken om de financiële gevolgen van de risico's te kunnen opvangen. Het begrip risico moet hierbij als volgt worden gedefinieerd: een onvoorziene, niet exact kwantificeerbare gebeurtenis waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kan zijn in relatie tot de financiële positie.

Om uitspraken te kunnen doen over het weerstandsvermogen moet de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit: over hoeveel middelen moet (wil) de gemeente kunnen beschikken om de financiële gevolgen van de risico's te kunnen opvangen. Er is geen wettelijke norm voor de benodigde weerstandscapaciteit.

Beleid

Het beleidskader voor het weerstandsvermogen is vastgelegd in de nota "Weerstandsvermogen gemeente Bedum", door uw raad vastgesteld op 29 maart 2012.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelnaam van de bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat om buffers in het eigen vermogen (balans) en in de exploitatie. Middelen die vrijgemaakt kunnen worden, zonder dat hierdoor het beleid of de uitvoering van taken worden aangetast. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten in één keer af te dekken zonder dat dit de beleidsuitvoering aantast. Dit komt overeen met de reservepositie (algemene reserve, bestemmingsreserves, stille reserves).

De structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent (meerjarig) ingezet kunnen worden in de lopende exploitatie (bijv. post onvoorziene uitgaven, onbenutte belastingcapaciteit, meerjarige bestedingsruimte).

Hierna komen de afzonderlijke onderdelen van de beschikbare weerstandscapaciteit, toegespitst op de situatie van Bedum, aan de orde.

Post onvoorziene uitgaven

Dit is een standaard post in de begroting voor noodzakelijke uitgaven die een onvoorzien karakter hebben. De post onvoorziene uitgaven kan volledig worden gerekend tot de beschikbare weerstandscapaciteit omdat het structureel is opgenomen in de (meerjaren)begroting, fysiek voorhanden is en het geen aanvullende maatregelen vergt om het aan te kunnen wenden.

In de begroting 2013 is een bedrag van € 23.851 opgenomen (€ 2,27 per inwoner).

In de kwantificering van de risico's worden structurele risico's vier keer meegenomen binnen de gehanteerde scope van vier jaar (de periode van de meerjarenbegroting). Derhalve nemen we deze structurele post ook vier keer mee in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit, dus (afgerond) € 95.000.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de ruimte aan die nog aanwezig is tussen de huidige opbrengst en de maximaal toegestane opbrengst.

Onbenutte belastingcapaciteit riool- en reinigingsrechten en de afvalstoffenheffing

In het kader van de opstelling van het GRP zijn er afspraken gemaakt over de tarieven van het rioolrecht. Ten aanzien van het rioolrecht is er geen onbenutte belastingcapaciteit.

In de begroting 2013 is rekening gehouden met een dekkingspercentage afvalstoffenheffing en reinigingsrechten van 100%. Ten aanzien van de afvalstoffenheffing is de belastingcapaciteit dus ook volledig benut.

Onbenutte belastingcapaciteit onroerende-zaakbelastingen

De maximering van de tarieven OZB is losgelaten. De gemeente is weer vrij om zelf de hoogte van het tarief te bepalen. Een verhoging met 1% geeft een meeropbrengst van afgerond € 14.000.

Voor het bepalen van de belastingcapaciteit OZB kan de zogenaamde artikel 12-norm worden gebruikt. Dit is de norm die gehanteerd wordt bij aanvragen artikel 12 steun. De berekening van de norm is met ingang van 2009 veranderd.

Berekening van de ruimte met behulp van de nieuwe norm geeft aan dat de gemeente Bedum voor 2013 niet voldoet aan de minimale opbrengst OZB, indien er een beroep zou worden gedaan op een uitkering artikel 12. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt ruim € 90.000.

In de begroting 2013 is de opbrengst OZB verhoogd met 4,5%: 1% hoger dan de macronorm. De macronorm is een landelijke norm voor de totale OZB opbrengsten in Nederland. Een individuele gemeente mag/kan de norm overschrijden. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit rekenen we met een landelijk gemiddeld OZB-tarief, deze zetten we af tegen een gewogen OZB-tarief van de gemeente Bedum.

Onbenutte belastingcapaciteit op roerende woon- en bedrijfsruimten

Gelet op de totale opbrengst geeft een verhoging van de tarieven slechts een geringe meeropbrengst.

Onbenutte belastingcapaciteit hondenbelasting

De hondenbelasting kent geen wettelijke limiet. De gemeente kan zelf de hoogte bepalen van het tarief. Een verhoging van het tarief met 10% geeft een meeropbrengst van afgerond € 6.600 per jaar.

Onbenutte belastingcapaciteit leges en heffingen

De kostendekkendheid van de overige leges en heffingen is redelijk te noemen. Het dekkingspercentage zit nog niet op 100%; dit is echter ook niet reëel.

Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit is € 386.400 (4 jaren à € 90.000 + vier jaren à € 6.600 per jaar) meegenomen aan onbenutte belastingcapaciteit.

Stille reserves

Er is sprake van stille reserves, indien de marktwaarde van de bezittingen hoger is dan de boekwaarde daarvan. Voorbeelden van stille reserves zijn: gronden, gebouwen en aandelen. Ook vermogen bij gemeenschappelijke regelingen kan onder het begrip stille reserve vallen. Ten slotte kan een overschot op een exploitatiegebied ook worden gezien als een "stille" reserve.

Bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit is het van belang in hoeverre de gemeente deze stille reserves binnen een korte tijd liquide kan maken, zonder dat de uitoefening van de publieke taak in gevaar komt. In veel gevallen zal dit niet lukken. Gebouwen en terreinen zijn in gebruik. Aandelen zijn niet direct verhandelbaar en het opvragen van vermogen van een gemeenschappelijke regeling zal op veel weerstand stuiten bij de overige deelnemers. Een overschot op een exploitatiegebied voor woningbouw mag pas opgenomen worden op het moment van afsluiten van (een deel van) het gebied. Er is een aantal stille

reserves aanwezig binnen de gemeente. Op een deel van de in gebruik zijnde gebouwen voor onze organisatie zit een mogelijke overwaarde. Deze gebouwen zullen we echter niet verkopen.

Conclusie is dat er sprake is van stille reserves, maar dat deze niet op korte termijn liquide zijn te maken. Derhalve zijn bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit de stille reserves als P.M. post opgenomen.

Reserves

Algemene reserve, vrij aanwendbaar

De omvang van de vrij aanwendbare algemene reserve bedraagt per 31-12-2013 (afgerond) € 4.741.000. Inclusief het rekeningssaldo 2013 dat wordt toegevoegd (bijna € 369.000) bedraagt de vrij aanwendbare algemene reserve ultimo 2013 € 5.110.000. Op dit bedrag ligt voor een bedrag van € 2.055.000 (afgerond) aan claims voor de jaren 2014 tot en met 2018 (exclusief de saldi van de begrotingen uit de meerjarenraming).

Bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt een bedrag van € 3.055.000 (saldo van de vrij aanwendbare algemene reserve ultimo 2013 ad € 5.110.000 minus de claims ad € 2.055.000) meegenomen.

Algemene reserve, niet vrij aanwendbaar

De omvang van de niet vrij aanwendbare algemene reserve bedraagt per 31-12-2013 € 1.639.761.

Hierop rust echter een claim van € 804.168 voor de (gedeeltelijke) afdekking van de kapitaallasten van de uitbreiding van het gemeentehuis. Het “niet belaste” deel ten bedrage van € 835.593 wordt meegenomen bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De rente van de niet vrij aanwendbare algemene reserve wordt toegevoegd aan de begroting en gebruikt voor structurele uitgaven. Dit betekent dat aanwending van de niet vrij aanwendbare algemene reserve direct gevolgen heeft voor de exploitatie. Derhalve dient dit deel pas te worden ingezet, indien alle andere onderdelen van de beschikbare weerstandscapaciteit zijn uitgeput.

Bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve hebben we ultimo 2013 nog een bedrag van afgerond € 4.065.000 aan bestemmingsreserves. In totaal ligt er een bedrag van € 477.000 aan claims op de bestemmingsreserves, zodat een bedrag van € 3.588.000 resteert. Conform de nota “Weerstandsvermogen gemeente Bedum” wordt 25% van de omvang van de bestemmingsreserves meegenomen bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit is € 897.000.

Samenvatting beschikbare weerstandscapaciteit

De totaal beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt:

- post onvoorzien	€ 95.000
- onbenutte belastingcapaciteit	€ 386.400
- stille reserves	PM
- algemene reserve, vrij aanwendbaar	€ 3.055.000
- algemene reserve, niet vrij aanwendbaar	€ 835.500
- bestemmingsreserves	€ 897.000
Totaal	€ 5.268.900

Benodigde weerstandscapaciteit

Om benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie gemaakt. In eerste instantie zijn de risico's geïdentificeerd en geclassificeerd. De risico's zijn onderverdeeld naar risico's die (vooralsnog) niet relevant zijn voor het weerstandsvermogen en risico's die wel relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Van deze laatste zijn risicokaarten gemaakt, die hierna worden weergegeven.

De risico's die wel relevant zijn voor het weerstandsvermogen, zijn beoordeeld op het financiële effect (impact) en de kans dat ze zich daadwerkelijke voordoen. Hierbij is niet alleen gekeken naar de kans op

maximale of minimale schade, maar tevens naar de mogelijkheid dat een schade tussen beide waarden ligt. Door deze werkwijze zijn risico's zodanig gekwantificeerd dat een bandbreedte met kansverdeling ontstaat, waarbinnen de financiële risico's zich voordoen. De vertaling naar de benodigde weerstandscapaciteit is gemaakt met speciale software van Deloitte, met gebruik van de zogeheten Monte Carlo Simulatie. In de uitkomsten is er rekening mee gehouden dat het zeer onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich tegelijkertijd en in de volle omvang voor zullen doen.

In de nota "Weerstandvermogen gemeente Bedum" is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 3,6 miljoen. Na vaststelling van de nota "Weerstandvermogen gemeente Bedum" op 29 maart 2012 zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen geweest in het risicoprofiel die aanleiding geven om de benodigde weerstandscapaciteit bij te stellen.

Risico 1: Overschrijding budgetten WWB - inkomensdeel

Risico-eigenaar: Teamleider Sociale Zaken en Werk

Toelichting:

Gemeenten zijn financieel verantwoordelijk voor de WWB (opereind financiering). Voor de verstrekking van uitkeringen ontvangt de gemeente een budget, het inkomensdeel. Dit is een niet-geoordeeld budget. Een overschot op dit budget mag de gemeente besteden aan andere zaken. Is er sprake van een tekort, dan zal de gemeente dit zelf moeten bekostigen tot maximaal 10% van het jaarlijkse budget. Is er sprake van een groter tekort, dan kan de gemeente onder strikte voorwaarden verzoeken om een aanvullend budget.

Voor een gemeente met een aantal inwoners tussen de 10 en 40 duizend inwoners, gelden twee voorwaarden:

- het tekort van meer dan 10% is niet het gevolg van een onrechtmatige uitvoering van de WWB, de WIJ, de IOAW, de IOAZ of de WWIK;
- er moet sprake zijn van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.

Voor een dergelijk gemeente geldt verder dat, indien naar het oordeel van de Toetsingscommissie WWB er geen sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt, de Toetsingscommissie WWB desondanks kan besluiten tot een positief advies op grond van een beoordeling van het beleid en de uitvoering van die gemeente.

Onder een “uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt” moet worden verstaan een meer dan landelijk gemiddelde werkloosheid en instroom in de WWB. Bijvoorbeeld, een grote werkgever in ons gebied gaat failliet waardoor we extra instroom in de WWB hebben. Bij de beoordeling door Toetsingscommissie WWB wordt gelet op allerlei zaken, zoals gemeentelijk beleid (je moet bijv. aan verhaal en terugvordering doen), is het participatiebudget volledig besteed, heeft de gemeente een goed re-integratiebeleid gevoerd etc.

In de begroting 2012 hebben we vooreerst rekening gehouden met een tekort van € 120.000. Dat is ongeveer het bedrag dat maximaal voor rekening van de gemeente blijft, i.c. het 10%-aandeel. Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit houden we rekening met een extra tekort (dus bovenop het 10% aandeel) van maximaal € 100.000 per jaar. We schatten de kans, dat we voor 2011 en voor de komende jaren opnieuw een aanvullende uitkering ontvangen van het ministerie, laag in. De maximale impact bedraagt derhalve in de gehanteerde scope van vier jaar (4 x € 100.000) € 400.000.

Impact en kans:

Impact (€)	0	1.000	200.000	200.000	400.000	400.000
Kans	0 %	20 %		20 %		60 %

Beheersmaatregelen:

De uitgaven in de begroting en meerjarenraming worden zo actueel mogelijk geraamd en in de voor- en najaarsnota eventueel bijgesteld.

Recente ontwikkelingen:

In de begroting 2013 is een verwacht tekort geraamd van € 107.000. Het tekort is in 2013 uitgekomen op € 83.000.

Risico 2: Hogere bijdrage WSW - Ability

Risico-eigenaar: Teamleider Sociale Zaken en Werk

Toelichting:

Voor de uitvoering van de Wsw is de gemeenschappelijke regeling Ability opgericht. Naast de economische recessie zullen ook de bezuinigingen van het ministerie op het Wsw-budget een forse aanslag plegen op de resultaten van Ability. Meerjarig gezien lopen de tekorten van Ability op tot € 2,2 miljoen. Dit is de verwachting op basis van ongewijzigd beleid. Omdat wij ervan uit gaan dat er stappen gezet gaan worden om dit tekort terug te dringen, hebben wij de tekorten voor 2012 en 2013 (deels) verwerkt in de begroting. Hiermee krijgen Ability en de gemeente de tijd om uitvoering te geven aan het voorgestelde rijksbeleid. Ondanks forse maatregelen houdt Ability in haar meerjarenraming echter rekening met een aanzienlijk exploitatietekort en daarmee een grotere bijdrage van onze gemeente. Afhankelijk van het om te vormen beleid zal in de toekomst blijken wat de bijdrage van onze gemeente uiteindelijk wordt. De maximale impact van € 492.000 is bepaald op basis van een optelling van de verwachte tekorten gedurende de komende vier jaren.

Impact en kans:

Impact (€)	0	1.000	246.000	246.000	492.000	492.000
Kans	0 %	20 %		20 %		60 %

Beheersmaatregelen:

- De uitgaven in de begroting en meerjarenraming worden zo actueel mogelijk geraamd en in de voor- en najaarsnota eventueel bijgesteld.
- Het maken van prestatieafspraken en het vastleggen van de afspraken over de beheersing van risico's.
- Het maken van afspraken over toezicht en verantwoording.

Recente ontwikkelingen:

De realisatie laat in 2013 een positief resultaat zien ten opzichte van het geraamde tekort. De jaarrekening sluit € 227.000 minder nadelig dan was geraamd.

In de begroting 2014 is rekening gehouden met een bijdrage in het tekort van bijna € 125.000. Meerjarig loopt het tekort op tot € 193.000, deze tekorten zijn ook opgenomen in onze meerjarenraming.

Risico 3: Bouwgrondexploitatie Ter Laan 4 Bedum

Risico-eigenaar: Afdelingshoofd VROM

Toelichting:

De actualisatie van de exploitatieopzet, door de raad vastgesteld op 7 juli 2011, gaat uit van een sluitende exploitatie. In deze actualisatie van de exploitatie is rekening gehouden met een vertraagde uitgifte: de looptijd is nu tot en met 2016 (was 2012). Door de economische crisis en de problemen op de woningmarkt blijven de verkopen achter t.o.v. de uitgangspunten bij start van de exploitatie. Ook in 2011 zijn de gerealiseerde verkopen achtergebleven bij de geraamde bedragen. Vertraging in de verkopen kan er toe leiden dat de exploitatieopzet nogmaals verlengd moet worden. Het financieringsrisico op Ter Laan 4 wordt in beginsel afgedekt binnen de afspraken die gemaakt zijn met de projectontwikkelaars. Zolang de projectontwikkelaars over voldoende middelen beschikken, wordt het rentenadeel aan de gemeente vergoed. Overigens zijn de afspraken met de projectontwikkelaars momenteel nog een punt van nader overleg.

De verwachting is dat voor 2012 en 2013 de geraamde verkopen niet gerealiseerd kunnen worden. Indien de looptijd van de grondexploitatie nogmaals met twee jaar verlengd dient te worden, zullen de projectontwikkelaars het rentenadeel over die jaren niet meer vergoeden. Het risico, zijnde het verwachte verlies in de grondexploitatie bij verlenging van de looptijd met twee jaar, bedraagt ongeveer € 200.000.

Impact en kans:

Impact (€)	0	1.000	100.000	100.000	200.000	200.000
Kans	5 %	15 %		70 %		10 %

Beheersmaatregelen:

- De grondexploitaties jaarlijks actualiseren.
- Uitgaven monitoren t.o.v. de ramingen en sturen op zo weinig mogelijk overschrijdingen.
- Blijven onderzoeken om verkopen te stimuleren.
- Afspraken met projectontwikkelaars bezien.

Recente ontwikkeling:

De actualisatie van de exploitatieopzet per 1-1-2013 is vastgesteld. De looptijd van de exploitatie is nu tot en met 2020. De actualisatie van de exploitatieopzet per 1-1-2013 zal in de raadsvergadering van mei of juni worden voorgelegd.

Risico 4: Overschrijding budgetten WMO

Risico-eigenaar: Coördinator Welzijn

Toelichting:

Het betreft een "open-eind" regeling: kan in de praktijk - ten opzichte van de begroting - meer kosten met zich mee brengen dan was voorzien.

De vergrijzing heeft hier uiteraard ook een behoorlijke invloed op. De afgelopen jaren laten behoorlijke overschrijdingen zien van de budgetten.

Door de vergrijzing zijn met name de uitgaven voor huishoudelijke hulp behoorlijk gestegen. Ook zijn de kosten van huur en onderhoud van de voorzieningen (zoals bijvoorbeeld de scootmobiel en elektrische rolstoel) de afgelopen jaren behoorlijk gestegen. De budgetten in de begroting 2012 zijn reeds opgehoogd. Of dit voldoende is moet uiteraard blijken. Vooralsnog gaan we uit van een maximale overschrijding van € 100.000 per jaar.

De maximale impact bedraagt derhalve in de gehanteerde scope van vier jaar (4 x € 100.000) € 400.000.

Impact en kans:

Impact (€)	0	1.000	200.000	200.000	400.000	400.000
Kans	%	25 %		50 %		25 %

Beheersmaatregelen:

De uitgaven in de begroting en meerjarenraming worden zo actueel mogelijk geraamd en in de voor- en najaarsnota eventueel bijgesteld.

Risico 5: Wachtgeldverplichtingen

Risico-eigenaar: Gemeentesecretaris/afdelingshoofd staf Concern

Toelichting:

Eind 2009 hebben een tweetal politieke ambtsdragers afscheid genomen. Daarmee is een wachtgeldverplichting ontstaan. In verband met mogelijke verrekeningen is de hoogte en lengte daarvan moeilijk in te schatten. Hiervoor is er een bestemmingsreserve gevormd. Deze reserve is echter niet toereikend voor de verplichtingen in periode van de meerjarenraming.

Van één van de bestuurders loopt binnenkort de wachtgeldverplichting af (tot en met maart 2012).

De maximale verplichting voor de komende meerjarenraming periode is als (maximale) risico gecijferd.

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	150.000	150.000	300.000
Kans	2 %	18 %		40 %	40 %

Risico 6: Niet realiseren taakstellingen bezuinigingen

Risico-eigenaar: Afdelingshoofd Middelen					
Toelichting:					
In de begroting 2012 zijn voor de jaren 2012 tot en met 2016 diverse bezuinigingstaakstellingen opgenomen, oplopend van € 386.000 in 2012 tot € 711.800 in 2016. De realisatie van taakstellingen is altijd een onzekere factor en daarmee een financieel risico. Gezien de verwachting dat een aantal bezuinigingstaakstellingen sowieso gerealiseerd kan worden, gaan we uit van een maximale impact van € 600.000.					

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	200.000	200.000	600.000
Kans	5 %	50 %		40 %	5 %

Beheersmaatregelen:					
De realisatie van de taakstellingen moet actief worden opgepakt in de organisatie. Het MT moet actief sturen en toezicht houden. Via de P&C cyclus dient verantwoording te worden afgelegd over de realisatie.					

Recente ontwikkeling:					
Er komen nog meer maatregelen op de gemeente af. De kans op extra bezuinigingen is ook reëel.					

Risico 7: Extra lasten door decentralisaties

Risico-eigenaar: Coördinator Welzijn					
Toelichting:					
Door het rijk zijn een aantal decentralisaties in gang gezet. Het gaat dan om AWBZ dagbesteding en begeleiding (m.i.v. 1-1-2013), jeugdzorg (waarschijnlijk m.i.v. 1-1-2015) en regelingen voor de onderkant van de arbeidsmarkt (Wwnv; Wet werken naar vermogen) (m.i.v. 1-1-2013). Om een indicatie te geven van de impact van deze decentralisaties: het totaalbedrag dat toegevoegd wordt aan het gemeentefonds, bedraagt de helft van de huidige hoogte (€ 9.631.000; de helft zou dan ongeveer € 4,8 miljoen zijn). Tegelijk met de decentralisaties zullen ook efficiencykortingen en bezuinigingen worden doorgevoerd door het rijk. De hoogte, de verdeling en het effect van beide zijn op dit moment nog wel moeilijk in te schatten. Het gaat echter wel om grote bedragen. Op dit moment gaat het Rijk uit van een efficiency korting van 7 % op de huidige uitgaven. Dat zou neerkomen op ongeveer maximaal € 340.000 per jaar. De vraag rijst in hoeverre deze korting kan worden opgevangen door een andere aanpak van gemeenten van de genoemde taken. In de gehanteerde scope van vier jaar, is de maximale impact € 784.000.					

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	400.000	400.000	784.000
Kans	10 %	40 %		40 %	10 %

Beheersmaatregelen:					
Ontwikkelingen nauwlettend volgen. De uitvoering zal ook op een andere wijze moeten worden vormgegeven dan nu het geval is. Indien dit niet gebeurt, dan zal de korting die het Rijk op de budgetten toepast, niet kunnen worden opgevangen.					

Recente ontwikkelingen:					
Ten aanzien van de decentralisaties wordt nog steeds gekoerst op invoering per 1 januari 2015. Het tijdspad voor invoering is zeer kort en we sluiten dan ook niet uit dat het tot uitstel komt. Daarnaast zijn ook de budgettaire gevolgen van de decentralisaties nog niet helder.					

Risico 8: Achterstallig onderhoud kapitaalgoederen

Risico-eigenaar: Afdelingshoofd Openbare Werken en afdelingshoofd VROM					
Toelichting: De kosten van onderhoud van kapitaalgoederen maken een substantieel deel uit van de exploitatie. Een helder en volledig overzicht van deze kosten, van de kwaliteit en het onderhoud van de kapitaalgoederen, is van groot belang voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente. Voor een groot aantal onderdelen beschikken we over beheersprogramma's: Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, Groenbeleidsplan, Beheerplan Wegen, Onderhoudsplan Bruggen en het Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. Voorts zijn in 2008 en 2009 bijna alle gemeentelijke watergangen gebaggerd. Wat nu nog ontbreekt is een goed beeld van de onderhoudstoestand van alle beschoeiingen en kademuren die wij in eigendom en beheer hebben. Deze afscheidingen hebben te lijden onder bodemdaling, waterpeilverlaging en slijtage. Het waterschap is al veel eerder aansprakelijk gesteld; we laten nader onderzoek verrichten en gaan (Europese) subsidie-mogelijkheden verkennen. Het risico van instorten is de moeilijk in te schatten. We nemen een bedrag mee van € 1.000.000 (€ 250.000 per jaar) voor "calamiteiten"/noodreparaties.					

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	500.000	500.000	1.000.000
Kans	0 %	45 %		45 %	10 %

Beheersmaatregelen: Beheersplannen actueel houden en onderhoudsniveau van beschoeiingen en kademuren in beeld brengen.					
--	--	--	--	--	--

Risico 9: Verlaagde algemene uitkering uit het gemeentefonds

Risico-eigenaar: Afdelingshoofd Middelen					
Toelichting: De omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is de komende jaren een belangrijke onzekere factor. Nieuwe Rijksbezuinigingen kunnen niet worden uitgesloten. Deze zullen dan ongetwijfeld ook weer effect hebben op het gemeentefonds. Uitgaande van de vorige bezuiniging is een korting van maximaal 10% niet ondenkbaar. Dit zou neer komen op ongeveer € 1.000.000. De impact en de kans zijn echter zeer moeilijk in te schatten en hoogst onzeker.					

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	500.000	500.000	1.000.000
Kans	10 %	50 %		30 %	10 %

Beheersmaatregelen: In de begroting voorzichtig ramen en de ontwikkelingen nauwlettend volgen.					
--	--	--	--	--	--

Risico 10: Extra kosten invoering Antwoord©

Risico-eigenaar: Gemeentesecretaris/afdelingshoofd staf Concern					
Toelichting: Betreft kosten voor realisatie van o.a. DMS, Kennisbank, inrichting koppelingen/zaakgericht werken, virtueel KCC. Op dit moment vallen de kosten lastig in te schatten. Op de algemene reserve is een claim van € 300.000 opgenomen. Voorts is in de meerjarenraming ingaande 2015 structureel € 70.000 geraamd. De daadwerkelijke kosten hangen sterk af van ons ambitieniveau. We geven echter uitvoering aan "Antwoord ©" in samenwerking met Winsum en De Marne. Dit betekent dat we op onderdelen mee gaan doen en dus niet volledig autonoom zijn. Er is zeker een risico aanwezig dat € 300.000 incidenteel, onvoldoende zal zijn om alle kosten in de komende jaren te dekken.					

Impact en kans:					
Impact (€)	0	1.000	100.000	100.000	250.000
Kans	30 %	30 %		30 %	10 %

Beheersmaatregelen: Ontwikkelingen goed in de gaten houden en sturen op onze ambities. Deze zullen voor een groot deel het risico bepalen.					
--	--	--	--	--	--

Conclusie ten aanzien van het weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De beschikbare weerstandscapaciteit is idealiter minimaal gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. Indien dit niet het geval is, met andere woorden de beschikbare weerstandscapaciteit is lager dan de benodigde weerstandscapaciteit, zijn er onvoldoende middelen om de nadelige financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Gezien het feit dat onze beschikbare weerstandscapaciteit momenteel afgerond € 5.268.900 bedraagt en onze benodigde weerstandscapaciteit € 3.600.000 bedraagt, mag geconcludeerd worden dat onze weerstandsvermogen momenteel ruim voldoende is.

3.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De kosten van onderhoud van kapitaalgoederen maken een substantieel deel uit van de exploitatie. De kosten komen op diverse plaatsen in de begroting voor. Een helder en volledig overzicht van deze kosten is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De gemeente Bedum is, voor een plattelandsgemeente, qua oppervlakte redelijk compact. De openbare ruimte is grotendeels bij de gemeente in beheer. Voor het goed kunnen functioneren van de inwoners zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, bruggen, gebouwen en sportvoorzieningen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is mede bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Voor de kapitaalgoederen geldt dat er geen noemenswaardig achterstallig onderhoud is. In financieel opzicht zijn de beheerplannen meegenomen in de begroting.

Omschrijving	Huidig niveau	Gewenst niveau	Huidig budget expl. 2013	Realisatie 2013	Investerings-krediet 2013	Realisatie invest.krediet 2013	Budget-overheveling	Toevoeging/ onttrekking res./vrz.
Wegen	goed	goed	2.287.071	2.011.053	-	-	-16.688	340.838
Riolering/Water	goed	goed	523.718	377.815	553.100	-	-	210.672
Groen	redelijk	goed	643.332	601.568	-	-	40.755	-
Gebouwen	goed	goed	242.214	281.030	20.839	-	-	-50.599
Bruggen	goed	goed	70.521	147.768	-	-	-	-77.247
Openbare verlichting	redelijk	goed	149.524	100.897	-	-	23.382	-

Voor een aantal onderdelen beschikken wij over beheersprogramma's.

Het beleid van de gemeente Bedum voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- Afvalwaterbeleidsplan BMW/NZV 2014-2018
- Groenbeleidsplan
- Groenbeheerplan Gemeente Bedum 2013-2018
- Beheerplan Wegen 2009 t/m 2013
- Beleidsplan Openbare Verlichting Gemeente Bedum 2013-2018
- Onderhoud Bruggen 2008 t/m 2012
- Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen

Wegen

Binnen onze gemeente werken wij met een systeem van rationeel wegbeheer. Hiervoor is de nodige software aangeschaft die werkt volgens de landelijk erkende CROW systematiek.

Hiertoe worden regelmatig alle wegen op een uniforme en objectieve wijze geïnspecteerd. Deze gegevens worden in het systeem ingelezen waarna de benodigde onderhoudsbehoefte kan worden bepaald. Bij deze onderhoudsbehoefte behoren de benodigde financiële middelen voor het komende jaar als ook voor een langere periode. Tevens wordt aangegeven welke maatregelen voor welke wegen nodig worden geacht.

In het verleden is op basis van een meerjarig overzicht de gemiddelde benodigde financiële onderhoudsbehoefte bepaald. Conform de besluitvorming hierover is het beschikbare budget bepaald voor een langere periode.

In de raadsvergadering van 17 december 2009 is het beheerplan wegen vastgesteld voor de jaren 2009 t/m 2013. Op grond van dit plan wordt jaarlijks het onderhoud aan de wegen uitgevoerd. Eind 2013 is opnieuw een inspectie van de wegen in de gemeente Bedum uitgevoerd. Begin 2014 zal een nieuw beheerplan voor de periode 2014-2019 worden opgesteld inclusief bijbehorend jaarlijks benodigd onderhoudsbudget voor de komende planperiode.

Er vindt afstemming plaats met andere aspecten waarbij gedacht kan worden aan rioleringswerkzaamheden, verkeersmaatregelen, uitbreidingsplannen, herstructureringsplannen e.d.

Riolering

Ook voor onze riolering beschikken wij over een systeem van rationeel rioolbeheer. De systematiek is vergelijkbaar met die van wegbeheer. Ook hierbij worden, zij het niet jaarlijks, inspecties aan het riool uitgevoerd. Het voor onderhoud opgenomen budget is bepaald door het budget van het afgelopen jaar, verhoogd met een index voor prijsstijgingen. Voor investeringen zijn reserveringen opgenomen op de investeringslijsten.

In 2013 heeft de clustersamenwerking BMW/NZV een nieuw gezamenlijk product gerealiseerd. Het Afvalwaterbeleidsplan is de vervanger van de individuele gemeentelijke rioleringsplannen. In het hoofddocument van het Afvalwaterbeleidsplan is de gezamenlijke visie en een maatregelenpakket gedefinieerd. In de gemeentelijke specificaties zijn de individuele maatregelen en de rioolheffing vastgelegd. Voor het uitvoeringsprogramma zal afstemming plaatsvinden met het meerjaren-onderhoudsprogramma wegen.

Groen

Ook voor ons openbaar groen beschikken wij over een systeem van rationeel groenbeheer. Hierbij is de totale hoeveelheid groen opgenomen en uitgesplitst naar diverse soorten. Al deze soorten vergen bepaalde onderhoudsmaatregelen met bepaalde frequenties. Deze gegevens worden gebruikt bij het vergelijken met de aanbidding van Ability die een deel van ons openbaar groen onderhoudt. Het andere deel wordt onderhouden door eigen personeel van de gemeente.

In de raadsvergadering van 21 januari 2010 is het Groenbeleidsplan voor het openbaar groen binnen de bebouwde kommen vastgesteld. Het groenbeleidsplan geeft de richting aan waar we naar toe willen met het groen in de gemeente. Het laat de hoofdlijnen zien voor het openbaar groen voor de komende 10-15 jaar. In 2013 is het Groenbeheerplan 2013-2018 vastgesteld. Dit plan dient als handvat voor het onderhoud in de komende 5 jaar. Voor ieder jaar wordt een onderhouds- of werkplan gemaakt om de doelen en aanbevelingen uit het beheerplan te verwezenlijken.

Het blijft een opgave om ondanks kostenstijgingen en bezuinigingen een traditioneel hoog onderhoudsniveau vast te houden. Door omvorming van groen en door een effectieve inzet hopen we de onderhoudskosten te verlagen en daarmee dat niveau vast te houden. In de begroting 2014 is daarom incidenteel budget beschikbaar gesteld om deze omvorming mogelijk te maken.

Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen is een systeem van planmatig meerjarig onderhoud (MJOP) uitgewerkt. Hiervoor is door een extern adviesbureau het benodigd onderhoud voor de komende 10 jaar in beeld gebracht. Op basis van inspecties zal per jaar bekeken worden welke onderhoudswerkzaamheden voor dat jaar en het komend jaar benodigd zijn. Een actualisatie van het gehele onderhoudsplan zal om de 3 à 4 jaar plaatsvinden; dan zal het plan zo nodig worden bijgesteld. De benodigde bedragen zijn opgenomen in de begroting. Deels zijn de middelen in een onderhoudsvoorziening opgenomen, deels zijn de middelen opgenomen op de investeringslijsten. De onderhoudsvoorziening wordt gevoed door een vaste dotatie per jaar.

Water

In 2008 en 2009 zijn alle gemeentelijke watergangen gebaggerd. Wat nu nog ontbreekt, is een goed beeld van de onderhoudstoestand van alle beschoeiingen die wij in eigendom en beheer hebben. Een inventarisatie hiervan moet nog plaatsvinden. Onze gemeente doet mee aan het project ecologie en water, dat erop is gericht om de waterkwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren.

In 2008 is ingestemd met de beslisnota Kader Richtlijn Water, "Schoon en gezond water in Noord-Nederland. Daar waar mogelijk wordt hemelwater afgekoppeld van de riolering. Afkoppelen verkleint de

kans op overlopende riolen en vermindert de vuiluitworp uit het riool. Samen met de BMW gemeente en het waterschap Noorderzijlvest wordt in het afvalwaterteam gewerkt aan optimalisatie van het afvalwatersysteem.

Bruggen

Het onderhoudsplan bruggen is vastgesteld in de raadsvergadering van 24 april 2008. Met de vaststelling van dit onderhoudsplan is het onderhoud voor de jaren 2008 t/m 2012 inzichtelijk gemaakt. In 2010 heeft de brug bij het gemeentehuis een grote onderhoudsbeurt gehad. In 2011/2012 is de monumentale brug naar Fraamklap in Onderdendam gerestaureerd. In 2012 en 2013 is er onderhoud uitgevoerd aan het metselwerk en de conservering van de vaste en beweegbare bruggen. In 2014 worden alle bruggen weer geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie wordt dan een nieuw onderhoudsplan voor een periode van 5 jaar gemaakt.

Openbare Verlichting

In 2013 is het beleidsplan Openbare Verlichting 2013-2018 door uw raad behandeld. Doel van dit beleidsplan is om dicht bij alle ontwikkelingen op de markt te blijven en om te zorgen voor de bestuurlijke en financiële waarborging van keuzes die gemaakt worden. In het beleidsplan wordt aandacht besteed aan de functies van openbare verlichting, keuzemogelijkheden, technologische ontwikkelingen als energiebesparing, duurzaam inkopen en dergelijke. Onderdeel van het beleidsplan is ook een maatregelenplan en een financiële onderbouwing voor een periode van 10 jaar.

Diversen

Naast de hierboven al genoemde zaken beschikt onze gemeente over meer kapitaalgoederen.

Hierbij valt te denken aan openbare verlichting, verkeersborden, sportvelden e.d. De daarvoor beschikbare middelen in de begroting zijn afgeleid van de vorige begroting en worden meestal alleen gewijzigd met het index percentage.

3.2.4 Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft een belangrijk, bindend kader voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van de treasuryfunctie, alsmede voor het scheppen van voorwaarden om deze te kunnen uitvoeren.

Door uw raad is op 29 oktober 2009 het aangepaste treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

De treasuryfunctie van de gemeente Bedum richt zich op:

- a. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- b. het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico;
- c. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- d. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Algemeen beleid

Per 15 december 2013 is de wet schatkistbankieren van kracht. Deze wet houdt in dat overtollige middelen bij het rijk moeten worden gestald. Voor Bedum betekent dit dat als het saldo aan het einde van de dag hoger is dan € 250.000 het meerdere wordt overgemaakt naar het rijk. Hiervoor ontvangen gemeenten een rentevergoeding. De wet geldt voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen (voor zover ze een openbaar lichaam zijn). Wanneer het saldo lager is dan de norm van € 250.000, kunnen middelen bij het rijk worden opgenomen. Het is niet mogelijk om geld bij rijk te lenen. Daarvoor zijn we nog steeds aangewezen op marktpartijen. Bij het aantrekken van geld doen wij veelal zaken met de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten te Den Haag. De wet maakt het wel mogelijk dat decentrale overheden onderling leningen verstrekken.

Wij hebben een tweetal leningen verstrekt aan woningstichting Wierden en Borgen. Deze verstrekking vindt plaats in het kader van onze publieke taak.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een instrument ter beperking van het renterisico. Tot de limiet mag met kort geld worden gefinancierd; bij overschrijding van de limiet dient op termijn voorzien te worden in vaste financiering. Op een begrotingstotaal van ruim € 18.600.000 bedroeg de kasgeldlimiet voor 2013 € 1.581.000. Dit is 8,5% van het begrotingstotaal. Onze netto vlottende schuld (exclusief saldo crediteuren) heeft gedurende het dienstjaar deze limiet niet overschreden.

Risicobeheer

Vanuit de doelstellingen van het treasurybeleid valt af te leiden dat risico's zijn te onderkennen ten aanzien van de rente, krediet en liquiditeit. De Wet Fido geeft een aantal verplichte elementen aan die de genoemde risico's beperken of elimineren. Het doel van het treasurystatuut is o.a. deze risico's te beperken c.q. te beheersen. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer voorzichtig dient te zijn. De gemeente Bedum heeft geen beleggingen die niet in het verlengde van de publieke taak liggen.

Renterisico

De rentegevoeligheid, het renterisico, kan worden gedefinieerd als het gevaar van ongewenste veranderingen van de financiële resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. De wettelijke vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Op een begrotingstotaal van ruim € 18.600.000 bedraagt de renterisiconorm € 3.720.000. Gezien het feit dat onze jaarlijks verplichte aflossing in 2013 € 1.293.339 bedraagt/bedroeg en we niet te maken hebben met renteherzieningen, blijven we ruim binnen de wettelijk vastgestelde norm.

Rentevisie

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne of externe) ontwikkelingen zal de gemeente haar rentevisie actualiseren. De rentevisie kan daarbij gebaseerd worden op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële instellingen, zoals onze “huisbankier” de BNG.

Het gemiddelde rentepercentage (op jaarbasis) op de kapitaalmarkt (lang geld) bedraagt ruim 3%.

Voor de eigen financieringsmiddelen en voor de investeringen die voortvloeien uit de investeringslijst, is gecalculeerd met 4,5% rente.

De rente voor aan te trekken kort geld schommelt rond de 3,25 % en de rente voor weg te zetten kort geld schommelt rond de 1%.

Renterisico op kasgeld

Voor het liquiditeitenbeheer heeft de gemeente lopende rekeningen bij de BNG, de Rabobank en de ING. De betalingen en ontvangsten lopen hoofdzakelijk via de BNG.

Tevens wordt er een kas bijgehouden. Kastransacties worden tot een minimum beperkt. Ook de omvang van de kas is minimaal.

Liquiditeitsrisico's

Onder liquiditeitsrisico wordt verstaan het risico dat ontstaat, indien door wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning de financiële resultaten afwijken van de verwachtingen.

Zoals uit bovenstaande blijkt kunnen er, indien de liquiditeitspositie anders loopt dan gepland, behoorlijke fluctuaties ontstaan met alle financiële gevolgen van dien. Vooralsnog is er sprake van een evenwichtige spreiding over het gehele jaar. Ook de uitvoering van het investeringsplan heeft een belangrijke rol. Met name bij de uitvoering van het investeringsplan is het noodzakelijk om op het juiste moment de financieringsmiddelen beschikbaar te hebben. Tot nu toe zijn de liquiditeitsrisico's altijd beperkt geweest.

Debiteurenrisico's

Ten aanzien van de post debiteuren kan het debiteurenrisico gedefinieerd worden als de kans op het te laat of niet-ontvangen van gelden van debiteuren. Door de aard van de gemeentelijke activiteiten loopt de gemeente een gering debiteurenrisico. Voornamelijk hogere overheden zijn de belangrijkste debiteuren. Daar waar nodig worden tijdig de nodige invorderingsmaatregelen getroffen.

Koers- en valutarisico's

Deze risico's hebben betrekking op de kans dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen op de valutamarkt. De gemeente loopt geen risico's, als het gaat om koers- en valutarisico's omdat geen gelden zijn uitgezet in vreemde valuta.

3.2.5 Bedrijfsvoering

Doel van de paragraaf bedrijfsvoering

In het duale stelsel gelden voor de gemeenteraad de zogenaamde 3 W's: wat willen we bereiken, wanneer moet het gerealiseerd zijn en wat mag het kosten. Ons college draagt zorg voor de uitvoering van het programma en gebruikt daarvoor het beschikbare budget op de meest effectieve en efficiënte wijze. In de opzet van de paragraaf bedrijfsvoering wordt dit onderscheid vastgehouden. Deze paragraaf gaat vooral in op de hoofdlijnen van beleid. Verder worden de bestuurlijke wensen ten aanzien van bestaand en nieuw beleid in beeld gebracht. Op grond van de controlerende taak, waarvoor de rekenkamerfunctie is ontwikkeld, kan uw raad ter toetsing het zoeklicht op bepaalde onderwerpen richten in relatie tot het doel waarvoor budget beschikbaar is gesteld.

Aangezien de te bereiken doelen sterk samenhangen met de gemeente als dienstverlenende organisatie, wordt uw raad in de paragraaf bedrijfsvoering een indruk gegeven van de wijze waarop de bedrijfsvoering plaats vindt en welke ontwikkelingen gaande zijn. Dit is noodzakelijk vanwege de directe relatie tussen de bedrijfsvoering en het middelenbeleid. In de kaderstellende functie van het middelenbeleid is een belangrijke rol voor uw raad weggelegd.

Planning- en Controlcyclus

De Planning- en Controlcyclus is erop gericht systematisch en gemeentebreed de gewenste effecten en doelen af te wegen, prioriteiten te bepalen, uit te voeren en te verantwoorden. Met een meerjarig beeld van een sluitende exploitatie kan evenwichtige besluitvorming plaatsvinden, mits ook de risico's goed in beeld zijn gebracht. Vanaf 2004 is de cyclus afgestemd op de duale verhouding tussen raad en college. De begroting en de jaarrekening zijn afgestemd op de aangepaste rollen van raad en college. Dit geldt ook voor de tussentijdse rapportages. Het tussentijds wijzigen van de begroting (niveau van aan de raad voor te leggen begrotingswijzigingen) is veranderd. Verfijning in het systeem van budgethouderschap en budgetbewaking is gerealiseerd en wordt verder geïmplementeerd. De regeling is inmiddels aangepast. De verfijning heeft ertoe geleid dat budgetten nog adequater worden bewaakt en de "juiste" houder van het budget verantwoording over de uitvoering van het programma. Dit laatste is vooral van belang voor budgetten waarvan het houderschap en de uitvoering zijn verdeeld over meerdere afdelingen.

Sinds 2010 wordt gewerkt met pakket Civision Middelen van Pink Roccade. Qua functionaliteit beantwoordt dit pakket aan de door ons in het kader van de P&C – cyclus gestelde doelen. Blijkens de rapportages van de accountant over de afgelopen jaren is de gemeente in control en vindt geen onrechtmatige besteding van gemeenschapsgeld plaats.

Communicatie

Een belangrijke inspanning is gelegen in de verdere verbetering van de relatie met de burger. Hiertoe is in het verleden een klanttevredenheidsonderzoek gehouden. De uitkomsten waren bemoedigend maar nodigen uit tot het doorvoeren van verbeteringen. In werkgroepverband en op managementniveau is dit verder opgepakt. In 2011 is het onderzoek in het kader van www.waarstaatjegemeente.nl doorgevoerd. In 2013 is dit onderzoek herhaald. In vergelijking met 2011 is de waardering voor de gemeentelijke dienstverlening minimaal gelijk gebleven en op onderdelen zelfs iets toegenomen. Dit stemt tevreden omdat de formatie met bijna 5 fte is ingekrompen. Ondanks alle technische ontwikkelingen blijven wij een beleid voorstaan waarin burgers langs alle kanalen met de gemeente in contact kunnen komen, maar waarin de fysieke balies vooralsnog een belangrijk kanaal blijven.

De website voldoet aan de laatste richtlijnen, maar wordt op inhoud aangevuld met ontbrekende gegevens. Verdere digitale dienstverlening wordt uitgerold door uitbreiding van het aantal producten in de gemeentewinkel, zij het binnen verantwoorde financiële kaders. Tezamen met Gemeenteoplossingen wordt geïnvesteerd in beveiliging van DigiD. Op last van de Minister is bij gemeenten een assessment afgenomen om te kunnen beoordelen of een veilig gebruik van DigiD is geborgd. De gemeente heeft dat assessment doorstaan en mag daarom DigiD blijven gebruiken.

In BMW verband is verder een start gemaakt met Antwoord©. Met dit concept zijn gemeenten in 2015 de herkenbare ingang voor de overheid. Met de komst van de RUD beschikken gemeenten per 1 januari 2014 over een front-office voor de Wabo-taken in de vorm van een Klant Contact Centrum.

Ter voorbereiding op de inrichting c.q. vormgeving van een KCC zijn in 2012 de klantcontacten geanalyseerd. De uitkomsten vormen de basis voor onze gedachtenvorming inzake verbetering van onze dienstverlening aan de burger zonder ingrijpende aanpassingen aan het gebouw. Annex aan deze ontwikkeling is de invoering van digitaal zaakgericht werken. Een voorstel hiertoe is in voorbereiding. Dit betekent een andere rol van het archief omdat informatie meer binnen handbereik van de medewerkers komt te liggen. Deze ontwikkeling kan niet los worden gezien van maatschappelijke ontwikkelingen. Zo is bij wet vastgelegd dat Omgevingsvergunningen digitaal moeten kunnen worden afgewikkeld. Dat dwingt ons die faciliteit te bieden en zorg te dragen voor digitale archivering. In aanvulling hierop wordt in BMW verband een start gemaakt met het gebruik van VIND ter ondersteuning van de klantcontacten. Met het gebruik van VIND wordt beoogd nog meer vragen dan nu het geval is in het eerste klantcontact van een passend antwoord te voorzien, waardoor doorverwijzing verder wordt teruggedrongen.

De gemeente als werkgever

Na de vaststelling van de toekomstvisie buitendienst zijn op een aantal vacatures gekwalificeerde medewerkers aangetrokken. Overigens kent de organisatie weinig verloop. Gelet op de toenemende vergrijzing zal de gemeente als werkgever zich echter nadrukkelijk als interessante en moderne werkgever moeten manifesteren. De kracht van de gemeente ligt daarbij met name in de ontwikkeling van een goed stelsel van secundaire arbeidsvoorwaarden, een krachtige, veelzijdige werkgever en het bieden van faciliteiten voor ‘eigen kweek’ van jonge mensen tot vakspecialisten in het openbaar bestuur. Dit kan worden gerealiseerd door een systeem van strategisch opleiden waarin onder meer door competentie management wensen van zowel werkgever als werknemer nader op elkaar worden afgestemd. In het verband van BMW is een voorzichtige start gemaakt met Het Nieuwe Werken. De eerste ervaringen zijn positief en leiden ertoe dat daar waar mogelijk het concept onder voorwaarden wordt ingevoerd. Als gevolg van de regionalisering van de brandweer zijn zowel de vrijwilligers als de beroepsmedewerkers per 1 januari 2014 over gegaan naar de regio. Dit laat onverlet dat wij, ondanks de gewijzigde werkgeversrol, de voor onze gemeente actieve vrijwilligers koesteren om hun vrijwillige inzet voor deze verantwoordelijke taak vanuit de overtuiging dat we op deze wijze de brandweezorg betaalbaar kunnen houden.

De huidige structuur, met vier lijnafdelingen en een staforgaan, dateert van 1 maart 2006.

De structuur is inmiddels geëvalueerd. Op 24 september 2013 hebben we de conclusie getrokken dat de structuur op dit moment voldoende waarborgen biedt voor een adequaat functionerende organisatie.

Op basis van deze structuur ziet de personele bezetting van de gemeente Bedum er als volgt uit:

Afdeling		Fte
Middelen		11,78
VROM ²		11,75
Openbare werken	voorbereiding	6,00
	beheer en onderhoud ²	17,40
Welzijn & Burgers		8,46
Sociale zaken ³		5,84
Concern ¹		5,08
Gemeentesecretaris		1,00
Griffier		0,72
Totaal		68,03

¹ In vorenstaande cijferopstelling ontbreken onze 23 vrijwilligers voor de brandweer. In dit overzicht is wel meegenomen de formatie voor de commandant brandweer (0,40 fte) en van de medewerker pro – actie en preparatie (0,67 fte).

² In vorenstaande cijferopstelling is rekening gehouden met de beschikbare formatie voor schoonmaak (VROM) en beheer sportaccommodaties (OW).

³ Sociale zaken betreft personeelsleden die geplaatst zijn bij SoZaWe-BMW, dit personeel staat nog op de loonlijst van Bedum.

In het kader van de bezuinigingen is € 200.000 ingeboekt als taakstellende bezuiniging op de ambtelijke formatie. Ingaande 1 januari 2013 is deze taakstelling gerealiseerd. Met ingang van 2011 is de ambtelijke formatie geleidelijk met 5 FTE gereduceerd.

Met ingang van 2005 neemt de gemeente Bedum het zogenaamde IZA -bedrijfszorgpakket af. Het IZA Bedrijfszorgpakket omvat een pakket middelen waarmee het verzuim in de organisatie kan worden verminderd. Het pakket is ontwikkeld op verzoek van bonden en werkgevers. Het pakket is al bij tal van gemeenten in gebruik. Het IZA Bedrijfszorgpakket voorziet in een eigen “zorgnetwerk” waardoor lange wachttijden worden vermeden. Deelname aan de bedrijfszorg wordt gecontinueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat Bedum de geboden mogelijkheden optimaal benut.

Verder maken wij sedert april 2006 gebruik van een zelfstandig gevestigd bedrijfsarts. In 2013 is de inzet geëvalueerd in BMW – verband. De resultaten zullen volgend jaar worden opgeleverd en resulteren in een advies over de invulling voor de komende jaren.

De laatste jaren is er een duidelijke tendens bij overheidsorganisaties om in te kunnen spelen op ruimere opvattingen over functiewaardering en de mogelijkheid die dit instrument biedt als proces voor beheersing van de organisatie en de werkprocessen.

Het vanuit de organisatie beschrijven van functies biedt de mogelijkheid ook rekening te houden met organisatiedoelen. Deze wijze van functie beschrijven wordt “organiek beschrijven” genoemd.

Dit verschilt duidelijk van de “mensgerichte beschrijvingen”. De organieke beschrijving geschiedt door het management. De medewerker mag daarop inhoudelijk reageren.

Organieke beschrijvingen bevorderen de efficiency en doelmatigheid door eenvoudige procedures met een korte doorlooptijd. Organieke beschrijvingen kunnen worden gebruikt voor andere onderdelen van het personeelsbeleid, bijvoorbeeld de werving van personeel.

Inmiddels is een nieuw systeem opgeleverd onder de naam HR21. Dit systeem is ontwikkeld onder eindverantwoordelijkheid van de VNG, die tevens eigenaar van het systeem is. Het systeem wordt op dit moment in buurgemeente De Marne geïmplementeerd. Op termijn zullen Winsum en Bedum in het kader van de harmonisatie volgen.

Op 22 maart 2011 is door ons college het levensfasebeleid vastgesteld, gericht op de duurzame inzet van medewerkers. In dit beleid is rekening gehouden met de uitkomsten van externe onderzoeken van zowel het ABP (Active Aging) en IZA (Duurzame inzetbaarheids monitor).

Actualisatie van de RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) is een proces waaraan permanent aandacht wordt besteed. Bedum is tot slot in het bezit van een gemotiveerde BHV – organisatie.

Actueel is verder nog het voornemen van de Tweede Kamer om op termijn te komen tot afschaffing van de ambtenarenstatus. Los van de hiermee gepaard gaande kosten, die pas in de verre toekomst worden terugverdiend, wordt in het voorstel ten onrechte voorbij gegaan aan de redenen tot instelling van die status, namelijk een ingebouwde waarborg in de onafhankelijke advisering aan het bestuur. Zoals in de toelichting op het wetsvoorstel reeds wordt aangegeven, kunnen arbeidsvoorwaarden nooit volledig worden geharmoniseerd. Ook vallen ambtenaren nu net als medewerkers uit het bedrijfsleven al onder de WW. Dit voorstel dient daarom in onze ogen geen doel.

Ondernemingsraad

De gemeente kent in 2013 een actieve en betrokken Ondernemingsraad alsmede een Onderdeelcommissie voor de brandweer. De laatste houdt overigens per 1 januari 2014, als gevolg van de regionalisering van de brandweer, op te bestaan. De Ondernemingsraad wordt in de verslaglegging ambtelijk ondersteund. Met de inzet van de leden voor de vervulling van de OR – taken is in de berekening van productieve uren rekening gehouden; vervangende inzet in budget is niet beschikbaar. Grosso modo gaat het om een bedrag van € 50.000. De CAO sector Gemeenten 2007 – 2009 schrijft voor dat gemeentelijke werkgevers aan het begin van iedere zittingsperiode een convenant sluiten met daarin afspraken over de benodigde inzet voor het OR – werk en de compensatie daarvoor. Zo’n convenant kent Bedum nog niet. Budgettaire redenen liggen hieraan ten grondslag. Met de Ondernemingsraad is bezien op welke wijze in het kader van de bedrijfsvoering tot een passende oplossing kan worden gekomen. Door aanpassing van de vergaderstructuur is de Ondernemingsraad er in geslaagd de beschikbare tijd effectief in te zetten. Binnen de stafafdeling Concern is vier uur formatie beschikbaar voor het ambtelijk secretariaat.

Informatiebeleid

Per 1 mei 2012 is sprake van één afdeling I&A voor de BMW gemeenten. Beide medewerkers van Bedum zijn op alternatieve functies geplaatst en zijn niet meegegaan naar de nieuwe organisatie. Sinds maart 2013 draait Bedum ook op het serverpark in het gemeentehuis van De Marne. Realisatie van de zogenaamde i – NUP doelstellingen wordt geïnitieerd door de nieuwe I&A - afdeling en realisatie in gezamenlijkheid opgepakt. Tot 2015 betekent dit voor gemeenten dat gewerkt wordt aan een herkenbare ingang voor burgers tot de overheid via KCC's, herkenbare telefoonnummers en digitale loketten. Gemeenten worden geacht de basisgegevens kwalitatief op orde te hebben. Waar nodig wordt onderling samengewerkt en waar nodig en gewenst basisgegevens van andere overheden gebruikt en (werk)processen zo vormgegeven dat gegevens eenmalig worden vastgelegd en meervoudig gebruikt.

Met Winsum en De Marne is gezamenlijk opgetrokken in de invoering en upgrading van Melddesk. Voor de drie gemeenten is Melddesk per 1 januari 2010 geoperationaliseerd. De afwikkeling van klachten wordt dan, ook in communicatieve zin, verder geprofessionaliseerd en het systeem gaande weg verder uitgerold.

Huisvesting

Zowel het gemeentehuis als het onderkomen aan de Industrieweg voldoen naar de huidige inzichten aan de daarvoor geldende wettelijke regels.

Organisatieontwikkeling

Het mandaatstatuut wordt regelmatig herzien. De herziening voor 2014 is ultimo 2013 in gang gezet. Het managementteam besteedt aandacht aan de verdere ontwikkeling van de organisatie ter verdere verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening. Evaluatie van het organisatiebesluit wordt betrokken bij de verdere ontwikkelingen rond de RUD en de decentralisaties.

Samenwerking

In de gemeenteraad van 3 juni 2010 is de samenwerking met Winsum en De Marne geformaliseerd met de vaststelling van een convenant. De in gang gezette trajecten zijn in het verslagjaar bestendig. Vooral is ingezet op de samenwerking sociale zaken die begin 2012 materieel geëffectueerd is. Door de discussie over toerekening van overhead over samengevoegde bedrijfsonderdelen en aansluitende de discussie inzake Werk aan de Winkel, heeft formalisering nog niet plaats kunnen vinden. I&A en P&O zijn per 1 mei 2012 respectievelijk 1 juli 2012 samengevoegd. Voor de samengevoegde bedrijfsonderdelen was het plan, de gemeenschappelijke regeling sociale zaken Winsum en De Marne om te vormen tot een brede regeling waarin de huidige en mogelijk toekomstige samenwerking wordt ondergebracht. Dat voornemen lijkt ingehaald door de plannen in het kader van Werk aan de Winkel. In die plannen wordt beoogd om de GR Ability (ook) te gebruiken voor de bundeling van krachten in het sociale domein.

De gemeenschappelijke commissie voor de behandeling van de bezwaarschriften is per 1 september 2011 geïnstalleerd. Het functioneren is inmiddels geëvalueerd en geeft geen aanleiding tot aanpassingen.

Per 1 november 2013 is de RUD Groningen operationeel. Plaatsing van de medewerkers is inmiddels afgerond.

In het licht van de bevindingen van de commissie Jansen over de bestuurlijke inrichting van Groningen is besloten om geen nieuwe samenwerkingsprojecten meer op te starten ter voorkoming van onnodige desintegratiekosten. Wel maken we af waar we mee bezig zijn.

Bestuurlijk inrichting provincie Groningen

Het provinciebestuur wil dat uiterlijk per 1 januari 2018 de gemeenten zijn heringedeeld. Dit zou voor Bedum een einde betekenen van de sedert 1808 bepaalde gemeentegrenzen. Bedum dient samen met Winsum en De Marne en een deel van Eemsmond op te gaan in een nieuwe gemeente Hoogeland. Die variant is op 11 april 2013 door u als niet toekomstbestendig aangemerkt. Bedum kiest in meerderheid voor behoud van zelfstandigheid in combinatie met samenwerking. Maar indien dat niet mogelijk blijkt, dan opteren wij voor een fusie van Hoogeland en Eemsdelta omdat de variant zoals door cie. Jansen is voorbereid, als niet toekomstbestendig moet worden gekwalificeerd. In uw vergadering van 3 december 2013 heeft u ons voorstel gevolgd en ingestemd met een verdere verkenning van de zogenaamde G 7 variant waarin bij de uitwerking tevens een vergelijking wordt gemaakt met het voorstel van de commissie Jansen en de variant Hoogeland met Eemshaven.

Die laatste variant kan, gelet op het voorstel van GS aan provinciale staten, op dit moment niet rekenen op instemming omdat het provinciebestuur de Eemshaven en de haven van Delfzijl onder één gemeentelijk bestuur wil brengen. We gaan er van uit dat het provinciebestuur vasthoudt aan het totaalplan voor de provincie. Dat bestuur heeft dat ook eerder onderbouwd met het uitgangspunt dat er geen “witte vlekken” mogen ontstaan. Met 23 gemeenten “samen uit, samen thuis” behoort daarom inderdaad het vertrekpunt te zijn.

Toezicht

Per 1 januari 2013 is het Interbestuurlijk Toezicht gewijzigd. In het kader van het IBT nieuwe stijl is gezocht naar een nieuw evenwicht in de toezichtrelatie met provincie en rijk. Centraal in die relatie staat de P&C – cyclus. Op basis van informatie die in deze cyclus tussen college en raad wordt gewisseld dienen provincie en rijk invulling te moeten geven aan hun toezichthoudende rol. Op onderdelen zal de informatieverstrekking in dat kader worden uitgebreid. Op basis van de evaluatie is gebleken dat afspraken tussen provincie en gemeenten niet helder waren. Hierdoor is de provincie naar haar eigen mening onvoldoende bediend in de eigen informatiebehoefte. Met verduidelijking van de gemaakte afspraken wordt aan die bezwaren tegemoet gekomen.

3.2.6 Verbonden partijen

Deze paragraaf gaat in op de partijen, waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij tevens een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen beschikbaar heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de deelneming en/of wanneer financiële problemen bij de deelneming kunnen worden verhaald op de gemeente.

Uitgangspunt is dus een financieel- en bestuurlijk belang.

Bestuurlijk belang: er is sprake van een 'verbonden partij' als een lid van college of raad dan wel een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alléén een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen géén sprake van een verbonden partij (bijvoorbeeld Stichting Welzijn Bedum en de Muziekschool).

De achterliggende gedachte bij de paragraaf verbonden partijen is dat het aangaan van verbindingen met een derde partij voortkomt uit een publiek belang. Verbindingen worden aangegaan om bepaalde publieke taken (efficiënter) uit te voeren. Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting om (gevraagd of ongevraagd) zich te verantwoorden naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd. Het is voor uw raad van belang om inzicht te hebben in de relatie tussen verbonden partij en het publieke belang.

Binnen de gemeente kan met betrekking tot de verbonden partijen een driedeling worden gemaakt in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen;
- stichtingen.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de partijen waaraan onze gemeente is verbonden. Per partij wordt informatie verstrekt.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Groningen

Besluit tot deelname

In de raadsvergadering van 19 september 2013 is besloten tot deelname aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen per 1 januari 2014. Voorheen maakte dit onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening & Openbare Gezondheidszorg Groningen (H&OG).

Deelnemers

Alle 23 gemeenten in de provincie Groningen.

Doel

De regeling stelt zich ten doel om door regeling en bestuur en door een doelmatige organisatie en coördinatie via intergemeentelijke samenwerking uitvoering te geven aan de behartiging van de volgende belangen:

- brandweezorg;
- geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- bevolkingszorg;
- melding, alarmering en coördinatie ambulancezorg en brandweer.

Bestuurlijke deelneming

Namens de gemeente Bedum heeft burgemeester Bakker zitting in het veiligheidsbestuur (algemeen bestuur) (vervanger is wethouder Van Dijk).

Financieel belang

In de rekening 2013 zijn de volgende bijdragen per inwoner bijgedragen:

Brandweer:	Algemene bijdrage	€ 4,21
	Meldkamer	€ 2,41
	Commandovoering brandweer	€ 1,44
Rampenbestrijding:	Rampen crisismanagement	€ 0,71
	Regionale rampenbestrijding GHOR	€ 0,99
	Gemeentelijke kolom	€ 1,24
Totaal		<u>€ 11,00</u>

Ontwikkelingen

Het jaar 2013 heeft in het teken gestaan van de regionalisering van de brandweer. Naast het reguliere werk heeft de voorbereiding voor de regionalisering een aanzienlijke inspanning gekost. Per 1 januari 2014 is de geregionaliseerde brandweer een feit. Met ingang van deze datum zijn zowel het personeel als het materieel overgedragen aan de regio. Het materieel is overgedragen voor geharmoniseerde boekwaarde; financieel wordt dit verwerkt in 2014.

Publieke Gezondheid & Zorg Groningen

Besluit tot deelname

In de raadsvergadering van 19 september 2013 is besloten tot deelname aan de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg Groningen per 1 januari 2014. Voorheen maakte dit onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Hulpverlening & Openbare Gezondheidszorg Groningen (H&OG).

Deelnemers

Alle 23 gemeenten in de provincie Groningen.

Doel

De regeling wil bijdragen aan de verlenging van de gezonde levensverwachting en aan het verkleinen van de soms grote gezondheidsverschillen in de provincie Groningen.

Activiteiten die de GGD uitvoert zijn:

- Jeugdgezondheidszorg 0-19 jarigen (JGZ)
- Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz)
- Infectieziektenbestrijding
- Seksuele gezondheid en seksuele hulpverlening
- Tuberculosebestrijding (TBC)
- Forensische geneeskunde
- Reizigersadvisering
- Milieugezondheidszorg
- Technische Hygiëne-Inspecties
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Gezondheidsbevordering
- Epidemiologie
- Crisisdienst
- GHOR

Bestuurlijke deelneming

Namens de gemeente Bedum heeft wethouder Van Dijk zitting in het algemeen bestuur (vervanger is burgemeester Bakker).

Financieel belang

In de rekening 2013 zijn de volgende bijdragen per inwoner bijgedragen:

GGD:	Algemeen	€ 1,12
	S&ZV	€ 5,02
	LGZ&J	€ 6,93
Totaal		€ 13,07

Ontwikkelingen

Geen.

Ability

Besluit tot deelname

In de raadsvergadering van 17 april 2003 is besloten tot deelname aan de gemeenschappelijke regeling Ability (voorheen WANN).

Deelnemers

De gemeenten Bedum, Eemsum, De Marne en Winsum.

Doel

Het samenwerkingsverband heeft tot doelstelling, het bevorderen of uitvoeren van activiteiten welke gericht zijn op het creëren, bevorderen of instandhouden van werkgelegenheid ten behoeve van natuurlijke personen die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt.

Bestuurlijke deelneming

De deelnemende raden wijzen ieder drie leden aan (waarvan één uit het college van burgemeester en wethouders) voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit één bestuurslid per gemeente aan te wijzen door het algemeen bestuur.

Namens de gemeente Bedum hebben zitting in het algemeen bestuur:

- namens het college: burgemeester H.P. Bakker (ook zitting in het dagelijks bestuur; plv. M. van Dijk)
- namens de raad: de heren J. Berghuis en H.T. Hoiting (plv. A.R. Wijnstra)

Financieel belang

De deelnemende gemeenten betalen aan Ability een vaste bijdrage van in totaal € 243.000. Daarnaast betalen we op basis van het geraamde tekort in de begroting een voorschot. De ontwerpjaarrekening wijkt positief af ten opzichte van het geraamde tekort, dit zal leiden tot een terugbetaling in 2014.

Ontwikkelingen

In november 2012 is in nauwe samenwerking tussen Werkplein Noord-Groningen en Ability gestart met een gezamenlijk Test- en Trainingscentrum (TTC), eerst in Wehe den Hoorn en later ook in Uithuizen. Doelstelling is om alle werkzoekenden die niet direct naar regulier werk kunnen in het TTC deel te laten nemen aan een traject voor het opdoen van werknemersvaardigheden, werkervaring, trainingen en bepalen van competenties. In 2013 is het trainingscentrum doorontwikkeld. De verbouwing is gereed gekomen. De deelnemers ontvangen nu gedurende een periode van 13 weken een intensieve training. Vanaf de start bleek al direct dat met deze intensieve begeleiding van de deelnemers een prima resultaat wordt gehaald. Ook binnen Ability doen werkzoekenden werkervaring op binnen de verschillende afdelingen.

Met de komst van de Participatiewet zal per 1 januari 2015 de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) worden afgeschaft. Nieuwe instroom bij Ability is dan niet meer mogelijk. De wettelijke rechten en plichten van de bestaande Sw-werknemers blijven in stand. De wachtlijst voor een plaats binnen de sociale werkvoorziening zal ook komen te vervallen.

Met de afschaffing van de Wsw vervalt ook de rijksbijdrage Wsw. Deze middelen worden overgeheveld naar het gebundelde re-integratiebudget Participatiewet. Wel zal er door het rijk in verband met de bezuinigingsdoelstelling een zgn. 'efficiencykorting' worden doorgevoerd.

Afvalbeheer Regio Centraal Groningen (ARCG)

Besluit tot deelname

Uw raad heeft in 1985 besloten tot deelname in de gemeenschappelijke regeling ARCG. In de raadsvergadering 20 september 2001 is besloten tot continuering van de gemeenschappelijke regeling.

Deelnemers

De gemeenten Bedum, Groningen, Haren, Grootegast, Leek, Marum, Ten Boer en Zuidhorn.

Doel

Het samenwerkingsverband heeft tot doel de behartiging van de belangen van preventie en het op milieuhygiënisch verantwoorde wijze beheren van (afval)stoffen afkomstig van de gemeenten uit de regio, het bevorderen van overheidsinvloed op de sturing van afvalstoffen en het ketenbeheer, en mogelijk andere milieu- en reinigingstaken.

Bestuurlijke deelneming

Per gemeente zit er één lid (door de raad aan te wijzen) in het algemeen bestuur. Namens de gemeente Bedum heeft zitting in het algemeen bestuur de portefeuillehouder dhr. E. Zwart.

Financieel belang

In 2013 is een bijdrage van € 439.288 betaald voor verwerking van huisvuil, GFT en grof huisvuil.

Ontwikkelingen

In 2013 is een pilot uitgevoerd ten aanzien van inzameling van drankenkartons via nascheiding bij de verwerkingsinstallatie van Attero (v/h Vagron). Omdat de resultaten daarvan positief zijn is de pilot gecontinueerd t/m februari 2014. Ook het kunststofafval is in 2013 via nascheiding in de verwerkingsinstallatie apart verwerkt. Voor 2013 is de tariefstijging beperkt gebleven tot 0,27%. De trend is dat de hoeveelheid te verwerken huishoudelijk afval in de scheidings- en vergistingsfabriek van Attero dalende is. De ARCG-gemeenten hebben het contract met Wecycle voor de inzameling, opslag en handling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur gecontinueerd.

Vennootschappen

Deelnemingen als gevolg van verkoop aandelen Essent

De aandelen van het productie- en leveringsbedrijf van Essent zijn in 2009 verkocht. Onderdeel van de transactie was dat gemeenten aandeelhouder werden van meerdere deelnemingen. In onderstaande tabel staat weergegeven welke nieuwe deelnemingen de gemeente Bedum heeft gekregen, de boekwaarde van de deelneming en een toelichting op de verschillende deelnemingen.

Deelneming	Boek-waarde	Toelichting
Enexis Holding N.V.	€ 12.660,47	Essent is opgesplitst in Netwerkbedrijf en een Productie- en Levering Bedrijf. Het netwerkbedrijf blijft in handen van gemeenten en provincies. Het doel van deze N.V. is: <ul style="list-style-type: none"> a. het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water. b. het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie. c. het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld. d. Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.
Vordering op Enexis B.V.	€ 14,24	Het overnemen van het netwerk door Enexis kon door Enexis niet bekostigd worden. Daarom heeft Essent haar een lening verstrekt. Deze lening is buiten de deal met RWE gehouden. De aandeelhouders hebben deze lening overgenomen.
Verkoop Vennootschap B.V.	€ 14,24	Ter verzekering van eventuele schadeclaims is een bedrag uit de deal voor een bepaalde tijd apart gezet. Indien er binnen deze termijn geen schadeclaims worden ingediend, valt deze deelneming vrij.
Attero	€ 2.450,41	De aandeelhouders van Essent waren al indirect aandeelhouder van Essent Milieu en zijn na de deal met RWE rechtstreeks aandeelhouder van Essent Milieu Holding N.V. (naamswijziging 1-1-2010; Attero) geworden.
Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.	€ 5.309,23	De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang in EPZ (ondermeer eigenaar van kerncentrale Borssele) niet mocht verkopen. Daarom is dit deel van Essent in handen gebleven van de oud-aandeelhouders van Essent.
CBL Vennootschap B.V.	€ 14,24	Deze vennootschap beheert een CBL-fonds die ervoor zorgt dat de verkoop op een adequate manier wordt afgehandeld. Deze vennootschap creëert de noodzakelijke randvoorwaarden voor een maximalisatie van de verkoop-opbrengst en een optimale (financiële) risicoafdekking.
Claim Staat Vennootschap B.V.	€ 14,24	Er loopt nog een procedure tussen Essent en de Staat der Nederlanden. Deze BV draagt zorg voor de afwikkeling van deze procedure.

Bank Nederlandse Gemeenten

Bedum bezit 5.265 aandelen BNG met een nominale waarde van € 2,50 per stuk.

Door middel van de aandeelhoudersvergadering kan de gemeente invloed uitoefenen op het beleid van de BNG. De BNG keert jaarlijks een dividend uit. In 2013 is hiervoor een bedrag ontvangen van € 7.845. De aandelen BNG zijn voor € 11.945 opgenomen op de balans. Gelet op de hoogte van de jaarlijkse dividenduitkering is de marktwaarde van de aandelen vele malen hoger dan de balanswaarde. De aandelen zijn echter niet verhandelbaar.

N.V. Waterbedrijf Groningen

De gemeente bezit 5 aandelen (nummers 6, 7, 8, 151, 152) van de N.V. Waterbedrijf Groningen. De aandelen hebben een nominale waarde van € 453,78 (per aandeel). De aandelen zijn tegen deze waarde op de balans opgenomen. Door middel van de aandeelhoudersvergadering kan de gemeente invloed uitoefenen op het beleid van het waterbedrijf. Op grond van de statuten kan aan de aandeelhouders een winstuitkering worden gedaan. Net als de laatste jaren, is er in 2013 geen winstuitkering uitgekeerd. Dit heeft te maken met het beleid van het waterbedrijf om het tarief zo laag mogelijk te houden voor de gebruikers.

Stichtingen

Stichting De Beemden

Besluit tot deelname

In 1991 is door uw raad besloten deel te nemen in de Stichting De Beemden. In 2010 is besloten vooralsnog geen lid voor te dragen voor benoeming in het bestuur van Stichting “De Beemden”.

Deelnemers

De gemeente Bedum en minimaal twee natuurlijke personen.

Doel

De stichting stelt zich ten doel de exploitatie van:

- een zwembad in de gemeente Bedum;
- andere sportaccommodaties in de gemeente Bedum.

Bestuurlijke deelneming

Het bestuur van de stichting bestaat uit minimaal drie leden. Ons college heeft op 27 april 2010 besloten vooralsnog geen lid voor te dragen voor benoeming in het bestuur van stichting “De Beemden”. Dit heeft vooral te maken met het behoud van een onafhankelijke positie van het betreffende collegelid (portefeuillehouder sportzaken).

Financieel belang

In de jaarrekening 2013 is een bijdrage van € 85.627 aan de stichting verantwoord. Aan de stichting zijn twee geldleningen verstrekt. Boekwaarde per 31-12-2013 is € 22.875,25 (saldo van de twee leningen).

Ontwikkelingen

Eind 2013 is door de gemeenteraad besloten tot vervanging van de technische installatie in sportcomplex “De Beemden”. Na ampel beraad is besloten om bij de vervanging van de installaties gebruik te maken van de duurzame variant, te weten industriële restwarmte van FrieslandCampina Domo. Uitvoering van de vervanging staat voorlopig gepland voor het derde kwartaal van 2014.

3.2.7 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, milieu, verkeer en openbare ruimte, cultuur, sport en recreatie en economische structuur. Met grondbeleid kan op (onderdelen van) die programma's gestuurd worden; grondbeleid is een middel om ruimtelijk en sectoraal beleid te verwezenlijken. Tevens heeft grondbeleid een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente.

In deze paragraaf komen de ontwikkelingen in 2013, de stand van zaken van de verschillende exploitaties en de mogelijke risico's aan de orde.

Ontwikkelingen in 2013

Per 1 juli 2008 is als onderdeel van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) de Grondexploitatiewet in werking getreden. De centrale doelstelling van deze wet bij particuliere grondexploitatie een verbetering van het gemeentelijke kostenverhaal en de versterking van de gemeentelijke regie bij locatieontwikkeling te realiseren. Uitgangspunt is de verplichting tot kostenverhaal; de gemeente mag hier niet meer van afzien, de kosten moeten verhaald worden op de particuliere ontwikkelaar. In 2013 zijn er geen ontwikkelingen geweest die tot acties op grond van de Grondexploitatiewet nodig waren.

Stand van zaken

In onderstaand overzicht "toelichting op de complexen" zijn lopende en komende exploitaties opgenomen met onder andere de financiële stand van zaken. In het overzicht "toelichting bestemmingsreserves" wordt een overzicht van de bestemmingsreserve Herstructurering en van de bestemmingsreserve 'Bovenwijkse kosten' gegeven.

Toelichting op de complexen

Complex	Ter Laan 4 Bedum
Looptijd	2008 t/m 2020
Status	in exploitatie

Complexbeschrijving

In het uitbreidingsplan Ter Laan 4 worden maximaal 350 woningen gebouwd in verschillende categorieën; dit is het maximum op grond van de voorschriften van het bestemmingsplan. Voor de realisatie wordt samengewerkt met woningstichting Wierden en Borgen en twee marktpartijen, namelijk Plegt Vos en VDM. De gronden zijn eigendom van de gemeente; met de marktpartijen zijn overeenkomsten gesloten over uitgifteprijsen, tempo van uitgifte, differentiatie etc.

Doelstelling

Realisatie van woningbouw om te voorzien in de woningbehoefte conform de uitgangspunten van het Woonplan en de Regiovisie Groningen-Assen 2030. Financieel het genereren van middelen om bij te dragen aan de herstructurering van binnenstedelijke projecten.

Wat hebben we gedaan in 2013?

De start van de uitgifte is geweest in 2008. De resultaten tot en met 2013 zijn:

- Particuliere kavels (vrijstaande woningen, uitgifte door de gemeente): van de nu in verkoop zijnde 29 kavels zijn 21 verkocht.
- Projectmatige bouw: Plegt-Vos heeft totaal 46 woningen verkocht, VDM 10 woningen, aan Groothuis zijn 10 kavels overgedragen.
- Door woningstichting Wierden en Borgen zijn 26 woningen gebouwd.

Totaal gaat dus om circa 110 woningen.

Financieel

De oorspronkelijke exploitatieopzet die door uw raad is vastgesteld op 20 december 2007, gaat uit van een sluitende gemeentelijke exploitatie. De door uw raad inmiddels vastgestelde actualisatie grondexploitatie per 31 december 2013 gaat ook uit van een sluitende exploitatie.

Risico's

De wereldomvattende economische crisis heeft zijn invloed op de woningmarkt in Bedum. De verkoop van woningen stagneert hierdoor. In de actualisatie van de exploitatie is rekening gehouden met een vertraagde uitgifte, de looptijd is op grond van de huidige inzichten nu tot en met 2020, echter het is niet ondenkbaar dat deze in de toekomst waarschijnlijk nog verder kan oplopen. In 2012 zijn binnen de Regio Groningen-Assen woningbouwafspraken vastgesteld.

In de samenwerkingsovereenkomst met Plegt-Vos is vastgelegd dat vertragingen in de uitgifte en dus de oplopende rentelast, wordt opgenomen in de actualisatie van de exploitatie. Mocht dit leiden tot een niet sluitende exploitatie, dan wordt het tekort afgedekt binnen de voorwaarden van het samenwerkingscontract. Een oplossing kan zijn dat door extra dotaties in de exploitatie deze dan weer sluitend wordt gemaakt. Het financiële risico wordt daarmee beperkt. Echter, hierdoor kan de uitgifteprijs stijgen waardoor het risico van verdere vertraging kan optreden, daardoor weer verder stijgende rentelast etc. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de exploitatie sluitend blijft dan wel sluitend gemaakt kan worden.

Complex	Locatie Vogelzang / gemeentelijke kwekerij
Looptijd	2008 t/m 2015
Status	in exploitatie

Complexbeschrijving

Het plan bestaat uit het slopen en saneren van de bodem van een voormalige bedrijfsbebouwing (laatstelijk gebruikt en in eigendom van trailerbouw Vogelzang) en het geschikt maken voor woningbouw inclusief het achterliggend terrein van de voormalige gemeentelijke kwekerij.

Doelstelling

Door het verdwijnen van het bedrijf in een gebied met overwegend woonbestemming en het saneren van de vervuilde bodem en sloten wordt een positieve impuls aan de kwaliteit van de woonomgeving gegeven. De locatie wordt ingevuld met 5 vrije sector woningen op vrij uit te geven kavels (particuliere opdrachtgeverschap) en 15 levensloopbestendige (koop)woningen. De bestaande voormalige bedrijfswoning Boterdiep Oz 19 is separaat verkocht. Deze is gesloopt en hier is ook een nieuwe vrijstaande woning gebouwd.

Wat hebben we gedaan in 2013?

- De verkoop van de vrije sector kavels is in 2010 gestart: alle kavels zijn inmiddels verkocht.
- De sloop, de sanering en het bouwrijp maken is afgerond; het woonrijp maken zal starten als de bouw van de woningen gereed is.
- De Woningstichting Wierden en Borgen is bezig met het voorbereiden van de bouwplannen voor de 15 levensloopbestendige woningen. Fase 1 van dit plan wordt waarschijnlijk in de loop van 2014 op de markt gebracht. De kavels zijn afgenomen.

Financieel

De oorspronkelijke exploitatieopzet die door uw raad is vastgesteld op 24 januari 2008, gaat uit van een sluitende exploitatie. De actualisatie van de exploitatie per 31 december 2013 laat een sluitende exploitatie zien.

Risico's

Nu de sanering en het bouwrijp maken zijn afgerond, zijn de financiële risico's voor die aspecten ook beëindigd. Het risico van vertraagde verkoop is ook niet meer aanwezig. Het enige financiële risico is dat door vertragingen in de bouw het woonrijp maken in tijd opschuift, waardoor de werkzaamheden door prijsstijgingen niet meer binnen de geraamde budgetten passen. Ook zullen er tussentijdse werkzaamheden voor het woonrijp maken moeten worden uitgevoerd vanwege de bereikbaarheid van de gereed zijnde woningen. De extra kosten kunnen zo mogelijk worden opgevangen door versobering van de werkzaamheden.

Complex **Bedrijvenpark Boterdiep fase 1 Bedum**
Looptijd **2002 t/m 2015**
Status **in exploitatie**

Complexbeschrijving

Het aanleggen van een bedrijventerrein met nieuwe ontsluiting over het Boterdiep naar de Groningerweg.

Doelstelling

Ruimte creëren voor vestiging, verplaatsing of uitbreiding van bedrijven en hiermee een impuls geven aan de lokale economie en zo mogelijk door verplaatsing van bedrijven knelpunten binnen woongebieden te kunnen oplossen. Tevens door de aanleg van een nieuwe brug het verbeteren van de bereikbaarheid van het bestaande en nieuwe bedrijventerrein en het verminderen van de verkeersoverlast op de bestaande routes.

Wat hebben we gedaan in 2013?

Er resteert nog 1 te verkopen kavel. Deze is wel in optie gegeven, maar dit heeft nog geen concreet resultaat opgeleverd.

Financieel

De actualisatie van de grondexploitatie per 31 december 2013 is door uw raad vastgesteld. De actualisatie laat een tekort zien. Het tekort van de exploitatie bedraagt € 41.678, in 2012 is al een voorziening gevormd van € 25.837. Ten laste van de jaarrekening 2013 is de voorziening verhoogd met € 15.841,-. De benodigde kredieten zijn aangepast.

Risico's

Op dit moment is 1 kavel nog niet verkocht. De financiële risico's zijn daarmee beperkt.

Complex **Bedrijvenpark Boterdiep fase 2 Bedum**
Looptijd **2008 t/m 2015**
Status **in exploitatie**

Complexbeschrijving

Het aanleggen van een bedrijventerrein (vervolg van fase 1).

Doelstelling

Ruimte creëren voor vestiging, verplaatsing of uitbreiding van bedrijven en hiermee een impuls geven aan de lokale economie en zo mogelijk door verplaatsing van bedrijven knelpunten binnen woongebieden te kunnen oplossen.

Wat hebben we gedaan in 2013?

De kavelverkoop is in 2009 gestart. In 2013 zijn geen kavels verkocht, nu zijn nog twee kavels beschikbaar. Van de woon-/werkkavels zijn totaal 3 verkocht en zijn dus nog 3 beschikbaar waarvan 1 in optie.

Financieel

De actualisatie van de exploitatieopzet is inmiddels door uw raad vastgesteld. De actualisatie sluit met een tekort. Om het tekort af te dekken is ten laste van de jaarrekening 2013 een voorziening ad € 39.705,- opgenomen. Alle kredieten voor de werkzaamheden zijn door uw raad geactualiseerd.

Risico's

De meeste kavels zijn verkocht. De resterende kavels kennen planologische restricties (zichtlocatie en kantoorlocatie aan het Boterdiep -de zogenaamde Appelhof), waardoor de verkoopbaarheid kleiner is te noemen; omdat er nu geen andere mogelijkheden meer zijn, neemt de belangstelling voor deze kavels wellicht toe. Risico bij achterblijvende afname is dat de rente oploopt.

Complex **Terrein voormalige gasfabriek**
Looptijd **2009 t/m 2015**
Status **lopend krediet (gronden; geen exploitatieopzet)**

Complexbeschrijving

Het plan bestaat uit het slopen en saneren van de voormalige gasfabriek met kantoorgebouw. Daarna het terugbouwen van appartementen in de koop- en huursector. In dit project wordt voor de sanering samengewerkt met de Provincie Groningen en Essent, en voor de ontwikkeling van het bouwplan met woningstichting Wierden en Borgen.

Doelstelling

Het opruimen van een vervuild voormalig bedrijfsterrein en het realiseren van appartementen in verschillende sectoren.

Wat hebben we gedaan in 2013?

De sanering is in 2009 aanbesteed en in 2010 uitgevoerd; de grondwatersanering loopt ook in 2013 door. In 2010 is de planvoorbereiding gestart; het bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk. Het bouwplan is inmiddels tot een concreet plan uitgewerkt, maar de woningstichting heeft recent besloten van de aanvraag om een omgevingsvergunning af te zien.

Financieel

De exploitatieopzet is vastgesteld in uw raad van december 2009. Door de financiële bijdragen van de provincie, het rijk en Essent, de opbrengsten van verkoop van grond en een eigen bijdrage van € 400.000 is een sluitende exploitatie voorzien.

Risico's

De financiële risico's zijn voorlopig beperkt. Met de provincie en Essent is een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de financiële bijdragen en afdekking van de mogelijke risico's worden geregeld. Met woningstichting Wierden en Borgen zullen we gaan onderhandelen over de contractuele afwikkeling van hun besluit.

Complex **Bedrijfslocatie Noordwolderweg te Bedum (De Plank)**
Looptijd **2013 t/m 2015**
Status **planvorming**

Complexbeschrijving

Het plan bestaat uit het slopen en saneren van de bodem van een voormalige bedrijfsbebouwing en het geschikt maken voor woningbouw. De herontwikkeling is een particulier initiatief.

Doelstelling

Opruimen en saneren van een voormalige bedrijfslocatie.

Wat hebben we gedaan in 2013?

Het initiatief voor de ontwikkeling van plannen ligt bij een ontwikkelaar. In 2012 is overleg geweest over de invulling, kwaliteit van het te ontwikkelen plan etc. Het plan is door de ontwikkelaar in 2013 op haalbaarheid getoetst; de uitkomst is positief en het planologisch traject zal in 2014 worden gestart.

Financieel

Inzet is een particuliere ontwikkeling met een gemeentelijke bijdrage voor overname van de openbare infrastructuur. Deze bijdrage is gereserveerd in de bestemmingsreserve Herstructurering. Voor het plan is ook nog een provinciale bijdrage ISV beschikbaar.

Risico's

Omdat het een particuliere ontwikkeling betreft, loopt de gemeente geen direct financieel risico. Eventuele kosten worden verhaald door het sluiten van een overeenkomst en anders door het maken van een exploitatieplan dat dan gelijktijdig met het bestemmingsplan vastgesteld moet worden.

Complex **Centrumplan Bedum / nieuwbouw Bederawalda**
Looptijd **2010 t/m 2018**
Status **geen exploitatieopzet**

Complexbeschrijving

We creëren hier een aantrekkelijk centrum waarmee het economisch draagvlak daarvan wordt versterkt. Dit wordt beoogd door het vervangen en bijbouwen van winkel- en maatschappelijke voorzieningen in het centrumgebied om de winkelveorzieningen voor zover mogelijk te kunnen concentreren, het creëren van een kwalitatief hoogwaardig openbaar gebied. Een parallelle ontwikkeling daarbij is het vervangen van het huidige woongebouw Bederawalda door eigentijdse appartementen en grondgebonden woningen in de koop- en huursector.

Doelstelling

Het versterken van het kwaliteitsniveau van de voorzieningen in Bedum, het versterken van de lokale economie door het mogelijk concentreren van de winkelveorzieningen, het verbeteren van de verkeerskundige structuur van Bedum, bereikbaarheid van het centrum en het toevoegen van parkeervoorzieningen en eventueel toevoegen van woningen aan de woningvoorraad. De nieuwbouw van Bederawalda is ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de woningvoorraad. De combinatie geeft een wederzijdse versterking.

Wat hebben we gedaan in 2013?

Sinds begin 2010 wordt er gewerkt aan concrete plannen. In 2011 heeft de architectenselectie voor de nieuwbouw van Bederawalda plaatsgevonden (opdrachtgever is woningstichting Wierden en Borgen en stichting seniorenhuisvesting Bederawalda). Dit plan is in 2013 verder uitgewerkt tot een definitief plan. Over de verdere uitwerking van de andere centrumplannen is regelmatig contact geweest met ondernemers; dit heeft in 2013 nog niet geleid tot concrete plannen. Overigens is de rol van de gemeente conform eerdere besluiten vooral faciliterend en regisserend. Met de huisartsen is een intentieovereenkomst afgesloten over de locatie voor een gezondheidscentrum.

Financieel

De plannen zijn nog in ontwikkeling. Bij de uitwerking wordt een financiële paragraaf en exploitatie opgesteld. Voor de nieuwbouw op de locatie van Bederawalda is een samenwerkingsovereenkomst met Wierden en Borgen afgesloten.

Risico's

Omdat er nog geen daadwerkelijke investeringen zijn gedaan, zijn de risico's nihil. Voor de verhuur van het pand De Vliet 6 zijn contracten met meerdere huurders afgesloten. In het pand De Vliet 8 is een gebruiker gehuisvest (anti-kraak).

Complex **Folkerda**
Looptijd **2010 t/m 2020**
Status **nog niet in exploitatie**

Complexbeschrijving

Het realiseren van een nieuwe uitbreidingslocatie aan de west- en/of oostzijde van Bedum.

Doelstelling

Realisatie van woningbouw om te voorzien in de woningbehoefte conform de uitgangspunten van het Woonplan en de Regiovisie Groningen-Assen 2030. Financieel het genereren van middelen om bij te dragen aan de herstructurering van binnenstedelijke projecten.

Wat hebben we gedaan in 2013?

In 2013 zijn er geen ontwikkelingen geweest. Gezien de huidige marktomstandigheden ten aanzien van woningbouw en op basis van de woningbouwafspraken in het verband van de Regio Groningen-Assen, is duidelijk geworden dat het aan snee brengen van een nieuw uitbreidingsgebied niet voor 2030 aan de orde zal zijn.

Financieel

Aan de westzijde van Bedum (het beoogde gebied Folkerda) zijn de gronden grotendeels in het bezit van de gemeente. Deze gronden zijn gesplitst naar hun toekomstige beoogde bestemming. De kosten van aankoop van gronden die in de toekomst voor een transitie naar woningbouw in aanmerking komen, worden t.z.t. in de grondexploitatie opgenomen. Omdat duidelijk is dat het in exploitatie nemen van de gronden voor woningbouw na 2030 zal plaatsvinden, is boekwaarde in 2012 bijgesteld naar de agrarische waarde.

Risico's

Omdat de boekwaarde van de gronden in gemeentebezit is teruggebracht naar de agrarische waarde, is het financieel risico vrijwel geheel beperkt.

Toelichting op de bestemmingsreserves

Complex	Bestemmingsreserve Herstructurering
Looptijd	2008 t/m 2020
Status	in uitvoering

Complexbeschrijving

Bij vaststelling van het woonplan in 2002 is door uw raad besloten een reserve Herstructureringsfonds in het leven te roepen. Hierin worden opbrengsten uit de grondexploitatie van (in ieder geval) de uitbreidingsgebieden gestort, worden incidentele baten uit andere grondexploitaties gestort en worden (andere) opbrengsten uit verkoop van onroerende goederen toegevoegd.

Doelstelling

Het kunnen bijdragen in financieel niet sluitende grondexploitaties van (her)ontwikkelingslocaties (de zogenaamde bovenplanse verevening).

Wat hebben we gedaan in 2013?

Aan de bestemmingsreserve zijn in 2013 geen toevoegingen gedaan. Conform het besluit bij de actualisatie van de grondexploitatie Ter Laan 4 worden de toevoegingen van verkopen aan deze bestemmingsreserve binnen de grondexploitatie gehouden.

Aan de bestemmingsreserve zijn onttrokken de kosten voor het krediet 'voorlopige plankosten Bederawalda/centrum).

Financieel

Het saldo van het fonds bedraagt per 31 december 2013 € 1.070.580.

Risico's

De bestemmingsreserve mag geen negatieve stand krijgen. Het financieel risico is dat de vulling door achterblijvende verkopen langzamer gaat en dat daardoor de beoogde bijdrage aan andere projecten (o.a. centrumplan) onder druk komt te staan. Het gevolg kan dan zijn dat andere (her)ontwikkelingslocaties niet tot realisering kunnen worden gebracht.

Complex	Bestemmingsreserve Bovenwijkse kosten
Looptijd	2008 t/m 2020
Status	in exploitatie

Complexbeschrijving

De bestemmingsreserve Bovenwijkse kosten wordt per bestemmingsplan (dus per grondexploitatie) gevormd en beheerd.

Doelstelling

Door een opslag op de uitgifteprijs wordt de bestemmingsreserve Bovenwijkse kosten gevoed om hieruit kosten te kunnen dekken die buiten het betreffende plangebied worden gemaakt.

Wat hebben we gedaan in 2013?

- Uit de grondverkoop Bedrijvenpark Boterdiep fase 1 en fase 2 en Vogelzang zijn geen bedragen meer toegevoegd
- Uit de grondverkoop Ter Laan 4 is een bedrag van € 6.610,- toegevoegd.

Financieel

Per 31 december 2013 bedraagt de bestemmingsreserve Bovenwijkse kosten:

-	Bedrijvenpark Boterdiep fase 1	€ 59.979,--
-	Bedrijvenpark Boterdiep fase 2	€ 48.373,25
-	Ter Laan 4	€ 93.087,50
-	Vogelzanglocatie	€ 15.121,--
		----- +
-	Totaal	€ 216.560,75

Risico's

Door tegenvallende verkoopresultaten verlopen de toevoegingen aan het fonds langzamer. Omdat hier grotendeels nog geen verplichtingen tegenover staan, heeft dit voorlopig geen financiële gevolgen.

3.2.8 Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

Op 1 oktober 2012 is de wet Revitalisering Generiek Toezicht van kracht geworden. Deze wet bevat een aantal fundamentele wijzigingen van het interbestuurlijk toezicht. Kernpunt van de nieuwe wet is o.a. dat het toezicht van rijk op provincies en van provincies op gemeenten en waterschappen soberder wordt en meer op risicoanalyse is gericht. Een ander belangrijk punt is, dat het in eerste instantie niet aan de toezichthouder, maar het aan vertegenwoordigende organen als gemeenteraad en Provinciale Staten is om in het kader van de horizontale verantwoording toezicht te houden op de uitvoering van taken (vooral taken in medebewind) door de colleges. Uitgaande van deze primaire rol voor de gemeenteraden, past de provincie terughoudendheid. “De provincie moet niet meer willen weten dan de gemeenteraad behoort te weten” is dan het motto.

Het accent is komen te liggen op volgende de toezichtgebieden: Financiën, Wabo, Ruimtelijke Ordening, Archief en Huisvesting Statushouders. Naar verwachting zal in 2014 daaraan het gebied ‘samenwerken in waterketen’ aan toe worden gevoegd. In het algemeen verwacht de provincie dat 2x per jaar in de P&C-cyclus (bij de begroting en bij het jaarverslag) zou moeten worden gerapporteerd. Niet de hele inhoud van het toezicht, maar wel een compilatie van de resultaten / management-samenvatting. In elk geval wordt in het verslag voor alle beleidsterreinen een conclusie gegeven over de uitkomsten van het toezicht. Door de provincie wordt verwacht dat de gemeenten de resultaten benoemen van de bovengenoemde beleidsterreinen en daarbij ook aangeven of ze dat goed, matig of slecht doen. Om dit te beoordelen zijn tevens beoordelingscriteria vastgesteld. Deze zijn reeds bij de jaarrekening 2012 separaat aan u voorgelegd.

Financiën

Goed
<ol style="list-style-type: none">1. Geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn in evenwicht. GOED2. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd. GOED3. Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel kunnen beïnvloeden. Uiteraard is er aandacht voor het regeerakkoord met de daarin opgenomen bezuinigingen en taakdecentralisaties. Deze kunnen van grote invloed zijn op de toekomstige financiële huishouding van de gemeente. GOED

De begroting is voor het jaar 2014 structureel sluitend. Als gevolg van de aanvullende rijksbezuinigingen dreigen er echter meerjarige tekorten. Middels een door de raad vastgesteld maatregelenpakket verwachten wij deze tekorten te kunnen opvangen.

Gelet op de zeven, samen met de provincie opgestelde, toets criteria kunnen we stellen dat we op al deze criteria **goed** scoren. Voor wat betreft het criterium onderhoud kapitaalgoederen kan nog worden opgemerkt dat momenteel wordt gewerkt aan de opstelling van een nieuw wegenbeheersplan voor de periode 2014-2018. In 2013 is het nieuwe beheersplan voor de Openbare Verlichting met de bijbehorende middelen vastgesteld.

Op basis van bovenstaande gegevens komen wij tot de conclusie dat wij, ten tijde van de toetsing van de jaarrekening 2013, de taak op het gebied van financiën **goed** uitvoeren.

WABO

Goed

Beleid, probleem- /risicoanalyse

1. Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhaving-beleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar) is beschikbaar voor GS.

Resultaat: **GOED**

2. Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit. Resultaat: **GOED**
3. Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid en brandveiligheid) en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan de prioritaire RO belangen: veiligheid/gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie. Resultaat: **GOED**

Jaarprogramma

4. Voor 1 januari is het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vth-taken vastgesteld door B&W (*vastgesteld op 3 december 2013*) en beschikbaar voor GS. Het programma wordt aangeboden aan de raad. Resultaat: **GOED**
5. Jaarprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering. Resultaat: **GOED**
6. In jaarprogramma zijn vwb vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor risicovolle activiteiten beschreven. *Dit is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2014.* Resultaat: **GOED.**

Jaarverslag

7. Voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli, is het jaarverslag vth-taken aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS. *Het jaarverslag 2013 is op 4 februari 2014 door B&W vastgesteld en aansluitend voor de raad ter inzage gelegd en naar GS gestuurd.* Resultaat: **GOED.**
8. Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering jaarprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en/of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden. Resultaat: **GOED**

De verbeteractie om bij het onderdeel 'jaarprogramma sub 4' uiteindelijk de status "goed" te verwerven bestaat uit het tijdig opleveren van het programma. Voor 2014 is het jaarprogramma op 3 december 2013 vastgesteld.

Archeologie en monumenten

Op grond van de Monumentenwet en het Besluit ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen aandacht besteed aan de archeologische en cultuurhistorische waarden van het plangebied, waarmee deze waarden worden geborgd in het bestemmingsplan. Vergunningaanvragen voor rijksmonumenten worden ter advisering voorgelegd aan de gemeentelijke monumentencommissie. De VTH taken maken integraal onderdeel uit van het jaarprogramma en jaarverslag. De gemeente voldoet daarmee in voldoende mate aan de wettelijke eisen die ten aanzien van cultuurhistorie, archeologie en monumenten gelden.

Ruimtelijke Ordening

Het interbestuurlijk toezicht op het terrein van de ruimtelijke ordening gaat nadrukkelijk niet over het toezicht op de naleving van de provinciale omgevingsverordening. Hier wordt niet (achteraf) op toegezien in het kader van het IBT, maar via de provinciale toezichtmogelijkheden op grond van de Wro en het Bro (overleg, zienswijze, reactieve aanwijzing of beroep).

Goed

Bestemmingsplan en beheersverordening:

1. Voor het gehele grondgebied (99%) gelden actuele en aangepaste plannen / verordeningen. Gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag uitvoering Wro-taken aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. Resultaat: **GOED**

Toezicht en handhaving

2. voor 1 januari is het jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. Resultaat: **GOED**
3. Gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. Resultaat: **GOED**

Archief

Archiefwet, Archiefverordening en Wet revitalisering generiek toezicht

De Archiefwet 1995 bepaalt in artikel 30 lid 1 dat het college van burgemeester en wethouders zorgdraagt voor de archiefbescheiden van een gemeente. Zorg(dragen) betekent binnen het wettelijk kader de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de naleving van de bepalingen die in de archiefwetgeving ten aanzien van het vormen en beheren van archiefbescheiden zijn gesteld. In de Archiefverordening van de gemeente Bedum 1996 is voorts vastgelegd dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum tenminste eenmaal per twee jaar verslag doet aan de gemeenteraad over de uitvoering van deze zorgplicht.

Met de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet rgt) per 1 oktober 2012 is de horizontale verantwoording van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake genoemde zorgplicht nog eens herbevestigd en geaccentueerd. Door de Wet revitalisering generiek toezicht is het verticale archieftoezicht vanuit de provincie meer op afstand komen te staan en dient het horizontale archieftoezicht binnen een gemeente te worden versterkt. De verantwoording van het college aan de raad van de gemeente Bedum vindt nu voor de tweede keer in de huidige vorm plaats.

Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) gemeentelijke archiefketen

Ter ondersteuning van de verantwoordingsplicht van het college van B&W en gelet op de wijzigingen in het (archief)toezicht, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een instrumentarium ontwikkeld, de zogeheten Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) gemeentelijke archiefketen. Het instrumentarium – in feite een vragenlijst over de kritieke punten van het archiefbeheer – kan niet alleen worden gebruikt bij de verantwoording van het college aan de gemeenteraad, maar ook ten behoeve van de verantwoording van de gemeente aan de externe toezichthouder (de provincie) en de burger.

De tien hoofdvragen van de Kritische Prestatie Indicatoren gemeentelijke archiefketen – hierna Vragenlijst archief-KPI's – zijn niet vrijblijvend, maar verplicht. Zij zijn afgeleid van de voor gemeenten geldende artikelen in de Archiefwet, het Archiefbesluit en/of de Archiefregeling. Door het invullen van de Vragenlijst archief-KPI's kan worden bepaald of een gemeente aan de archiefwettelijke eisen voldoet, en wanneer niet of er in zo'n geval dan sprake is van taakverwaarlozing. In het geval van taakverwaarlozing zonder adequaat verbeterplan kan de provinciale toezichthouder alsnog ingrijpen.

Cruciale thema's en (interne) beoordeling

Op basis van een risicoanalyse heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen uit de tien KPI-hoofdvragen vier cruciale thema's gekozen als focus voor het toezicht – zoals deze thema's overeenkomen met de aanbevelingen van de VNG. Wanneer aan ieder van de vier thema's wordt voldaan, zal de provincie de gemeente als 'goed' beoordelen. Als aan tenminste één van de vier niet wordt voldaan, is er sprake van taakverwaarlozing en zal de beoordeling 'slecht' zijn. Wanneer dit laatste echter tot aantoonbaar lage risico's leidt en/of vergezeld gaat van een adequaat verbeterplan, wordt als beoordeling 'matig' aangehouden. Bij de kwalificatie 'slecht' zullen de landelijke beleidskaders voor indeplaatsstelling en schorsing/vernietiging in werking treden, welke uiteindelijk

tot ingrijpen kunnen leiden. Het verslag van de verantwoording en interne beoordeling vormt, als bewijs van de interne beheersing, de belangrijkste informatiebron voor het provinciale toezicht. Afgesproken is dat voor de juiste interpretatie ook de onderliggende, ingevulde Vragenlijst archief-KPI's beschikbaar komt voor de provincie. De conceptbeoordeling van de interne beheersing van de vier thema's wordt vervolgens eerst ambtelijk aan de gemeente voorgelegd, zodat eventuele misverstanden of onvolkomenheden kunnen worden weggenomen. Daarna stelt de provincie de beoordeling officieel vast.

Hieronder zal op basis van de ingevulde Vragenlijst archief-KPI's worden aangegeven hoe de gemeente Bedum zichzelf beoordeelt voor wat betreft het voldoen aan de archiefwettelijke eisen (zowel op het niveau van een thema als van een indicator). Overeenkomstig de indeling van de provincie zullen de KPI's telkens binnen een thema (of: thema's) worden geplaatst. De beoordeling als zodanig kan niet los worden gezien van de voorgestelde verbetermaatregelen.

De ingevulde Vragenlijst Archief-KPI's, de voorgestelde verbetermaatregelen en het Toelichtende verslag zullen nog ter inzage voor uw raad worden gelegd.

MATIG
<p>Thema 1 – Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem. MATIG</p> <p>KPI 1: Lokale regelingen - Voldoen de gemeentelijke regelingen aan de wettelijke eisen? MATIG</p> <p>KPI 2: Interne kwaliteitszorg en toezicht - Werkt de gemeente structureel aan de kwaliteit(verbetering) van haar informatiehuishouding? MATIG</p> <p>KPI 9: Rampen, calamiteiten en veiligheid - Heeft de gemeente plannen voor het behoud van de (te bewaren) archiefbescheiden bij bijzondere omstandigheden? MATIG (HOEWEL GEEN SPRAKE VAN TAAKVERWAARLOZING)</p> <p>KPI 10: Middelen en mensen - Kan de gemeente beredeneerd aangeven, gelet op haar wettelijke taken voor de archiefzorg en het archiefbeheer, hoeveel middelen en mensen zij hiervoor ter beschikking stelt alsmede hun kwaliteitsniveau? MATIG (HOEWEL GEEN SPRAKE VAN TAAKVERWAARLOZING)</p>
<p>Thema 2 – Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht. MATIG</p> <p>KPI 3: Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden - Geschiedt de ordening planmatig, waarborgen het systeem en de materialen de authenticiteit, context, toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archiefbescheiden? MATIG</p> <p>KPI 4: Digitale archiefbescheiden in het bijzonder - Werkt de gemeente inzake digitale archiefbescheiden systematisch aan digitaal informatiebeheer en voldoet ze aan de specifieke wettelijke voorschriften? MATIG</p>
<p>Thema 3 – Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.</p>

MATIG

KPI 5: Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden - Weegt de gemeente zorgvuldig af wanneer het bezit van bescheiden niet meer van belang is voor bedrijfsvoering, democratische controle en cultuurhistorie?

MATIG

KPI 6: Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats - Brengt de gemeente het principe van de Archiefwet 'te bewaren archiefbescheiden na 20 jaar overbrengen, tenzij met redenen omkleed' correct in de praktijk?

MATIG

KPI 8: Terbeschikkingstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden - Voldoet de gemeente in de praktijk aan de openbaarheidseisen van de Archiefwet?

GOED

Thema 4 – Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende omgevingen.

MATIG

KPI 3: Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden - Geschiedt de ordening planmatig, waarborgen het systeem en de materialen de authenticiteit, context, toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archiefbescheiden?

MATIG

KPI 7: Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots - Zijn de fysieke en digitale bewaaromstandigheden op orde?

GOED/MATIG

Huisvesting statushouders

Alle gemeenten hebben de wettelijke taak om vergunninghouders te huisvesten. Door het rijk wordt elk half jaar een taakstelling opgelegd voor het aantal te huisvesten vergunninghouders. Veel gemeenten hebben in de afgelopen jaren achterstanden opgelopen. Eén van de oorzaken was dat het COA geen vergunninghouders aanleverde. Daarom is op 1 oktober 2012 een nieuwe toewijzingsprocedure geïntroduceerd. Vanaf deze datum krijgt een gemeente van het COA te horen welke asielzoeker of welk gezin een huis moet krijgen. De gemeente doet vervolgens een passend aanbod, begeleidt de verhuizing in een termijn van 12 weken en start met het organiseren van uitkering, onderwijs en inburgering.

Goed

Voor 2013 gold, na een tussentijdse bijstelling, een taakstelling van 7 te huisvesten statushouders. Tevens was er op 1 januari 2013 nog een sprake van een achterstand van 5 statushouders.

Op 1 januari 2014 staat de teller op 0 en is dus zowel de taakstelling voor 2013 gerealiseerd als de achterstand weggewerkt. De conclusie moet dan ook zijn dat wij de taakstelling voor 2013 goed hebben uitgevoerd. Dit ondanks het feit dat de termijn van 12 weken voor de huisvesting van statushouders nog wel eens wordt overschreden.

Voor 2014 zal naar verwachting op basis van de taakstelling van 4 statushouders voor het eerste halfjaar de totale taakstelling uitkomen op 8.

Het regionaal overleg dat naar aanleiding van de nieuwe toewijzingsprocedure is opgestart, met als deelnemende partijen de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum, Eemsum, regiovoerder COA, provincie Groningen, woningbouwcorporaties en opvangorganisaties voor statushouders, vindt nog steeds plaats.

3.2.9 Gemeentelijke subsidies

In artikel 22 van de “Financiële verordening gemeente Bedum” vastgesteld door uw raad d.d. 22 maart 2007 is bepaald dat het college inzicht geeft in verstrekking subsidies. De verplichte paragraaf gemeentelijke subsidies van de begroting en jaarstukken dient te bevatten de kaders voor de verstrekking van de gemeentelijke subsidies en een overzicht van de toegekende structurele subsidies.

Kader

Uw raad heeft op 9 juni 2011 de “Algemene Subsidieverordening gemeente Bedum 2011” vastgesteld (de datum van inwerkingtreding is 1 juli 2011). De subsidieverordening bevat de procedureregels rond de behandeling van subsidieaanvragen. Voorts heeft ons college op 26 april 2011 de “Nadere regels Algemene Subsidieverordening gemeente Bedum 2011” vastgesteld. Hierin is geregeld waarvoor subsidie verstrekt kan worden.

Overzicht gemeentelijke subsidies

Op grond van artikel 3 van de subsidieverordening is het college van burgemeester en wethouders belast met de uitvoering en het toezicht op de naleving van de subsidieverordening en besluit uit dien hoofde over de subsidieverstrekking. In de begroting 2013 is rekening gehouden met verstrekking van subsidies aan diverse partijen. In onderstaande tabel treft u de subsidiebedragen aan.

Omschrijving	Raming primitief	Raming na Bijstelling	Werkelijk
Algemeen Maatschappelijk Werk	95.914	95.914	90.598
Buro Slachtofferhulp Groningen	2.406	2.406	2.627
Halt	2.390	2.390	2.402
Anti discriminatiemeldpunt	5.077	5.077	5.254
Stiching Openbare Bibliotheek	244.944	224.566	224.556
Stichting Muziekschool Hunsingo	111.209	111.209	111.209
Stichting De Beemden	85.627	85.627	85.627
Peuterspeelzalen	97.050	87.147	87.147
Muziekverenigingen	12.226	12.773	12.282
Culturele commissie Bedum	5.304	5.304	5.000
VVV-Lauwersland	10.599	10.599	10.599
Stichting Welzijn Bedum	288.748	288.748	264.378
WMO adviesraad	2.000	2.000	2.000
Stichting gemeentelijke opvang Vluchtelingen	18.901	18.901	18.901
Stichting Wereldwinkel Bedum	1.197	-	-
St. agglomeratie Omroep Midden-groningen (RegioFM)	5.640	5.640	6.526
Oranjeverenigingen	1.514	4.014	2.020
Stichting De Schutse	1.020	1.020	1.050
	991.766	963.335	932.176

3.2.10 Controle en Onderzoek

De gemeente Bedum dient in het kader van de rechtmatigheid en de financiële verordeningen ex artikel 212 en 213a Gemeentewet jaarlijks diverse onderzoeken uit te voeren. In de paragraaf Controle en Onderzoek bij de begroting en in het jaarlijks vast te stellen onderzoeksplan wordt aangegeven welke onderzoeken er zullen worden uitgevoerd. Rapportage over de voortgang vindt plaats in de voor- en najaarsrapportage en in de paragraaf Controle en Onderzoek van de programmarekening.

Er worden drie soorten onderzoeken gedaan, namelijk:

- Financiële of volledigheidscntroles
- Rechtmatigheidcontroles
- Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid

Financiële of volledigheidscntroles

Deze controles zijn er vooral op gericht of de juiste bedragen in de jaarrekening zijn verantwoord en om het risico van fraude te beperken. Ze zijn opgenomen in de werkprocessen bij diverse afdelingen en zijn periodiek uitgevoerd. Het betreft de volgende controles:

Wat	Wie	Wanneer
Opbrengst en volledigheid van de diverse belastingen	Afdeling Middelen, onderdelen Financiën en Belastingen	Per kwartaal
Jaarlijkse controle op de ontwikkeling van de WOZ-waarden	Afdeling Middelen, onderdeel Belastingen	Per kwartaal
Opbrengst en volledigheid van de leges	Afdeling Middelen, onderdelen Financiën en Belastingen	Per kwartaal
Opbrengst en volledigheid van de grafrechten	Afdeling Burgerzaken	Per kwartaal
Maandelijks controle op de salarisadm. (controle op mutaties)	Afdeling Staf Concern, P&O	Maandelijks
Uitvoering in het kader van opstellen voorjaarsnota	Alle betrokken afdelingen/leden MT	April/mei 2013
Uitvoering in kader van opstellen najaarsnota	Alle betrokken afdelingen/leden MT	Oktober/november 2013

Rechtmatigheidcontroles

De werkzaamheden van de gemeente worden voor een groot deel bepaald door interne en externe wet- en regelgeving. Voor de rechtmatigheid moet nagegaan worden of de gemeente werkt volgens deze regelgeving. Vanaf 2004 moet de accountant voor de financiële rechtmatigheid constateren, dat de regelgeving in acht is genomen en hierover een verklaring afleggen.

De kaders waarbinnen de accountant de rechtmatigheidstoets dient uit te voeren, worden door uw raad vastgesteld in een controleprotocol. Het controleprotocol heeft tot doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van diens controle, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheid beperkt zich tot de regelgeving, waaruit financiële verplichtingen voortvloeien en de vraag of de gemeente bij niet naleven meer dan normale risico's loopt.

De gemeente is gebaat bij een organisatie die de regelgeving serieus neemt en ernaar handelt. De toets wordt gedaan met behulp van een samengesteld normen- en toetsingskader, waarin de interne (eigen: zoals verordeningen, besluiten en instructies) en externe regelgeving (wetgeving, maatregelen van bestuur, verordeningen van andere overheidslichamen) is opgenomen, vastgelegd in het controleprotocol. Jaarlijks wordt de regelgeving bij de afdelingen geïnventariseerd en geplaatst in het toetsingskader, zodat alle aspecten van rechtmatigheid getoetst kunnen worden. Aan de hand van het aldus verkregen toetsingskader voor de afdeling worden checklisten samengesteld of de al bestaande bijgewerkt.

De interne controle en beheersing op de naleving van de regels en procedures gebeurt binnen de afdelingen. Daarbij wordt door de medewerkers binnen deze afdelingen door middel van de gestandaardiseerde checklists vastgelegd welke stappen zijn gezet voor het plaatsvinden van een financiële handeling. Vastlegging van bevindingen in checklists op basis van steekproeven vinden controleerbaar plaats met uitgebreide achtergrond dossiers.

Het gaat hierbij vooral om processen waar meer dan 1% van de gemeentelijke omzet in geld omgaat en waar de gemeente een meer dan evenredige (financieel) risico loopt, zoals:

- Salarissen
- Vergoedingen wethouders
- Belastingen en heffingen
- Bouwleges
- Verleende kwijtscheldingen
- Verstrekte subsidies
- Uitvoering WMO
- Leerlingenvervoer
- Huisvesting onderwijs
- Afschrijvingen
- Verhuur (o.a. van sportaccommodaties)
- Inkoop/budgetbeheer
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid/Europese aanbestedingen
- Staatssteun
- Grondexploitatie inkopen en verkopen
- Treasury (liquiditeitenbeheer en geldstromen)

De laatste jaren is een verklaring van rechtmatigheid ontvangen. Rechtmatig handelen ligt verankerd in de dagelijkse bedrijfsvoering. Processen zijn hier zo mogelijk op aangepast.

Het is zaak dat rechtmatig handelen zodanig organisatorisch wordt ingebed dat ieder jaar een zogenaamde rechtmatigheidsverklaring kan worden afgegeven. Aan deze inbedding is ook in 2012 hard gewerkt en blijft een punt van aandacht in de komende jaren. In 2012 is het handboek Administratieve organisatie en het daaruit voortvloeiende Intern controleplan vastgesteld.

Voor de hele organisatie zijn processen beschreven. Hierin is ook aandacht besteed aan het rechtmatig handelen. Zo maken de vorengenoemde checklists onderdeel uit van de beschrijvingen en is een verplichting opgenomen om periodiek interne controle uit te voeren naar het rechtmatig handelen. Per proces is een procesverantwoordelijke benoemd die inhoudelijk betrokken is bij het betreffende proces.

Voorts hebben wij, mee in het licht van onze financiële positie, besloten geen nieuwe verplichtingen aan te gaan zonder deze verplichtingen integraal te kunnen afwegen in het kader van de voorjaarsnota of de begroting. Verder is het systeem van budgethouderschap en budgetbewaking verder verfijnd met het oogmerk de organisatie verder “in control” te brengen.

Doelmatigheid en doeltreffendheidscontroles (213a onderzoek)

Dat de gemeente controles op de doelmatigheid en doeltreffendheid moet uitvoeren, is vastgelegd in de “*verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Bedum*”, de zogenaamde financiële verordening ex artikel 213a Gemeentewet.

De (herziene) verordening 213a is in uw raadsvergadering van december 2007 vastgesteld. Jaarlijks onderzoekt het college de doelmatigheid van (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente. Ons college toetst jaarlijks de doeltreffendheid van maximaal twee (delen van) programma's en paragrafen.

Onder doelmatigheid wordt verstaan:

De mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.

Onder doeltreffendheid wordt verstaan:

De mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald.

Het oogmerk is gericht op kwaliteitsverbetering. De overheid is een monopolist. Dat betekent dat er geen natuurlijke correctie is op de kwaliteit van het product, dat de gemeente aan de burgers levert. De doelstelling van het 213a onderzoek is gericht op het ontwikkelen van een lerende organisatie die voortdurend bezig is met het verbeteren van de door de gemeente te leveren producten. Om dit te bereiken zullen door ons college regelmatig onderdelen van de organisatie doorgelicht worden.

In 2013 is gestart met het evalueren en onderzoeken van het evenementenbeleid. Aangezien er regionaal meerdere ontwikkelingen zijn op het gebied van evenementen, zowel qua beleid als qua vergunningverlening en handhaving, is dit onderzoek nog niet volledig afgerond. Voor 2014 zullen we het groenbeleid onderwerpen aan een doelmatigheidsonderzoek.

4. Jaarrekening 2013

4.1 Inleiding

Op de volgende bladzijden treft u de jaarrekening 2013 aan. De opzet van de jaarrekening 2013 wijkt niet af van de opzet van de jaarrekening 2012.

De jaarrekening 2013 sluit ook aan bij de wijze van presenteren van de begroting 2013 en voldoet daarmee aan de eisen van het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden).

De jaarrekening 2013 sluit met een batig saldo van € 860.537. Hiervan betreft € 491.606 een overheveling van geoormerkte budgetten.

4.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties), dient wel een verplichting gevormd te worden.

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut.

Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten, zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is niet relevant voor de classificatie.

Nota waardering en afschrijving vaste activa gemeente Bedum

In de raadsvergadering van 22 maart 2007 is de Nota waardering en afschrijving vaste activa gemeente Bedum (opnieuw) vastgesteld. De in deze nota vastgestelde richtlijnen zijn gehanteerd bij de opstelling van de jaarrekening 2013.

Materiële vaste activa met economisch nut.

In erfpacht uitgegeven gronden.

Onze gemeente heeft geen gronden in erfpacht uitgegeven. Wel worden gronden verpacht.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Een uitzondering hierop zijn de investeringen in het kader van de uitvoering GRP, bruggen en automatisering. Op deze investeringen wordt hoofdzakelijk annuïtair afgeschreven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn, soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Het is niet verplicht om deze gevallen te corrigeren.

Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

In hoofdstuk 5, onderdeel 5.4. van de nota “Waardering en afschrijving vaste activa gemeente Bedum” zijn de volgende te hanteren afschrijvingstermijnen opgenomen:

- a. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, bedrijfsgebouwen en nieuwe schoolgebouwen en algehele renovatie woonruimten en (bedrijfs)gebouwen mits gemotiveerd aangegeven kan worden dat het gerenoveerde nog een gebruiksperiode/economische levensduur heeft van 40 jaar;
- b. 60 jaar: oude schoolgebouwen
- c. 50 jaar: rioleringen;
- d. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- e. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- f. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; telefooninstallaties; kantoormeubilair; schoolmeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen; groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- g. 5-10 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- h. 3-5 jaar: automatiseringsapparatuur en software;
- i. niet: gronden en terreinen.

De genoemde afschrijvingstermijnen zijn op hoofdlijnen opgesteld. Bij de uitvoering kan discussie ontstaan over de vraag wat de juiste termijn is. De te hanteren termijn wordt dan in overleg met de interne deskundige bepaald waarbij uitgangspunt de gebruiksperiode is.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de nota “Waardering en afschrijving vaste activa gemeente Bedum”(d.d. 22 maart 2007) worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijv. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd onder aftrek van bijdragen derden en bestemmingsreserves. Er wordt lineair afgeschreven (m.u.v. bruggen) over de verwachte levensduur van het actief. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, mag op dergelijke activa (resultaatafhankelijk) extra worden afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien. Beleid is dat vervroegde of extra afschrijvingen op investeringen met maatschappelijk nut alleen plaats vinden, indien er sprake is van gewijzigde economische levensduur, buiten gebruikstelling of wettelijke maatregelen. Extra afschrijvingen op grond van het rekeningresultaat vinden niet plaats.

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (“kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen” in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan:
 - *deelnemingen*
 - *gemeenschappelijke regelingen*
 - *overige verbonden partijen*
- Langlopende leningen aan:
 - *deelnemingen*
 - *woningbouwcorporaties*
 - *overige verbonden partijen*
- Overige langlopende leningen.
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen, ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een “deelneming” is krachtens artikel 1d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of lagere marktwaarde. De rente wordt bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs.

De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Oninbare vorderingen worden afgeboekt. Voor het risico van oninbaarheid is een voorziening “dubieuze debiteuren” gevormd.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Nota reserves en voorzieningen

In de raadsvergadering van 16 december 2010 is de “Nota reserves en voorzieningen” (opnieuw) door uw raad vastgesteld. Met het beleid zoals vastgelegd in deze nota is rekening gehouden bij de opstelling van de rekening 2011.

Voorzieningen

Voorzieningen worden, voor zover mogelijk, gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De onderhoudsegalisatievoorziening stoelt op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen”, die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiende uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van Unix server vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

4.3 Balans per 31 december 2013

		31-12-2013	31-12-2012
ACTIVA			
<i>Materiële vaste activa</i>		19.867.038	19.591.134
- Investerings met een economisch nut			
- gronden uitgegeven in erfpacht	0		0
- overige investeringen met een economisch nut	16.814.547		16.446.942
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	3.052.491		3.144.192
		7.083.860	7.598.925
<i>Financiële vaste activa</i>			
- Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen	65.856		65.856
- gemeenschappelijke regelingen	0		0
- overige verbonden partijen	14.215		14.215
- Leningen aan:			
- woningbouwcorporaties	3.319.067		3.433.405
- deelnemingen	605.315		961.360
- overige verbonden partijen	41.299		47.950
- Overige langlopende leningen u/g	3.028.545		3.076.139
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0		0
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	9.563		0
Totaal vaste activa		26.950.898	27.190.059
Vlottende activa			
<i>Vorraden</i>		5.342.465	5.036.825
- Grond en hulpstoffen			
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		0
- overige grond- en hulpstoffen	0		0
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	5.340.195		5.034.683
- Gereed product en handelsgoederen	2.270		2.142
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		1.799.467	1.758.416
- Vorderingen op openbare lichamen	1.293.087		1.300.553
- Verstrekte kasgeldleningen	0		0
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0		0
- Overige vorderingen	506.380		457.863
- Overige uitzettingen	0		0
<i>Liquide middelen</i>		336.750	2.565.636
- Kassaldi	13.620		2.274
- Bank- en girosaldi	323.130		2.563.362
<i>Overlopende activa</i>		1.339.747	915.050
Totaal vlottende activa		8.818.429	10.275.927
Afrondingsverschillen		14	15
Totaal generaal		35.769.341	37.466.001

	31-12-2013	31-12-2012
PASSIVA		
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	11.306.749	11.748.254
- Algemene reserve	6.380.511	6.193.212
- Bestemmingsreserves		
- voor egalisatie tarieven	0	0
- overige bestemmingsreserves	4.065.701	4.088.147
- Nog te bestemmen resultaat	860.537	1.466.895
<i>Voorzieningen</i>	2.070.953	2.039.241
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.004.832	932.840
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	631.881	682.479
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	434.240	423.922
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	18.977.751	20.271.091
- Obligatieleningen	0	0
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen/verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	18.977.751	20.271.091
- binnenlandse bedrijven		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
- Waarborgsommen	0	0
- Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten	0	0
Totaal vaste passiva	32.355.453	34.058.586
Vlottende passiva		
<i>Nettovlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	1.019.875	1.209.522
- Kasgeldleningen	0	0
- Bank- en giroaldi	0	0
- Overige schulden	1.019.875	1.209.522
<i>Overlopende passiva</i>	2.394.013	2.197.893
Totaal vlottende passiva	3.413.888	3.407.415
Afrondingsverschillen	0	0
Totaal generaal	35.769.341	37.466.001
Gewaarborgde geldleningen	29.546.000	30.632.000

4.4 Toelichting op de balans

Algemeen

In de bijlage “Toelichting Investerings- en financieringsstaat” treft u het verloop aan van de kredieten gedurende het jaar 2013. In paragraaf 4.8 wordt inzicht gegeven in het verloop van de reserves en voorzieningen. In deze paragraaf wordt daarom geen toelichting gegeven op de ontwikkelingen van de kredieten en reserves en voorzieningen gedurende 2013.

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31-12-2012	Investeringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2013
In erfpacht uitgegeven gronden	0						0
Overige investeringen met een economisch nut	16.446.942	961.938	25.216	553.859	15.257	0	16.814.547
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	3.144.192	34.223	0	125.924	0	0	3.052.491
Totaal	19.591.134	996.161	25.216	679.783	15.257	0	19.867.038

Toelichting materiële vaste activa

Er zijn geen gronden in erfpacht uitgegeven. Wel zijn er gronden verpacht.

De afschrijvingen hebben conform besluitvorming van de raad plaatsgevonden.

De vermeerdering over 2013 bedraagt € 996.161. Deze vermeerdering heeft betrekking op diverse investeringen ter uitvoering van raadsbesluiten. In de bijlage “Toelichting Investerings- en financieringsstaat” vindt u een gedetailleerde toelichting van de vermeerderingen per beschikbaar gesteld krediet.

De “Overige investeringen met een economisch nut” kunnen uitgesplitst worden in:

	Boekwaarde 31-12-2012	InvesteringsV ermeerder.	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2013
Gronden en terreinen	3.669.595	95.700	0	14.929	15.257	0	3.735.109
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen	7.190.885	84.906	25.216	310.902	0	0	6.939.673
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.766.998	720.068	0	66.595	0	0	5.420.471
Vervoermiddelen	118.993	22.566	0	34.411	0	0	107.148
Machines, apparaten en installaties	412.037	37.430	0	59.793	0	0	389.674
Overige materiële vaste activa	288.434	1.268	0	67.229	0	0	222.473
Totaal	16.446.942	961.938	25.216	553.859	15.257	0	16.814.548

De “Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut” kunnen uitgesplitst worden in:

	Boekwaarde 31-12-2012	Investerings	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2013
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.029.796	34.223	0	113.968	0	0	2.950.051
Machines, apparaten en installaties	114.396	0	0	11.956	0	0	102.440
Totaal	3.144.192	34.223	0	125.924	0	0	3.052.491

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinv.	Aflossingen/af schrijvingen	Afwaard./ Voorz.	Boekwaarde 31-12-2013
Kapitaalverstrekkingen aan:						
deelnemingen	65.856	0	0	0	0	65.856
gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0
Overige verbonden partijen	14.215	0	0	0	0	14.215
Leningen aan:						
woningbouwcorporaties	3.433.405	0	0	114.338	0	3.319.067
deelnemingen	961.360	0	0	356.045	0	605.315
overige verbonden partijen	47.950	0	0	6.651	0	41.299
Overige langlopende leningen	3.076.139	19.442	0	67.036	0	3.028.545
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	9.563	0	0	0	9.563
Totaal	7.598.925	29.005	0	544.070	0	7.083.860

Toelichting financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Er is aan de volgende organisaties kapitaal verstrekt:

- deelneming stichtingskapitaal Trefcentrum	€ 45.378,02
- inbrengsom EGD	€ 0,45
- deelneming "Vordering op Enexis"	€ 14,24
- deelneming "Verkoop Vennootschap BV"	€ 14,24
- deelneming "Attero"	€ 2.450,41
- deelneming "Publiek Belang Elektr.prod.BV"	€ 5.309,23
- deelneming "CBL Vennootschap BV"	€ 14,24
- deelneming "Claim Staat Vennootschap BV"	€ 14,24
- deelneming "Enexis Holding BV"	€ 12.660,47
Totaal per 31-12-2012	<u>€ 65.855,54</u>

De gemeente heeft geen kapitaal verstrekt aan gemeenschappelijke regelingen.

Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen

5.265 aandelen A BNG à € 2,50	€ 11.945,77
5 aandelen Waterleidingmaatschappij	€ 2.268,90
	<u>€ 14.214,67</u>

Leningen aan woningbouwcorporaties

Door de woningbouwcorporatie is conform de leningsovereenkomsten een bedrag van €114.338 afgelost op de verstrekte geldleningen. Er zijn in 2013 geen nieuwe leningen verstrekt.

Leningen aan deelnemingen

De gemeente heeft een tweetal leningen aan deelnemingen:

- lening aan deelneming "Vordering op Enexis BV"	€ 605.315,31
- vordering op deelneming "Verkoop Vennootschap BV"	€ 284.835,48
Totaal	€ 890.150,79

Voorziening op vordering op "Verkoop Vennootschap BV"	€ 284.835,48
Boekwaarde 31-12-2013 leningen aan deelnemingen	€ 605.315,31
	=====

Leningen aan overige verbonden partijen

Er zijn aan 5 organisaties leningen verstrekt. De totale boekwaarde van deze leningen per 31-12-2013 bedraagt € 41.299. In 2013 is door deze organisaties een bedrag van € 6.651 afgelost op de verstrekte leningen conform de leningsovereenkomsten. Er zijn in 2013 geen nieuwe leningen verstrekt.

Overige langlopende leningen u/g

De "Overige langlopende leningen u/g" kunnen uitgesplitst worden in:

	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/af- schrijvingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2013
Leningen ambtenaren	3.070.309	4.471	0	52.461	0	3.022.319
Fietsproject	5.830	14.971	0	14.575	0	6.226
Totaal	<u>3.076.139</u>	<u>19.442</u>	<u>0</u>	<u>67.036</u>	<u>0</u>	<u>3.028.545</u>

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2012	Vermeer- dering	Verminde- ring	Voorziening i.v.m. verwacht verlies	Boekwaarde 31-12-2013
Grond- en hulpstoffen:					
- niet in exploitatie genomen Bouwgronden	0	0	0		0
- overige grond- en hulpstoffen	0	0	0		0
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	5.060.520	724.896	363.838	81.383	5.340.195
Gereed product en handelsgoederen	2.142	4.102	3.974		2.270
Totaal	5.062.662	728.998	367.812	81.383	5.342.465

Toelichting voorraden

Onder de boekwaarde “onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie ” per 31-12-2013 valt:

- Bouwgrond Bedrijventerrein fase 1	€ 233.472,06
- Bouwgrond Bedrijventerrein fase 2	€ 614.875,42
- Bouwgrond Ter Laan 4	€ 4.703.843,63
- Bouwgrond Vogelzanglocatie/kwekerij	-/- € 130.612,94

Het verwachte verlies bij de exploitatie van Bedrijvenpark fase I bedraagt € 41.678,-- en bij de exploitatie van Bedrijvenpark fase II € 39.705,--. In totaal een verwacht verlies van € 81.383,--.

Voor dit bedrag is (conform de voorschriften BBV) een voorziening gevormd die in mindering moet worden gebracht op de boekwaarde.

De boekwaarde per 31-12-2013 van de voorraden onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie bedraagt:

Boekwaarde 31-12-2013	€ 5.421.578,--
Voorziening bouwgrond Bedrijvenpark fasen I&II	-/- € 81.383,--
Balans 31-12-2012	€ 5.340.195,--
	=====

De voorraad gereed product en handelsgoederen betreft de voorraad eigen verklaringen.

Het totaal van de voorraden op de balans op 31-12-2013 bedraagt: € 5.342.465.

Uitzettingen korter dan één jaar

De balansspecificatie van de uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Vorderingen op openbare lichamen	1.293.087	1.300.553
Verstrekte kasgeldleningen	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet fin.instellingen	0	0
Overige vorderingen	506.380	457.863
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	1.799.467	1.758.416

Toelichting uitzettingen korter dan één jaar

De openstaande “overige vorderingen” betreffen:

- belastingkohieren t/m 2013: € 197.051
- debiteuren sociale zaken: € 121.652
- debiteuren algemeen € 244.970

Dubieuze debiteuren

In verband met dubieuze debiteuren is een voorziening getroffen ad € 57.292,72. Dit bedrag is in mindering gebracht op de balanspost “overige vorderingen” per 31-12-2013.

Balans 31-12-2013 Overige vorderingen

Boekwaarde 31-12-2013	€ 563.673
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 57.293
	€ 506.380

Van de totale vordering per 31-12-2013 (exclusief debiteuren sociale zaken) ad € 1.735.108 staat op het moment van de opstelling van de jaarrekening (begin april 2014) nog een bedrag van € 1.459.811 open.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- vordering op de belastingdienst BCF 2013 € 1.233.564
- belastingenkohieren t/m 2013 € 133.080
- overige posten € 93.167

Liquide middelen

De balansspecificatie van de liquide middelen ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Kassaldi	13.620	2.274
Bank- en giroaldi	323.130	2.563.362
Totaal	336.750	2.565.636

De specificatie van de bank- en giroaldi is als volgt:

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Bank Nederlandse Gemeenten	304.028	254.501
Rabobank	19.102	2.305.291
Postbank	0	3.570
Totaal	323.130	2.563.362

=====

Overlopende activa

De balansspecificatie van de overlopende activa ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Nog te ontvangen bedragen	1.199.363	851.950
Vooruitbetalingen	140.384	63.100
Totaal	1.339.747	915.050

Het saldo van de post "Nog te ontvangen bedragen" bestaat uit:

- bijdrage Ability	€ 37.550
- onderrealisatie 2011 WSW	€ 35.288
- compensatie BTW 2013	€ 45.048
- GWLO trajecten (Ability) 2013	€ 10.073
- declaratie brugbediening	€ 17.571
- suppletie OB 2013	€ 11.404
- afrekening BMW-P&O	€ 59.834
- afrekening BMW-Soza	€ 360.204
- huur gymlokalen	€ 10.697
- rente Rabobank 2013	€ 16.544
- basispremie WAO WIA 2013	€ 17.149
- begraafrechten 2013	€ 6.210
- markt- en stroomgelden 2013	€ 7.244
- declaraties salarislasten personeel	€ 20.988
- leges WABO diversen 2013	€ 12.130
- diverse posten	€ 39.841
- bedragen buiten rekening	€ 1.067
- overlopende activa Overheidsgelden	€ 490.521
Totaal	€ 1.199.363

Overlopende activa Overheidsgelden

Op grond van een wijziging in het BBV per 01-01-2008 moeten de door ons uitgegeven bedragen, waarvoor later subsidies van Nederlandse of Europese overheidslichamen worden ontvangen (zogenaamde voorfinanciering) en die onderdeel uitmaakten van de balanspost Overlopende activa, voortaan als een afzonderlijk onderdeel binnen de balanspost Overlopende activa worden verantwoord.

Voor 2013 betreffen dit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2012	Vermeer- dering	Verminde- ring	Boekwaarde 31-12-2013
Uitvoeringskosten Bbz 2012	2.213	0	2.213	0
Declaratiedeel Bbz 2012	14.021	0	14.021	0
Declaratiedeel Bbz 2013	0	18.019	0	18.019
Subsidie toegankelijk maken bushaltes	90.080	0	0	90.080
Verkeerseducatie	2.272	0	0	2.272
Subsidie herininv. O'dam	200.000	0	0	200.000
Verkeersveiligheidsplan 2012	516	2.049	0	2.565
Verkeerseducatie 2013	0	850	0	850
Verbetering agrarische structuur Buitenwegen /BDU	0	169.235	0	169.235
Gebiedsplan De Woldstreek	0	7.500	0	7.500
Totaal	309.102	197.653	16.234	490.521

De boekwaarde van de vooruitbetaalde bedragen per 31-12-2012 bedraagt € 140.384. Het gaat hier om in 2013 betaalde bedragen die betrekking hebben op 2014. Te denken valt hierbij aan verzekeringspremies, contributies, abonnementen, voorschotten persoonsgebonden budgetten Wmo e.d.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten.

	Boekwaarde 31-12-2012	Vermeer- dering	Verminde- ring	Boekwaarde 31-12-2013
Algemene reserve:				
- niet vrij aanwendbaar	1.664.129	0	24.368	1.639.761
- vrij aanwendbaar	4.529.083	907.787	696.120	4.740.750
Bestemmingsreserves:				
- voor egalisatie tarieven	0	0	0	0
- overige bestemmingsreserves	4.088.147	1.761.314	1.783.760	4.065.701
Nog te bestemmen resultaat	1.466.895	860.537	1.466.895	860.537
Totaal	11.748.254	3.529.638	3.971.143	11.306.749

Toelichting eigen vermogen

In paragraaf 3.2.2 “Weerstandvermogen” wordt ingegaan op het eigen vermogen van de gemeente. Een specificatie van de diverse posten is te vinden in paragraaf 4.8. De indeling van de reserves en voorzieningen voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Reserves

Hieronder zal per reserve worden aangegeven wat de aard en reden is waarom de reserve wordt aangehouden.

Algemene reserve

Algemene reserve, niet vrij aanwendbaar: buffer ter afdekking van risico's.

Algemene reserve, vrij aanwendbaar: buffer om niet voorzienbare uitgaven en risico's af te kunnen dekken. Daarnaast wordt de algemene reserve, vrij aanwendbaar, gebruikt om nieuwe beleidskeuzes financieel uitvoerbaar te maken.

Bestemmingsreserves

Fricatie personeelskosten: reserve voor het opvangen van schommelingen in de personeelskosten als gevolg van ziekte, vacatures, incidentele werkzaamheden etc.

Spaarverlof: buffer, om in geval van opname van gespaard verlof door medewerkers, externe ondersteuning te kunnen aantrekken.

Seniorenbeleid: reserve voor het afdekken van de jaarlijkse kosten m.b.t. de uitvoering van de overeenkomst met het ABP “uitvoering FPU-gemeenten”.

Overlopende budgetten: t.b.v. het veiligstellen van budgetten uit een bepaald jaar waarvan de uitgaven in een volgend jaar plaatsvinden.

Wachtgeldverplichtingen bestuurders: vorming van een reserve met als doel de jaarlijkse fluctuaties in de wachtgeldverplichtingen van bestuurders te kunnen opvangen.

Instrumenten/uniformen: reserve om bijdragen te kunnen verstrekken aan muziekverenigingen voor de aanschaf van instrumenten en uniformen.

Kinderopvang: buffer voor financiële afdekking van het beleid t.b.v. kinderopvang in de breedste zin van het woord.

Groot onderhoud dorpshuizen: reserve om bijdragen te kunnen verstrekken in het groot onderhoud van dorpshuizen en verenigingsgebouwen.

Gemeentelijk monumentenbeleid: buffer voor de uitvoering van het monumentenbeleid.

WWB-uitkeringen: reserve voor overschotten en tekorten op de uitkeringen ingevolge de WWB, Ioaw, Ioaz en Bbz.

Bijzondere bijstand: reserve voor overschotten en tekorten op de uitvoering van de regeling bijzondere bijstand.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning: opvangen van overschrijdingen in de budgetten Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Onderhoud en vervanging riolering: reserve voor het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in de kosten van onderhoud en vervanging riolering.

Bovenwijkse kosten Bedrijventerrein: reserve voor het realiseren van bovenwijkse voorzieningen t.g.v. Bedrijvenpark Boterdiep fase 1 en 2.

Bovenwijkse kosten Ter Laan 4: reserve voor het realiseren van bovenwijkse voorzieningen t.g.v. Ter Laan 4.

Bovenwijkse kosten Vogelzanglocatie: reserve voor het realiseren van bovenwijkse voorzieningen t.g.v. locatie Vogelzang.

Herstructureringsfonds: reserve voor het verrichten van onderzoeken en het bijdragen in herstructureringsprojecten binnen de gemeente Bedum.

Onderhoud begraafplaatsen: reserve voor het toekomstig onderhoud van de begraafplaatsen (waaronder onderhoud graven).

Onderhoud wegen: reserve voor het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in de kosten van onderhoud wegen.

Onderhoud bruggen: reserve voor het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in de kosten van onderhoud bruggen.

Nog te bestemmen resultaat

Het nog te bestemmen resultaat ad € 1.466.895 (resultaat jaarrekening 2013) is verdeeld conform het besluit van uw raad d.d. 27 juni 2013.

Ten aanzien van de bestemming van het resultaat 2013 ad € 860.537 dient uw raad nog een besluit te nemen. We verwijzen naar het collegevoorstel in de inleiding.

Voorzieningen

De balansspecificatie van de voorzieningen ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2012	Vermeer- dering	Verminde- ring	Boekwaarde 31-12-2013
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	932.840	71.992	0	1.004.832
Onderhoudsegalisatie-voorzieningen	682.479	242.214	292.812	631.881
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	423.922	10.318	0	434.240
Totaal	2.039.241	324.524	292.812	2.070.953

Toelichting voorzieningen

Een specificatie van de diverse posten is te vinden in paragraaf 4.8.

Voor een nadere doelomschrijving van de voorzieningen, alsmede de bepaling van de boven- en ondergrens, wordt verwezen naar de "Nota reserves en voorzieningen", vastgesteld in de raadsvergadering van 16 december 2010. Binnen de meerjarenraming 2013-2017 zijn de voorzieningen toereikend.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en Verzekeringsinstellingen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële Instellingen	18.977.751	20.271.091
- binnenlandse bedrijven	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
Waarborgsommen	0	0
Verplichtingen uit hoofde van financial lease overeenkomsten	0	0
Totaal	18.977.751	20.271.091

Specificatie onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen:

Stand 31/12/2012	opname geldleningen	aflossing normaal	aflossing vervroegd	stand 31/12/2013
20.271.091	0	1.293.339	0	18.977.751

De totale rentelast voor het jaar 2013 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 911.480.

Vlottende passiva

Schulden met een looptijd korter dan één jaar

De balansspecificatie van de schulden met een looptijd korter dan één jaar ziet er als volgt uit.

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en giroaldi	0	0
Overige schulden	1.019.875	1.209.522
Totaal	1.019.875	1.209.522

Toelichting schulden met een looptijd korter dan één jaar

Er zijn geen kasgeldleningen opgenomen gedurende 2013. Het saldo is daardoor per 31 december 2013 nul.

Bij alle bankinstellingen, waar rekeningen worden aangehouden, zijn in rekening-courant per 31-12-2013 geen schulden. Zie voor het inzicht in de diverse saldi de toelichting op de post "Liquide middelen" onder de vlottende activa.

De overige schulden bestaan uit diverse crediteuren 2013. Op het moment van opstelling van de jaarrekening (begin april 2014) is alles voldaan.

Overlopende passiva

De balansspecificatie van de overlopende passiva ziet er als volgt uit:

	Boekwaarde 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2012
Overlopende passiva	2.394.013	2.197.893
Totaal	2.394.013	2.197.893

De specificatie van de boekwaarde per 31-12-2013 ziet er als volgt uit.

Nog te betalen bedragen:

- transitorische rente	€ 324.552
- vooruit ontvangen bedragen	€ 44.412
- nog te betalen 2011	€ 1.040.709
- nog te betalen 2012	€ 18.500
- nog te betalen 2013	€ 943.579
- BTW ivm jaarovergang	€ 2.261
- overlopende passiva "nog te besteden Overheidsgelden"	€ 20.000
Totaal	€ 2.394.013

Hierna volgt een overzicht per doeluitkering/subsidie.

	Boekwaarde 31-12-2012	Vermeer- dering	Verminde- ring	Boekwaarde 31-12-2013
Wet Participatiebudget	0	253.143	253.143	0
Projectplan Beter Wonen	0	20.000	0	20.000
Verbetering binnenklimaat huisvesting primair onderwijs	44.657	0	44.657	0
Totaal	44.657	273.143	297.800	20.000

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan, niet uit de balans bijkomende, financiële verplichtingen. Het gaat daarbij met name om leasecontracten voor hard- en software en kopieermachines. De verplichtingen die uit deze contracten voortvloeien zijn als last in de exploitatie opgenomen.

Het betreft:

- leasecontract HP 9000 (loopt tot en met mei 2013) € 2.556 per jaar;
- huurcontract diverse kopieermachines (loopt van 1-1-'13 tot 1-5-'18) € 11.800 per jaar;
- huurcontract kopieermachine (loopt tot en met september 2015) € 3.540 per jaar.

Gewaarborgde geldleningen

Het in de balans opgenomen bedrag kan als volgt gespecificeerd worden.

	stand 31/12/13	stand 31/12/12
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	29.546.000	30.578.000
Waterbedrijf Groningen	---	54.000
	29.546.000	30.632.000

De gemeente Bedum heeft de borgstelling/garanties ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), waaraan de gemeente ook deelneemt. Deze regeling houdt in dat de garantieverplichting berust bij het waarborgfonds met een achtervang van de deelnemende gemeente als het waarborgfonds in financiële problemen komt. Volgens opgave van het Waarborgfonds bedraagt ons achtervangrisico op 31 december 2013 € 29.546.000. De gelden zijn uitgeleend aan woningstichting Wierden en Borgen.

4.5 Programmarekening

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen bestuur	175.670	1.564.249	-1.388.579	204.135	1.726.103	-1.521.968
Openbare orde en veiligheid	1.000	601.196	-600.196	1.000	618.847	-617.847
Verkeer, vervoer en waterstaat	18.657	2.295.247	-2.276.590	1.197.314	4.613.451	-3.416.137
Economische zaken	88.319	127.849	-39.530	88.319	131.052	-42.733
Onderwijs	50.876	856.227	-805.351	25.301	849.463	-824.162
Cultuur en recreatie	277.973	2.422.963	-2.144.990	276.996	2.664.754	-2.387.758
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	3.169.589	5.731.215	-2.561.626	3.247.164	5.849.384	-2.602.220
Volksgezondheid en milieu	2.271.342	2.841.757	-570.415	2.297.796	3.180.797	-883.001
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	332.494	1.274.114	-941.620	322.387	1.396.636	-1.074.249
Financiën	37.757	469.545	-431.788	100.862	549.034	-448.172
Subtotaal programma's	6.423.677	18.184.362	-11.760.685	7.761.274	21.579.521	-13.818.247
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen	1.555.594	0	1.555.594	1.586.593	0	1.586.593
Algemene uitkeringen	9.343.381	0	9.343.381	9.442.248	0	9.442.248
Dividend	137.470	0	137.470	137.470	0	137.470
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Saldo compensabele BTW en uitkering BTW-compensatiefonds	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	426.476	0	426.476	444.202	0	444.202
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	11.462.921	0	11.462.921	11.610.513	0	11.610.513
Onvoorzien	0	23.851	-23.851	0	0	0
Resultaat voor bestemming	17.886.598	18.208.213	-321.615	19.371.787	21.579.521	-2.207.734
Subtotaal mutaties reserves	760.259	437.537	322.722	2.762.287	553.457	2.208.830
Resultaat na bestemming	18.646.857	18.645.750	1.107	22.134.074	22.132.978	1.096

	Realisatie begrotingsjaar			Verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	
Algemeen bestuur	153.984	1.567.823	-1.413.839	108.129
Openbare orde en veiligheid	0	602.894	-602.894	14.953
Verkeer, vervoer en waterstaat	229.764	3.303.757	-3.073.993	342.144
Economische zaken	99.906	129.792	-29.886	12.847
Onderwijs	46.623	846.975	-800.352	23.810
Cultuur en recreatie	246.669	2.555.368	-2.308.699	79.059
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	3.585.808	6.121.214	-2.535.407	66.813
Volksgezondheid en milieu	2.315.292	2.855.173	-539.881	343.120
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	638.864	1.671.453	-1.032.589	41.660
Financiën	335.786	336.447	-661	447.511
Subtotaal programma's	7.652.695	19.990.896	-12.338.201	1.480.046
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen	1.576.653	0	1.576.653	-9.940
Algemene uitkeringen	9.531.089	0	9.531.089	88.841
Dividend	168.516	0	168.516	31.046
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0
Saldo compensabele BTW en uitkering BTW-compensatiefonds	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	620.437	0	620.437	176.235
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	11.896.695	0	11.896.695	286.182
Onvoorzien	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	19.549.390	19.990.896	-441.506	1.766.228
Subtotaal mutaties reserves	3.971.143	2.669.101	1.302.042	-906.788
Resultaat na bestemming	23.520.533	22.659.997	860.537	859.441

4.6 Toelichting op de programmarekening

In dit hoofdstuk is in één overzicht weergegeven wat de realisatie per programma is geweest. Tot en met de de jaarrekening 2012 werd in dit hoofdstuk ook de verschillen per programma weergegeven. Met ingang van de jaarrekening 2013 hebben de verschillenverklaring opgenomen bij de programma's zelf. Dit op verzoek van de raad.

In onderstaande tabel geven we aan waar de verschillenverklaring is opgenomen:

Programma	Verschillenverklaring
Algemeen bestuur	Pagina 19
Openbare orde en veiligheid	Pagina 22
Verkeer, vervoer en waterstaat	Pagina 27
Economische zaken	Pagina 30
Onderwijs	Pagina 34
Cultuur en recreatie	Pagina 39-40
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	Pagina 47
Volksgezondheid en milieu	Pagina 52
Ruimtelijke ordening en volkhuusvesting	Pagina 59
Financiën	Pagina 62

Lokale heffingen

Lokale heffingen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
OZB gebruikers	209.634	241.223	210.223	-31.589
OZB eigenaars	1.307.416	1.276.481	1.276.483	30.935
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	1.873	1.151	1.150	722
Hondenbelasting	57.730	67.738	67.738	-10.008
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	1.115.872	1.131.318	1.131.318	-15.446
Rioolrechten	984.780	988.181	988.181	-3.401
Leges Burgerzaken	152.776	204.135	204.135	-51.359
Bouw- en gebruiksvergunningen	113.642	124.234	168.234	-10.592
Begraafrechten	94.222	142.704	142.704	-48.482
Marktgelden	4.734	6.919	6.919	-2.185
Totaal	4.042.679	4.184.084	4.197.085	-141.405

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Algemene uitkering	9.531.089	9.442.248	9.343.381	88.841
Totaal	9.531.089	9.442.248	9.343.381	88.841

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1.11 Algemene dekkingsmiddelen.

Dividend en rente

Dividend en rente	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Aandelen BNG	7.845	6.055	6.055	1.790
Essent N.V.	149.256	120.000	120.000	29.256
NV Electriciteitsbedrijf	11.415	11.415	11.415	0
NV Waterleidingmij Groningen	0	0	0	0
Totaal	168.516	137.470	137.470	31.046

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1.11 Algemene dekkingsmiddelen.

Onvoorzien

Onvoorzien	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	23.851	23.851	-23.851
Totaal	0	-23.851	-23.851	23.851

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1.12 Onvoorzien.

Mutaties in de reserves

Mutaties in de reserves	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	verschil saldi begroting na wijziging met realisatie
Baten	3.971.143	2.762.287	760.259	1.208.856
Lasten	2.669.101	553.457	437.537	2.115.644
Totaal	1.302.042	2.208.830	322.722	-906.788

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 4.8. De gerealiseerde toevoegingen en onttrekkingen zijn als volgt.

Omschrijving programma**Realisatie begrotingsjaar****Baten lasten****Saldo****Algemeen bestuur**

onttrekking AR ter afdekking kapitaallast gemeentehuis	24.368		
onttrekking AR tbv begeleiding samenwerking BMW	22.304		
onttrekking AR tbv dotatie voorziening onderhoud Meenschaar	23.514		
onttrekking AR tbv herijking wethouderspensioenen	17.462		
onttrekking AR tbv wachtgeldverplichtingen vml bestuurders	98.634		
mutaties bestemmingsreserve seniorenbeleid	16.088	16.584	
	202.370	16.584	-185.786

Openbare orde en veiligheid

0	0	0
---	---	---

Verkeer, vervoer en waterstaat

onttrekking AR tbv Verbetering agr. structuur buitenwegen (VAS)	433.000		
mutaties bestemmingsreserve wegen	502.881	340.838	
mutaties bestemmingsreserve bruggen	77.247		
	1.013.128	340.838	-672.290

Economische zaken

0	0	0
---	---	---

Onderwijs

0	0	0
---	---	---

Cultuur en recreatie

onttrekking AR tbv NASB	7.000		
onttrekking AR tbv opstellen startnotitie Sport & Bewegelijkheid	14.975		
onttrekking br monumentenbeleid tbv subsidie	8.000		
mutaties bestemmingsreserve instrumenten/uniformen		1.951	
	29.975	1.951	-28.024

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

onttrekking AR tbv projectorganisatie transitie AWBZ	6.814		
onttrekking AR tbv wijkaanpak Bedum	14.700		
mutaties bestemmingsreserve bijzondere bijstand	7.183		
mutaties bestemmingsreserve groot onderhoud dorpshuizen		5.000	
	28.697	5.000	-23.697

Volksgezondheid en milieu

mutaties bestemmingsreserve vervanging riolering	34.577	210.672	
mutaties bestemmingsreserve onderhoud begraafplaatsen	25.000	21.945	
	59.577	232.617	173.040

Omschrijving programma**Realisatie begrotingsjaar****Baten****lasten****Saldo****Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting**

onttrekking AR bestemmingsplan kernen O'dam/N'wolde/Z'wolde

2.873

mutaties best.reserve bovenwijkse kosten Ter Laan 4

6.610

onttrekking AR tbv rentelast grond Zuidwolde

54.845

mutaties bestemmingsreserve herstructureringsfonds

33.532

100.000

91.249

106.610

15.361

Financiën

bestemming rekeningresultaat 2012

1.466.895

384.181

bespaarde rente 2013 naar AR

523.606

mutaties overlopende budgetten

1.057.714

1.057.714

mutaties frictie personeelskosten

21.538

2.546.147

1.965.501

-580.646

Totaal generaal

3.971.143

2.669.101

-1.302.043

Overzicht incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten zijn reeds op diverse plaatsen in de toelichting aangegeven. Onderstaand wordt in grote lijnen inzicht gegeven in de gerealiseerde incidentele baten en lasten.

In onderstaand overzicht zijn niet meegenomen de incidentele baten en lasten die een gevolg zijn van een normale bedrijfsvoering, zoals bijdragen van en aan reserves en voorzieningen, bijdragen en subsidies bestemmingsplannen of aangepaste bekostigingsstelsels.

Lasten:

Gezamenlijke aanbesteding inkoop energie	€	4.500 N
Debatavonden herindeling	€	4.000 N
Afboeken boekwaarde Van Berumstraat 4a/4b	€	24.100 N

Baten:

Teruggaaf BTW re-integratie 2007 - 2011	€	141.000 V
Liquidatie-uitkering onderlinge verzekeraar	€	32.800 V
Opbrengst verkoop Van Berumstraat 4a/4b	€	135.700 V

Saldo incidentele baten en lasten **€ 276.900 Voordelig**

De volgende incidentele posten zijn gedekt door onttrekkingen aan de Algemene reserve, danwel een bestemmingsreserve. Hierdoor zijn deze posten neutraal in de rekening verwerkt.

Project wijkaanpak	€	14.700 dekking AR
Projectleider BMW samenwerking/decentralisaties	€	22.300 dekking AR

Overzicht afwijkingen ten behoeve van het begrotingscriterium

In de raadsvergadering van 12 december 2013 is het controleprotocol 2013 vastgesteld. Hierin zijn de richtlijnen voor de accountant vastgelegd met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2013.

In het kader van de oordeelsvorming met betrekking tot de rechtmatigheid is het begrip “begrotingscriterium” in het protocol genoemd. Hiermee wordt bedoeld dat uitgaven binnen de door uw raad beschikbare programmabudgetten dienen te blijven. Overschrijding is in strijd met het budgetrecht van uw raad.

Overschrijdingen dienen goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen. Door vaststelling van de jaarrekening door uw raad worden deze overschrijdingen alsnog geautoriseerd.

Bij de programma's hebben wij de afwijkingen al toegelicht.

Uit de gepresenteerde programmarekening (zie paragraaf 4.5) blijkt dat bij de volgende programma's de inkomsten en uitgaven hoger zijn uitgekomen dan in de begroting geraamd.

- Sociale voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening (toelichting; zie pagina 45);
- Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (toelichting; zie pagina 56).

4.7 Single Information Single Audit (Sisa)

Met het Besluit (AmvB) van 4 juli 2006 is het principe van single information en single audit van kracht geworden: dit geldt met ingang van verantwoordingsjaar 2006.

Het doel is om de verantwoording over- en de controle op de specifieke uitkeringen van het rijk naar medeoverheden te vereenvoudigen.

Er hoeft niet speciaal meer een aparte verantwoording voor het rijk worden opgesteld, maar het eigen jaarverslag kan worden gebruikt. Er kan worden volstaan met een verantwoording in de jaarrekening/-verslag door middel van een verplichte bijlage.

In deze bijlage bij de jaarrekening wordt de verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen die het Rijk nodig heeft om de specifieke uitkeringen te kunnen beoordelen. De controle door de accountant wordt onderdeel van de reguliere controle van de jaarrekening.

Door middel van deze bijlage is de Sisa formeel onderdeel van de jaarrekening/-verslag.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					
I N D I C A T O R E N								
I&M	E6B	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden) Tussen provincie en gemeenten afgesloten convenanten/overeenkomsten voor onderzoek en sanering van ernstig verontreinigde locaties Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen of Wgr+ middelen	Besteding (jaar T) aan samenloop	Besteding (jaar T) exclusief samenloop	Aandeel provincie in de besteding (jaar T) na aftrek van de lasten van samenloop	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen of Wgr+ middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E6B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E6B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E6B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E6B / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 06
			1 overeenkomst 23-06-2009	€ 23.362	€ 0	€ 95.700	€ 23.362	€ 400.000
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding aan samenloop tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve besteding exclusief samenloop tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatief aandeel provincie in de besteding na aftrek van de lasten van samenloop tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E6B / 12
			1 overeenkomst 23-06-2009	€ 0	€ 1.669.048	€ 400.000	Nee	nvt
			2					
			3					
			4					
			5					

I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 2010-18891	€ 3.036	€ 3.036	€ 0	€ 0
			2 2008-15199	€ 11.540	€ 0	€ 0	€ 0
			3 2012-17767	€ 2.049	€ 2.049	€ 0	€ 0
			4 2013-07233	€ 850	€ 850	€ 0	€ 0
			5 2012-19628	€ 169.235	€ 322.438	€ 0	€ 0
			6				
			7				
			8				
			9				
			10				
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 2010-18891	€ 160.599	€ 160.599	nvt	Nee
			2 2008-15199	€ 68.998	€ 0	nvt	Nee
			3 2012-17767	€ 2.565	€ 2.565	nvt	Ja
			4 2013-07233	€ 850	€ 850	nvt	Nee
			5 2012-19628	€ 169.235	€ 322.438	nvt	Ja
			6				
			7				
			8				
			9				
			10				

SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de War.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1 / 02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1 / 03</i>		
			11,00	0,00	Nee		
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2012 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (T-1); inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1A / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 05</i>
			1 0005 (Bedum)	81,25	7,52	57,01	0,00
			2				
			3				
			4				
			5				
			6				
			7				
			8				
			9				
			10				

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2013 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 06
			€ 1.592.584	€ 41.890	€ 123.233	€ 2.783	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2013 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Zie de toelichting in de inwlijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.		
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			
			Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatorenummer: G2 / 10		
			€ 27.067	€ 1.604	€ 0	Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2013 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 06
			€ 39.625	€ 0	€ 3.040	€ 0	€ 2.469	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatorenummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatorenummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2013	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen					
		Wet participatiebudget (WPB)	Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/02					
			Aard controle D1 Indicatornummer: G5 / 01					
		121						
		Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) Regelluw
		De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/03 tot en met G5/07						Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk
		Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze						
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G5 / 07
		Ja		€ 259.868	€ 18.607	€ 660	€ 0	€ 0

4.8 Reserves en voorzieningen

Aan de reserves en voorzieningen zijn in 2013
de volgende bedragen

onttrokken:

toegevoegd:

Algemene reserve

Algemene reserve (niet-vrij aanwendbaar)

saldo 01-01-2013

€ 1.664.129,26

bijdrage ter afdekking kapitaallast gemeentehuis

€ 24.368,--

€ 24.368,--

saldo 31-12-2013

€ 1.639.761,26

Claim

uitbreiding gemeentehuis € 804.168,--

(bijdr. ter afdekking kapitaallast gemeentehuis tot en met 2040)

Algemene reserve (vrij aanwendbaar)

saldo 01-01-2013

€ 4.529.083,15

batig saldo 2012

€ 384.180,56

bespaarde rente 2013

€ 523.606,--

bijdrage in Verbetering agr. struct. buitenwegen

€ 433.000,--

bijdrage in NASB

€ 7.000,--

bijdrage in projectorganisatie transitie AWBZ

€ 6.814,--

bijdrage in opst. startnotitie Sport&bewegelijkheid

€ 14.975,--

bijdrage in extra dotatie voorz. onderh. Meenschaar

€ 23.514,--

bijdrage in wachtgeldverplichtingen vml bestuurders

€ 98.633,80

bijdrage in BP kernen O'dam/Noordwolde/Zuidwolde

€ 2.872,63

bijdrage in rentelast grond Zuidwolde

€ 54.845,--

bijdrage in wijkaanpak Bedum

€ 14.700,--

bijdrage in procesbegeleiding samenwerking BMW

€ 22.303,72

bijdrage in herijking voorziening wethouders

€ 17.462,00

totaal

€ 696.120,15

€ 696.120,15

saldo 31-12-2013

€ 4.740.749,56

Claims

herijking voorziening wethouders (meerjarenraming 2014 t/m 2018)

€ 87.310,--

co-financiering ILG (meerjarenraming 2014 t/m 2018)

€ 100.000,--

dekking wachtgeld oud-bestuurders (meerjarenraming 2014 t/m 2018)

€ 410.000,--

uitvoering ELO-BMW/samenwerking ICT

€ 84.000,--

inventarisatie archieven 1940-1997

€ 2.578,--

verkeersveiligheidsplan

€ 21.605,--

voorjaarsnota 2010: realisatie midoffice en KCC

€ 300.000,--

omvorming groenonderhoud

€ 25.000,--

ontsluiting Bedum

€ 1.000.000,--

incidentele posten begroting (meerjarenraming 2014)

€ 24.500,--

Totaal aan claims

€ 2.054.993,--

na claims blijft er per saldo een vrij aanwendbare algemene reserve over van € 2.685.756,56

Bestemmingsreserves

	<u>onttrokken:</u>	<u>toegevoegd:</u>
<u>Wachtgeldverplichtingen bestuurders</u>		
saldo 01-01-2013		€ -,-
mutaties		€ -,-
saldo 31-12-2013		€ -,-
 <u>Gemeentelijk monumentenbeleid</u>		
saldo 01-01-2013		€ 19.600,56
bijdrage in subsidie Poldermolens	€ 8.000,--	€ 8.000,--
saldo 31-12-2013		€ 11.600,56
 <u>Wet Maatschappelijke Ondersteuning</u>		
saldo 01-01-2013		€ -,-
mutaties		€ -,-
saldo 31-12-2013		€ -,-
 <u>Onderhoud begraafplaatsen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 487.679,93
toevoeging inz. bespaarde rente 2013		€ 21.945,--
bijdrage aan exploitatie onderhoud graven	€ 25.000,00	€ 25.000,00
saldo 31-12-2013		€ 484.624,93
 <u>Overlopende budgetten</u>		
saldo 01-01-2013		€ 0,--
toevoeging inz. bestemming rekening resultaat 2012		€ 1.057.714,--
onttrekking ivm gebruik budgetten 2012	€ 1.057.714,--	€ 1.057.714,--
saldo 31-12-2013		€ 0,--
 <u>Frictie personeelskosten</u>		
saldo 01-01-2013		€ 176.460,81
onttrekking ivm saldo exploitatie 2013	€ 21.538,--	€ 21.538,--
saldo 31-12-2013		€ 154.922,81
 <u>Onderhoud wegen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 916.251,--
toevoeging exploitatiesaldo 2013		€ 340.838,--
bijdrage in verbetering agr. struct. Buitenwegen	€ 460.000,--	
bijdrage in herinrichting Prof. Boermastraat	€ 42.880,98	€ 502.880,98
saldo 31-12-2013		€ 754.208,02

	<u>onttrokken:</u>	<u>toegevoegd:</u>
<u>Bijzondere bijstand</u>		
saldo 01-01-2013		€ 75.000,35
onttrekking ivm exploitatiesaldo 2013	€ 7.183,35	€ 7.183,35
saldo 31-12-2013		€ 67.817,00
 <u>Kinderopvang</u>		
saldo 01-01-2013		€ 27.657,98
mutaties		€ --,--
saldo 31-12-2013		€ 27.657,98
 <u>Seniorenbeleid</u>		
saldo 01-01-2013		€ --,--
toevoeging 2013		€ 16.584,--
onttrekkingen ivm aanspraken 2013	€ 16.088,16	€ 16.088,16
saldo 31-12-2013		€ 495,84
 <u>BUIG-uitkeringen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 0,--
mutaties		€ --,--
saldo 31-12-2013		€ 0,--
 <u>Groot onderhoud dorpshuizen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 25.666,50
toevoeging 2013		€ 5.000,--
saldo 31-12-2013		€ 30.666,50
 <u>Instrumenten/Uniformen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 17.524,95
toevoeging 2013		€ 1.951,--
saldo 31-12-2013		€ 19.475,95
 <u>Bruggen</u>		
saldo 01-01-2013		€ 279.453,--
onttrekking ivm exploitatiesaldo 2013	€ 77.247,--	€ 77.247,--
saldo 31-12-2013		€ 202.206,--

	<u>onttrokken:</u>	<u>toegevoegd:</u>
<u>Vervanging riolering</u>		
saldo 01-01-2013		€ 787.368,10
toevoeging exploitatiesaldo 2013		€ 210.672,--
bijdrage in Waterplan	€ 9.334,90	
bijdrage in aanpassing telemetriesysteem	€ 4.868,--	
bijdrage in lasten personeel van derden	<u>€ 20.374,10</u>	
		<u>€ 34.577,--</u>
saldo 31-12-2013		<u>€ 963.463,10</u>
<u>Claims:</u>		
Aanpassing telemetriesysteem € 29.235,--		
Activiteiten Waterplan € 55.665,--		
<u>Spaarverlof</u>		
saldo 01-01-2013		€ 54.810,75
mutaties		€ --,--
saldo 31-12-2013		<u>€ 54.810,75</u>
<u>Bovenwijkse kosten Bedrijventerrein</u>		
saldo 01-01-2013		€ 108.352,25
mutaties		€ --,--
saldo 31-12-2013		<u>€ 108.352,25</u>
<u>Bovenwijkse kosten Ter Laan 4</u>		
saldo 01-01-2013		€ 93.087,50
opslag bovenwijkse voorzieningen 2013		€ 6.610,--
saldo 31-12-2013		<u>€ 99.697,50</u>
<u>Bovenwijkse kosten Vogelzanglocatie</u>		
saldo 01-01-2013		€ 15.121,--
opslag bovenwijkse voorzieningen 2013		€ --,--
saldo 31-12-2013		<u>€ 15.121,--</u>
<u>Herstructureringsfonds</u>		
saldo 01-01-2013		€ 1.004.112,14
toevoeging inz. bestemming rek. res. '12		€ 25.000,--
toevoeging inz. reserv. budget '13 Centrumplannen		€ 75.000,--
bijdrage in ontwikkeling Bederawalda	<u>€ 33.531,75</u>	
		<u>€ 33.531,75</u>
saldo 31-12-2013		<u>€ 1.070.580,39</u>
<u>Claims:</u>		
Bijdrage gasfabrieklocatie € 360.000,--		
Planvorming centrumplan/Bederawalda € 32.461,--		

Voorzieningen

onttrokken:

toegevoegd:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Wethouderspensioenen

saldo 01-01-2013	€ 932.840,14
toevoeging 2013	€ 22.000,--
herijking n.a.v. actuariële berekening	€ 49.992,31
saldo 31-12-2013	€ 1.004.832,45

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

Egalisatie afvalstoffenheffing

saldo 01-01-2013	€ 423.922,23
saldo exploitatie 2013	€ 10.318,--
saldo 31-12-2013	€ 434.240,23

Claim:

Bijdrage in aanschaf glas- en textielinzamelingcontainers € 12.000,--
Bijdrage in exploitatie € 25.000,--

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

saldo 01-01-2013	€ 682.479,23
toevoeging 2013	€ 242.214,--
onttrekkingen 2013	€ 281.029,59
herijking 2013	€ 11.782,91
	€ 292.812,50
saldo 31-12-2013	€ 631.880,73

- 7911.0044 Betreft de aflossingen op langlopende geldleningen.
Voor de specificatie wordt verwezen naar de staat E.
- 7911.0086 In 2013 zijn er geen geldleningen aangetrokken.

Voor wat betreft de afschrijving op geactiveerde kapitaaluitgaven en de verantwoording van de aflossingen aan derden wordt verwezen naar de investeringsstaat.

5. Controleverklaring

6. Vaststellingsbesluit

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Bedum;

Gelet op artikel 198 van de Gemeentewet;

B e s l u i t:

--

Het jaarverslag en de jaarrekening voor het dienstjaar 2013 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bedum,
gehouden op 19 juni 2014.

drs. H.P. Bakker, voorzitter,

drs. H.P. Reijsoo, griffier,

7. Bijlagen

Overzicht begrotingswijzigingen 2013

NR.	OMSCHRIJVING	BEDRAG in €
01	Aanpassingen gemeentelijke tarieven	102.992,--
02	Voorgenomen investeringen	-,--
03	Verbetering Agrarische Structuur Buitenwegen Bedum	2.088.285,--
04	Herinrichting Prof. Boermastraat Bedum	480.000,--
05	Gebruik en verandering in de Meenschaar	88.227,--
06	Overheveling budgetten 2012 naar 2013	1.012.674,--
07	Actualisatie grondexploitaties	-,--
08	Actualisatie grondexploitatie Ter Laan 4	-,--
09	Voorjaarsnota	-,--
10	Vorbereidingskrediet centrumplannen en bestemmingsplan Bederawalda	50.000,--
11	Najaarsnota	-,--

7.2 Toelichting investerings- en financieringsstaat

7.2.1 Kredieten

Fcl	Omschrijving	Uitgaaf / Inkomst	Begr. wijz.	Raming	Mutatie 2009 en eerder	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Totaal vrgnd jaren	Stand begin	Mutatie 2013	Stand eind	Krediet afgerond	Opmerking
70101240	Stoomcleaner buitendienst	U	2e/09	2.689	-	-	-	-	-	2.689	-	2.689		Wordt vervangen als de oude af is.
70130001	Pompen/expansievat Meenschaar MJOP	U	2e/12	4.426			-	-	-	4.426	-	4.426		Uitvoering gelijktijdig met verbouw.
70130002	Zonnepaneel gymzaal Schoolstraat	U	13e/12	16.500				-	-	16.500	16.468	32	X	
70130003	Aanpassing gebouw De Meenschaar	U	5e/13	88.227							84.906	3.321		Afronding in 2014.
70140002	Luchtheaters/gevelkachel buitendnst MJOP	U	2e/12	10.719			-	-	-	10.719	-	10.719		Wordt vervangen als de oude af is.
70140004	CV-ketels gemeentehuis	U	17e/12	8.264				4.361	4.361	3.903	-	3.903		
70140005	Telefooninstallatie gemeentehuis	U	2e/13	41.930					-	41.930	-	41.930		
70140006	CV-ketels De Vliet MJOP	U	2e/13	13.960					-	13.960	-	13.960		
70140007	Afrastering buitendienst	U	2e/13	11.730					-	11.730	1.268	10.462		
70160002	Aanschaf shovel	U	9e/13	20.000					-	20.000	20.801	801-	X	
70200001	Geluidsinstallatie raadzaal	U	2e/11	12.605			-	-	-	12.605	-	12.605		
71200001	Hulpverleningsvoertuig brandweer	U	2e/10	66.807		-	-	51.916	51.916	14.891	1.765	13.126	X	
71200003	Vervanging redgereedschap brandweer	U	12e/11	18.005			-	16.068	16.068	1.937	-	1.937	X	
71200005	Materiaal hulpverleningsvoertuig	U	2e/12	25.000				20.040	20.040	4.960	-	4.960	X	
71200006	Vervanging portofoons brandweer	U	2e/12	20.168				7.971	7.971	12.197	-	12.197	X	
72100001	Reconstructie Molenweg	U	2e/10	100.000		-	-	-	-	100.000	-	100.000		
72100002	Mijp openbare verlichting 2011	U	2e/10	99.160		-		-	-	99.160	7.459	91.701		
72100003	Vervanging vrachtwagen	U	2e/10	98.320		-	-	-	-	98.320	-	98.320		
72105440	Meerjarenplan openbare verlichting 2009	U	2e/09	99.160	13.402	22.586	40.551	11.003	87.541	11.619	22.340	10.721-		
72108140	Vervanging trilplaat wegen	U	3e/08	5.153	-	-	-	-	-	5.153	-	5.153		Wordt vervangen als de oude af is.
72112340	Uitvoering verkeersveiligheidsplan 2009	U	2e/09	45.000	-	-	8.520	22.818	31.338	13.662	571	13.091		
74231840	Regeling binnenklimaat huisv. (bijz.)	U	29e/09	121.422	-	16.237	10.082	14.000	40.319	81.103	-	81.103		
74231840	Regeling binnenklimaat huisv. (bijz.)	I	920e/09	74.433	64.947	16.237	-	-	81.184	6.751-	-	6.751-		
75300003	Hogedrukreiniger sporthal	U	2e/11	1.785			-	-	-	1.785	-	1.785		
75300004	Heaters sporthal Beemden MJOP	U	2e/11	88.069			13.170	-	13.170	74.899	18.232	56.667		
75300005	De Beemden fase 2 MJOP	U	2e/12	191.015				-	-	191.015	-	191.015		
75300008	Installatie zwembad	U	2e/13	395.000					-	395.000	7.420	387.580		
75310002	Aanleg kunstgrasveld	U	14e/12	441.000				14.423	14.423	426.578	387.468	39.109		
76300001	Mordemisering Zijlvestervehoek O'dam	U	8e/12	26.662				-	-	26.662	9.563	17.099		
76500002	CV-ketel PSZ Burchtstraat	U	2e/13	6.879					-	6.879	-	6.879		
77220001	Vervanging riolering 2010	U	2e/10	835.970		76.387	98.684	57.097	232.169	603.801	257.012	346.789	X	
77220001	Vervanging riolering 2010	I					36.149	-	36.149	36.149-	-	36.149-	X	
77220003	Vervanging riolering 2011 (50 jaar)	U	2e/11	551.300			23.967	10.731	34.698	516.602	-	516.602	X	Met het vaststellen van het nieuwe afval-
77220004	Vervanging riolering 2011 (15 jaar)	U	2e/11	28.000			-	-	-	28.000	22.155	5.845	X	waterbeleidsplan, kunnen de oude
77220005	Vervanging riolering 2012 (50 jaar)	U	2e/12	697.100				25.835	25.835	671.265	-	671.265	X	kredieten opgeschoond worden.
77220006	Vervanging riolering 2012 (15 jaar)	U	2e/12	28.000				9.294	9.294	18.706	30.154	11.448-	X	
77220007	Vervanging riolering 2013 (50 jaar)	U	2e/13	553.100					-	553.100	-	553.100	X	
77221340	Aansluitingen binnen bebouwde kom	U	3e/06	96.192	12.928	4.355	-	34.247	51.530	44.662	23.279	21.383	X	
77240001	Begraafplaats Bedum MJOP	U	2e/12	6.787				-	-	6.787	-	6.787		
78100001	Cofinanciering uitvoering ILG (2010)	U	2e/10	33.338		-	-	-	-	33.338	-	33.338		
78100003	ILG cofinanciering uitvoering (2011)	U	2e/11	60.000			6.919	3.412-	3.508	56.493		56.493		
78102140	Cofinanciering uitvoering ILG (2007)	U	2e/07	35.176	-	-	-	-	-	35.176		35.176		
78102340	Cofinanciering uitvoering ILG (2009)	U	2e/09	60.000	-	6.782	5.000	4.601	16.383	43.617	3.853	39.765		
78211640	Aanpak Boterdiep Wz Zuidwolde	U	2e/07	40.000	-	23.773	2.751	-	26.524	13.476	-	13.476		T.b.v. mogelijke aanvullende snelheidsremmende maatregelen.

7.2.2 Grondexploitaties

Bestemmingsplan Bedrijventerrein fase 1:			
7830.1040 t/m	Uitgaven:	investerings	€ -,-
7830.2140		kapitaallasten	€ 10.060,28
			€ 10.060,28
	Inkomsten:	grondverkopen (optie)	€ 150,00
	Mutatie voorraad bouwgrond		€ 9.910,28
=====			
Bestemmingsplan Bedrijventerrein fase 2:			
7830.2540	Uitgaven:	investerings	€ 2.234,79
		kapitaallasten	€ 26.388,11
			€ 28.622,90
7830.2580	Inkomsten:	grondverkopen (optie)	€ 150,00
	Mutatie voorraad bouwgrond		€ 28.472,90
=====			
Bestemmingsplan Ter Laan 4:			
7830.3040 t/m	Uitgaven:	investerings	€ 464.505,05
7830.3240			
7830.3140		kapitaallasten	€ 208.722,32
			€ 673.227,37
	Inkomsten:	grondverkopen	€ 362.137,91
		gebruiksverg. woning St. Annerweg	€ 1.400,00
		Mutatie voorraad bouwgrond	€ 309.689,46
=====			
Herontwikkeling Vogelzanglocatie			
7830.5040	Uitgaven:	investerings	€ 18.011,82
7830.5140		kapitaallasten	-/- € 5.025,96
			€ 12.985,86
	Inkomsten:	grondverkopen	€ -,-
	Mutatie voorraad bouwgrond		€ 12.985,86
=====			
Voormalig gasfabriek Bedum			
7830.6040	Uitgaven:	investerings	€ 77.405,35
		kapitaallasten	€ 18.294,66
			€ 95.700,01
	Inkomsten (bijdragen):		€ 15.256,63
	Mutatie voorraad grond		€ 80.443,38
=====			

7.3 Over te hevelen budgetten

Grootboeknr.	Omschrijving	Over te hevelen lasten	Over te hevelen baten	Motivering
600100 – 434701	Raad & Commissies :raadsexcursie	€ 3.793,00		Voorgesteld wordt dit bedrag naar 2014 over te hevelen voor een "grotere" educatieve excursie.
601200 - 434368	Rechtskundige bijstand	€ 6.000,00		Budget overhevelen naar 2014 in verband met nog lopende procedures.
601300 – 434300	Voorlichting algemeen: Uitvoering Communicatienota	€ 7.500,00		Budget overhevelen voor dorpenronde nieuwe stijl.
601300 – 434901	Voorlichting algemeen: inhuur derden	€ 12.000,00		De voor 2013 voorgenomen werkzaamheden worden in 2014 uitgevoerd.
602910 – 434704	Representatie Internationale contacten	€ 3.160,00		Het restantbudget voor representatie internationale contacten dient, vanwege fluctuaties en een taakstellende bezuiniging, voor dit doel beschikbaar te blijven. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag naar 2014 over te hevelen.
602970 – 434955	Kosten rekenkamer	€ 18.855,00		Beschikbaar houden budget rekenkamer, t.b.v. Rkc onderzoeken.
607000 - 434371/842200	Verbetering Agrarische Structuur Buitenwegen	€ 382.200,00	€ 969.687,00	Is in uitvoering, project wordt afgerond in 2014. Hiervoor wordt een subsidie ontvangen van de provincie.
607100 – 433330	Reconstructie Wilhelminalaan	€ 496.654,00		Betreft 2 ^e fase, na invulling locatie gasfabriek. De reconstructie is uitgesteld.
607100 – 433329	Reconstructie Stationsweg	€ 74.145,00		Restant krediet beschikbaar houden voor onderhoud en eventuele aanpassingen
607600 – 434335	Openbare verlichting: onderhoud lichtmasten	€ 23.382,00		Betreft meerjarig onderhoudsprogramma.
607700 – 434754	Straatmeubilair enabri's	€ 12.725,00		Budget reserveren voor uitbreiding fietsenstalling Schoolstraat.
608100 - 434857	Overige zaken binnen bebouwde kom: drainage	€ 8.546,00		Onderhoudsplan is in voorbereiding, uitvoering 2014.
608200 - 434765	Onderhoud duikers	€ 2.128,00		Onderhoudsplan is in voorbereiding, uitvoering 2014.
609100 – 433108	Verkeersveiligheidsplan	€ 21.605,00	€ 21.605,00	Project loopt door in 2014: aanpak schoolomgeving. Dekking uit Algemene reserve.
609100 – 434998	Project Stationsomgeving	€ 25.584,00		In 2010 is een bijdrage ontvangen van Regio Groningen-Assen. Dit bedrag moet beschikbaar blijven voor het project Stationsomgeving. Project loopt door in 2014.
610000 - 434765	Onderhoud kades en beschoeiing	€ 1.313,00		De voor 2013 voorgenomen werkzaamheden worden in 2014 uitgevoerd.
621200 - 442517	Uitvoering Wet OKE/Voor- en Vroegschoolse educatie	€ 18.732,00		Budget is bestemd voor projecten die nodig zijn om te voldoen aan de Wet OKE en Voor- en Vroegschoolse Educatie (Kids2B en GGD). Tezamen met Biblionet wordt het VVE project "Boekenpret" opgezet.
624100 – 434700	Wijkaanpak	€ 8.616,00		Betreft budget voor wijk aanpak(opbouwwerker, werkbudget, projectleider). Uitvoering loopt door in 2014.

Grootboeknr.	Omschrijving	Over te hevelen lasten	Over te hevelen baten	Motivering
625101 - 434860	Sportveldencomplex Bedum terrein: Bezanden	€ 3.744,00		Budget overhevelen naar 2014 t.b.v. uitvoering extra onderhoud natuurwedstrijdvelden
625101 - 434861	Sportveldencomplex Bedum terrein: Onderhoud verlichting	€ 2.045,00		Budget reserveren voor vervanging lichtmasten op trainingsveld in 2014.
630000 – 434788	Plantsoenen, beplanting	€ 14.000,00		De in 2013 verwijderde beplanting wordt vervangen in het voorjaar van 2014. Vanwege de plannen voor omvorming en door de stormschade is vervanging grotendeels uitgesteld naar 2014.
630000 – 434903	Iepziekte	€ 14.255,00		Budget reserveren voor vervanging bomen Emmalaan in 2014.
630000 – 434968	Inspectie bomen plantsoenen c.a.	€ 12.500,00		De inspectie bomen moet nog worden uitgevoerd. Dit is meegenomen in het groenbeheersplan/bomenplan.
638900 - 434370	Projectorganisatie transitie AWBZ	€ 13.810,00		Restantbudget dient beschikbaar te blijven voor de transitie AWBZ.
643100 - 434363	Volksgezondheid, calamiteitenpot OGGz	€ 8.558,00		Restantbudget overhevelen als extra bijdrage voor gezinsbegeleiding in 2014.
644500 - 434314	Jeugdgezondheidszorg	€ 46.081,00		Overheveling van de restant budgetten voor de transitie van de jeugdzorg.
644500 - 434500	Jeugdgezondheidszorg	€ 22.744,00		Restant budget overhevelen t.b.v. extra bijdrage in 2014 aan het CJG Noord Groningen (versterken basiszorg).
645200 - 434798/834101/ 860008	Inzameling glas	€ 16.000,00	€ 16.000,00	Betreft budget voor glascontainers en textielinzameling. Bijdrage van de externe marktpartij bedraagt € 4.000,-- en dekking overige € 12.000,-- ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing.
646100 – 434324	Activiteiten Waterplan	€ 55.665,00	€ 55.665,00	Uitvoering waterplan. Budget is nodig voor realisatie grondwatermeetnet in 2014. Dekking uit bestemmingsreserve vervanging riolering.
646200 – 434983	Aanpassing telemetriesysteem	€ 29.235,00	€ 29.235,00	Uitvoering loopt door in 2014. Budget is nodig om meten aan overstorten te realiseren. Dekking uit bestemmingsreserve vervanging riolering.
647000 - 442405	Bijdrage milieusamenwerking	€ 2.442,00		Budget reserveren i.v.m. bijdrage OD 2014.
647700 – 434700	Gemeentelijke milieuzorg	€ 26.500,00		In 2007 t/m 2010 zijn van de VNG bedragen ontvangen uit het afvalfonds. Deze bedragen zijn gereserveerd voor milieuverbeterprojecten op basis van het milieubeleidsplan. Het restantbudget wordt ingezet voor nieuw milieubeleid in de periode 2013-2017.

Grootboeknr.	Omschrijving	Over te hevelen lasten	Over te hevelen baten	Motivering
647800 – 434700	Klimaatbeleid	€ 62.855,00		Betreft de overheveling beschikbaar budget meerjarig klimaatbeleid. Beschikbaar budget heeft een directe relatie met de 50% cofinanciering van het gemeentelijk klimaatbeleid met als basis de regeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK). Op dit moment wordt hard gewerkt aan een project 'energiebesparing in de bestaande bouw'. Ook wordt het restantbudget ingezet voor nieuw milieubeleid in de periode 2013-2017.
650000 – 433115	Plannen Bederawalda/Centrum	€ 32.461,00	€ 32.461,00	Project loopt door in 2014. Dekking uit bestemmingsreserve Herstructurering.
Kostenplaatsen				
5700 – 434600	Studiefaciliteiten personeel	€ 42.630,00		Budget is nodig voor opleidingsplan 2013/2014 en Individueel Loopbaan Budget. Het opleidingsjaar loopt doorgaans niet synchroon met het dienstjaar.
5702 - 434728	Bureaubehoeften, overig	€ 5.000,00		Het restantbudget is in 2014 nodig voor aanschaf van een couverteermachine.
5703 – 434329	Inventariseren archief 1940/1997	€ 2.578,00	€ 2.578,00	De inventarisatie van het archief wordt in 2014 afgerond. De provinciale toezichthouder Archieven heeft naar aanleiding van het IBT-2012 met nadruk gewezen op het afronden van de inventarisatie. Dekking algemene reserve.
5703 - 434732	Onderhoud/vernietigen/aanschaf archiefbestanden	€ 7.000,00		Het restantbudget overhevelen naar 2014 in verband met het wegwerken van achterstanden archiefwerkzaamheden op Interne Zaken.
5705 - 434314	Aanbesteding energiecontract	€ 1.818,00		De aanbesteding is gestart in 2013, afronding vindt plaats in 2014.
5705 - 434733	Wijziging telefoonnet/aanschaf telefoons	€ 4.845,00		De in 2013 ontvangen provisie op contracten is nodig voor aanschaf en vervanging in 2014.
5782 – 434314	Overige kosten automatisering	€ 90.000,00	€ 84.000,00	Dit budget is nodig voor de samenwerking ICT (afrekening samenwerking) en ICT ontwikkelingen (BAG WOZ koppeling, WI-FI, HNW, etc.), die deels reeds in gang zijn gezet, maar nog niet zijn afgerond. Dekking deels uit ABR (restant ELO-BMW).
5782 - 434317	Automatisering: kosten mGBA/BRP en Civision Makelaar	€ 42.870,00		Budget overhevelen naar 2014 voor uitvoering implementatie Civision Makelaar en mGBA.
5782 - 434745	Aanschaf kennissysteem	€ 13.000,00		Uitvoering aanschaf en implementatie in 2014.
5784 – 434751	Bijkomende personeelskosten, budget OR	€ 3.263,00		Het restantbudget voor de Ondernemingsraad dient voor de Ondernemingsraad beschikbaar te blijven. Daarom wordt voorgesteld om dit bedrag naar 2014 over te hevelen
Subtotaal		1.702.837,00	1.211.231,00	
Saldo			491.606,00	
Totaal		1.702.837,00	1.702.837,00	

7.4 Overzicht bezoldiging topfunctionarissen

De wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) verplicht gemeenten de bezoldiging van een aantal functionarissen te publiceren. Naar aanleiding hiervan is onderstaand overzicht opgenomen.

Functie	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Brutoloon *	Belastbare vast en variabele onkostenvergoeding	Voorzieningbeloning betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband
Griffier	drs. H.P. Reijsoo	10-2-2008	nvt	0,72	€ 45.304,00	€ 201,00	€ 9.406,00	€ -
Gemeentesecretaris	R. Wiltjer	1-8-1986	nvt	1,00	€ 84.423,00	€ 384,00	€ 18.509,00	€ -

* Brutoloon is inclusief vakantietoelage, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage, uitbetaling vakantiedagen, IZA werkgeverspremie.